

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**247 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİNİN
TRANSKRİPSİYON ve DEĞERLENDİRMESİ**

EFE ŞAŞMAZ

TEZ DANIŞMANI
YRD. DOÇ. DR. NİLÜFER BAYATLI

EDİRNE 2013

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
GENEL TÜRK TARİHİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EFE ŞAŞMAZ tarafından hazırlanan 247 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRMESİ Konulu YÜKSEK LİSANS Tezinin Sınavı, Trakya Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 12.-13. maddeleri uyarınca 17.06.2013 Pazartesi günü saat 15.00'da yapılmış olup, tezin * ..Kabul...edilmesine..... OYBİRLİĞİ/OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ	KANAAT	İMZA
Yrd. Doç. Dr. Nilüfer BAYATLI (Danışman)	KABUL EDİLMESİNE	N.Ö
Yrd. Doç. Dr. Cengiz FEDAKÂR	KABUL EDİLMESİNE	C. Fedakar
Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan DURMUŞ	KABUL EDİLMESİNE	Oğuzhan

* Jüri üyelerinin, tezle ilgili kanaat açıklaması kısmında "Kabul Edilmesine/Reddine" seçeneklerinden birini tercih etmeleri gerekir.

T.C
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞİ VE YAYIMLAMA İZİN FORMU

Referans No	10004676
Yazar Adı / Soyadı	EFE ŞAŞMAZ
Uyruğu / T.C.Kimlik No	TÜRKİYE / 46144906846
Telefon	5438517384
E-Posta	e_sa21@hotmail.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	247 Numaralı Mühimme Defterinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi
Tezin Tercümesi	The Transcription and Evaluation of Muhimme Register No 247
Konu	Tarih
Üniversite	Trakya Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Bölüm	Tarih Bölümü
Anabilim Dalı	Tarih Anabilim Dalı
Bilim Dalı	
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2013
Sayfa	139
Tez Danışmanları	YRD. DOÇ. DR. NİLÜFER BAYATLI 17980900824
Dizin Terimleri	Osmanlı=Ottoman ; Hüküm=Judgement
Önerilen Dizin Terimleri	Mühimme=Muhimme Ordu Mühimmesi=Army Muhimme Divan-ı Hümayun=Divan-ı Humayun
Kısıtlama	Yok

Yukarıda başlığı yazılı olan tezimin, ilgilenenlerin incelemesine sunulmak üzere Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi tarafından arşivlenmesi, kağıt, mikroform veya elektronik formatta, internet dahil olmak üzere her türlü ortamda çoğaltılması, ödünç verilmesi, dağıtımı ve yayımı için, tezimle ilgili fikri mülkiyet haklarım saklı kalmak üzere hiçbir ücret (royalty) ve erteleme talep etmeksizin izin verdiğimi beyan ederim.

27.06.2013

İmza:.....

Tezin Adı: 247 Numaralı Mühimme Defterinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi

Hazırlayan: Efe ŞAŞMAZ

ÖZET

Osmanlı Devleti Divan-ı Hümâyûnda tutulan kayıtlar tarih açısından çok büyük öneme sahiptir. Çünkü bir çok idari karar bu mercide neticelenmektedir. Bu kayıtlar içinde de önem derecesine göre ilk sırayı mühimme defterleri almaktadır.

İncelemesi yapılmış olan 247 Numaralı ordu mühimme defteri Rebiülevvel 1245'ten başlayıp Cemaziyelevvel 1246'da (1829/1831) son bulan bir tarihi içermektedir. Ordu Mühimme defterleri, ordu ile birlikte sefer esnasında iken sadrazamın divanı toplayıp alınan kararların kaydedildiği mühimme defteridir.

Yapılan çalışmada, hükümler titizlikle transkribe edilmiş ve konuların özetleri çıkarılmıştır. Defter, sayfa ve hüküm numaralarına göre sıralanmıştır. Bunun haricinde numara verilmemiş üç hüküm daha bulunmaktadır. Onların da çevirileri yapılmış ve özetleri çıkarılmıştır.

247 Numaralı Ordu Mühimme defteri, ordu için zahire tedariki, koyun tedariki, odun tedariki, araba temin edilmesi, asker temin edilmesi ve firar eden askerlerin yakalanması, tereke taksimi, alacak borç davaları, kaymakam, muhafız ve ayan tayini, eşkıyanın yakalanması, idam, hayduttan muhafaza gibi konuları ihtiva etmektedir. Bunların içinde en çok bahsi geçen konu ordu için koyun ve zahire tedarik edilmesidir ki, bunların miktarlarının bir kısmının affedilerek diğer kısmının acil olarak gönderilmesine dairdir.

Anahtar Kelimeler: Mühimme, Hüküm, Osmanlı, Ordu Mühimmesi, Divan-ı Hümayun

Name of Thesis: The Transcription and Evaluation of Muhimme Register No 247

Prepared by: Efe ŞAŞMAZ

ABSTRACT

As much of the managerial decisions are taken in the imperial council, the records held there had a great significance for the Ottoman Empire. Out of them "Muhimme Registers" are the most important.

The 247 numbered Army Register that is analysed below covers the dates between Rabi al-Awwal 1245 and Cumad al-Awwal 1246 (1829/1831). Army register is the records of the proceedings of the councils held by the Grand Vizier during a campaign.

In this very study all the decisions are meticulously transliterated and summarised. The register is organized according to the page and decree numbers. Apart from that there are three decrees that are not numerated. But they are also transliterated and recapitulated.

The 247 numbered Army Register includes miscellaneous matters such as supply of provisions, sheep, wood, coaches, and apprehension of fugitives, division of estates, debt collection cases, appointments, persecutions, and protection from the vagabonds etc. The most discussed matter in the register is the supply of provisions and sheep some of which was forgiven from them.

Key Words: Muhimme, Commandment, Ottoman ,Army Muhimme, Divan-1 Humayun

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti'nin asırlar süren hakimiyeti neticesinde ortaya çıkan her türlü yazışmanın kayıtları günümüze kadar ulaşmıştır. Bu ulaşanlar, yangın, sel gibi sair afetlerden geriye kalanlardır. Bunların en önemlilerinden biri de mühimme defterleridir.

Mühimme defterleri, Osmanlı Devleti'nin yönetim biçimi, hukuk sistemi, halka bakış açısı ve bir çok sosyal iktisadi, askeri konularda çeşitli bilgiler ihtiva eder.

İncelemesini yapmış olduğum 247 Numaralı Mühimme Defteri de ihtiva ettiği yıllar açısından bize önemli bilgiler aktarmaktadır.

Bu defter Hicri 1245 senesinin Rebiülevvel ayından başlayarak 1246 senesinin Cemaziyelevvel ayına kadarki bir süreçte (1829/1831) ordu seferde iken sadrazamın topladığı divanda alınan kararları ihtiva etmektedir.

Bu çalışmada, literatür bilgileri içeren kaynaklardan ve bugüne kadar yapılmış olan bazı mühimme defterlerinden de istifade edilmiştir.

247 Numaralı Mühimme Defterinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi adlı bu çalışmada benden hem araştırmanın planlanması hem de ilerleyen aşamalarında yardımlarını esirgemeyen sayın Hocam Yrd. Doç. Dr. Nilüfer Bayatlı'ya , tüm bölüm hocalarıma ve eğitim hayatımın her devresinde yanımda olan, maddi-manevi desteklerini hep hissettiğim aileme teşekkürlerimi sunarım.

Efe ŞAŞMAZ

Haziran, 2013

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR.....	v
GİRİŞ	1
GENEL OLARAK MÜHİMME DEFTERLERİ	1
247 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU VE HÜKÜMLERİNİN ÖZETLERİ.....	3
SONUÇ	121
KAYNAKÇA.....	123
EKLER	

KISALTMALAR

Bkz. : Bakınız

BOA : Başbakanlık Osmanlı Arşivi

T.D.V.İ.A. : Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi

GİRİŞ

GENEL OLARAK MÜHİMME DEFTERLERİ

XIII. yüzyılın sonlarından XX. yüzyılın başlarına kadar altı asırdan fazla hüküm süren Osmanlı Devleti, çeşitli ırk, dil, din, gelenek ve göreneklere sahip toplulukları bünyesinde birleştirip kaynaştıran bir imparatorluktu. Osmanlı Devleti'nin, bütün devlet ve millet meselelerinin görüşülüp karara bağlandığı, her türlü dava ve şikayetlerin çözüldüğü, en önemli karar organı "Divân-ı Hümâyûn"du.¹

Mühimme Defterleri, Divân-ı Hümâyûn'da tutulan defterler içinde, ilk sıradadır. Bu defterler, diplomasi ilmi bakımından büyük bir değer taşıdığı kadar, diplomatik konuların aydınlatılmasında da ayrı bir öneme sahiptir. Ayrıca Divân-ı Hümâyûn'un çalışma usullerinin aydınlatılmasında, kullanılan kaynaklar içerisinde en önemli olanıdır.² Bunun yanısıra Mühimme Defterleri, Divân-ı Hümâyûn toplantılarında görüşülerek karara bağlanan, devletin iç ve dış meselelerine ait siyasî, askerî ve sosyal kararları ihtiva etmektedir.³

XVI. yüzyılın ortalarından XX. yüzyıla kadar olan yaklaşık 350 yıllık süre içinde, kültürel ve tarihsel bir zenginliğe sahip olan Mühimme Defterleri, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ndeki defterler içerisinde önemli bir yere sahiptir. Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde toplam 266 adet Mühimme Defteri mevcut olup, bu defterler, Hicri 96-1323 (1553-1905) tarihleri arası döneme aittir.⁴

¹ Geniş bilgi için bkz. İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, Ankara 1988, s. 1-387; Ahmet Mumcu, *Hukuksal ve Siyasal Bir Karar Organı Olarak Divân-ı Hümâyûn*, Ankara 1976; Ahmet Mumcu, "Divân-ı Hümâyûn", *T.D.V.İ.A.*, C. IX, İstanbul 1994, s. 430- 432; Recep Ahıskalı "Divân-ı Hümâyûn Teşkilatı" *Osmanlı*, Teşkilat, C. VI, Ed. Güler Eren, Ankara 1999, s. 24-33

² Nezih Aykut, İsmet Miroğlu ve Diğerleri, *90 Numaralı Mühimme Defteri*, İstanbul 1993, Giriş.

³ Mehmet Ali Ünal, *Mühimme Defteri* 44, İzmir 1995, s. V.

⁴ *5 Numaralı Mühimme Defteri (973/ 1565-1566) Özet ve İndeks*, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın Nu: 21 , Ankara 1994, s. IX.

Mühimme Defterleri hükümlerin çıktığı Divânlar bakımından dört ayrı grupta incelenebilir:

1. Mühimme Defterleri: Padişahın İstanbul'da bulunduğu sırada sadrâzam başkanlığında toplanan Divân-ı Hümâyûn'dan çıkan mühim kararların kaydolduğu defterlerdir.

2. Rikâb Mühimmesi: Sadrâzâmın seferde olduğu veya İstanbul'dan ayrıldığı zamanlarda yerine bakan Rikâb Kaymakamı'nın başkanlık ettiği Divân'da alınan kararları ihtiva eden defterlerdir.

3. Ordu Mühimmesi: Ordu ile birlikte sefer esnasında sadrâzâmın topladığı Divân'da alınan kararların tutulduğu defterlerdir.

Sonuç olarak, XVIII. yüzyıla gelindiğinde, devlet işlerinin Divân-ı Hümâyûn'dan Paşa Kapısı'na kaymış olduğu ve padişah fermanlarının yerini artık sadrâzam buyrultularının almaya başladığı görülmektedir. Bu buyrultular içinde yeni bir defter serisi olan Ayniyat Defterleri ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra, Mühimme kayıtlarını tutan Divândaki görevli kâtipler, Sadâret teşkilatı içinde yer alarak, Osmanlı Devleti'nin tarih sahnesinden çekilişine kadar görevlerini sürdürmüşlerdir.⁵

247 Numaralı Mühimme Defteri Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nden dijital ortamda CD olarak alınmıştır. Defterin fon kodu A.DVN.MHM.d 247'dir . Defter 42 yazılı 2 yazısız toplam 44 sayfa olup 176 hükümden ibarettir.Defterin orijinali ciltli, ebrulu olup 32*24 ebatlarındadır. Defter kırık dîvânî ile kaleme alınmıştır. Yapılan çalışmada, hükümler titizlikle transkribe edilmiş ve konuların özetleri çıkarılmıştır. Defter, sayfa ve hüküm numaralarına göre sıralanmıştır. Bunun haricinde numara verilmemiş üç hüküm daha bulunmaktadır. Onların da çevirileri yapılmış ve özetleri çıkarılmıştır.

⁵ 3 Numaralı Mühimme Defleri, s. XXIII.

247 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU VE HÜKÜMLERİNİN ÖZETLERİ

-1-

Bin İki yüz kırk dört senesinde Şumnu'nun İnoz kazasından gönderilecek olan bin re's koyunun iki yüz ellisinin affı geri kalanının gönderilmesine dair.

İki yüz kırk dört senesine mahsûben Şumnı ordu-yı hümâyûn İnoz kazâsından mîrî bin re's ağnâmdan gayr-ı ez-afv kusûr kalan yedi yüz elli re's ağnâmın merhameten ...afvı husûsunu bu def'a kazâ-i mezbûr ahâlisi bir kıt'a muhızlılarıyla inhâ eyledikleri ecilden kuyûda mürâca'at olundukda Şumnı ordu-yı hümâyûnı lâzimesiçün kazâ-i mezbûfdan bin re's ağnâm tertîb olunmuş ise de emr-i âlişânımla iki yüz elli bir senesi afv kılınarak yedi yüz elli ...kuyûda kûsûr kalmış idüğü mevkûfen inhâ-i merkûmân defterlerinden derkenâr olmağla bu sûretde kazâ-i mezbûrdan tertîb olan sâlifü'z-zikr bin re's ağnâmdan mukaddem afv kılınan iki yüz elli re'sinden başka kûsûrunun dahi bu def'a ber-mûceb-i istid'â afvı husûsu berât-ı âlişâna menût idüğü bâ-takrîr lede'l-arz ahâli-i merkûm şâyân-ı merhamet olmalarıyla istid'âları vechile kûsûr matlûb olan sâbıkü'z-zikr yedi yüz elli re's ağnâmın afvı husûsuna irâde-i aliyye ta'alluk etmekle fi 16 S. Sene 46 tarihinde ol mikdar ağnâmın afv kılındığını müşa'ar kadısına hitâben emr-i şerîfe verilmekle keyfiyet bilinmek için dîvân-ı hümâyûn kalemine mevkûfâtdan işbu ilm ü haber verildi

Bin iki yüz kırk dört senesinde Şarköyü'nde ordu ihtiyacı için satın alınması gereken zehayirin beş yüz kil arpa ve buğdayının affolunmasına dair

Şarköyü beğine ve a'yân ve zâbitân ve voyvoda-ı memleket ve iş erlerine iki yüz kırk beş senesine mahsûben Şarköyü kazâsından Şumnı ordu-yı hümâyûnı lâzimesiçün mübâya'ası müretteb zehâyirden gayr-ı ez-afv matlûb olan iki bin beş yüz kil hinta ve ol mikdar kil şa'îrin rahîmen (silik) afv olunması husûsunu kazâ-i mezbûr

tarafından i‘lâm inhâ ve istid‘â olunmakdan nâşî kuyûda lede’l-mürâca‘a ber-minvâl-i muharrer kazâ-i mezbûrdan gayr-ı ez-afv ve terettüb iki bin beş yüz kil hinta ve ol mikdar kil şa‘îr tertîb olunarak iki bin beş yüz dört buçuk kil hinta Edirne anbarlarına nakl ve teslîm olunub kûsûr üç yüz doksan beş buçuk kil hinta ile şa‘îr mezbûr bütün bütün bekâyâ olmuş kurâhâlarına mahsûb ordu-yı hümâyûn hazînesinden ale’l-hesâb olarak yüz bin kuruş ale’l-hesâb olarak i‘tâ olunmuş olduğu mevkûfâtından derkenâr olmağla bekâyâ-yı merkûmenin rahme...afv husûsuna irâde-i aliyye ta‘alluk etmekle fî 17 S. Sene 64 tarihinde ol mikdar zehâyirin afv kılındığını müşa‘ar mevkûfâtdan işbu ilm ü haber verildi

Bin iki yüz kırk beş senesinde İsal kazasından matlub olunan iki bin beş yüz kil arpa ve buğdayın Edirne anbarlarına teslim olunmasına dair

...kadısına ve a‘yân ve zâbitân ve bi’l-cümle iş erlerine

İki yüz kırk beş senesine mahsûben müstesnâ-yı ordu-yı hümâyûn için İsal kazâsından bâ-emr-i âlişân matlûb olunan zehâyirden gayr-ı ez-tertib iki bin beş yüz kil hinta ve ol mikdar kil şa‘irden bin altı yüz altmış yedi buçuk kil hinta ve bin iki yüz otuz dokuz kil şa‘îr Edirne anbarlarına teslîm ve iki yüz otuz üç kil hinta ve yedi yüz kil şa‘îr dîvân-ı hümâyûnum ta‘yînleriçün verilmiş ve bahâsına mahsûben ordu-yı hümâyûn hazînesinden ale’l-hesâb olarak on bin kuruş i‘tâ kılınmış olub tertîbât-ı mezkûreden gayr-ı ez-teslîmât ve mahsûbât huzûr beş yüz doksan dokuz buçuk kil hinta ile beş yüz altmış bir kil şa‘îr bakiyelerinin afvı husûsu menût-ı re’y-i âlişân idüğü bâ-takrîr lede’l-arz bakiyenin afvını mübeyyin emr-i âlişân isdârı husûsuna irâde-i seniyye ta‘alluk etmekle gayr-ı ez-teslîmât ve mahsûbât kûsûr kalan bakiyenin afvını mübeyyin fî 23 R sene 43 tarihinde zehâyir-i mezkûrenin afvı keyfiyeti bilinmek için dîvân-ı hümâyûn kalemine melfûfâtından işbu ilm ü haber virildi

Bin iki yüz kırk beş senesinde İsal kazasından matlub olunan malümü'l-mikdar arpa ve buğdayın Edirne anbarlarına teslim olunmasına dair

Akça Kazanlık kadısına

Ordu-yı hümâyûn lâzimesiçün iki yüz kırk beş senesine mahsûben Kazanlık kazâlarından mübâya'ası müretteb olan ma'lûmü'l-mikdar hinta ve şa'ir an-gayr-ı ez-tertib ve teslîm kûsûr kalan hinta ve şa'irin hallerine merhameten afvı husûsunu kazâ-i mezbûr ahâlîleri bir kıt'a arz-ı hâllerıyla inhâ ve istid'â-yı inâyet eyledikleri ecilden kuyûda mürâca'at ve iktizâsı suâl olundukda ber-minvâl-i muharrer kazâ-i mezbûrdan gayr-ı ez-tertib matlûb olunan beş bin kil hinta ve ol mikdar kil şa'irden dört bin dört yüz yirmi beş kil hinta ve dört bin altı yüz dokuz buçuk kil şa'ir Edirne anbarlarına teslîm olunarak kûsûr beş yüz yetmiş beş kil hinta ile üç yüz altmış buçuk kil şa'ir bekâyâ olduğu ve bahâsına mahsûben ordu-yı hümâyûn hazînesinden yirmi bir bin kuruş i'tâ olunmuş olduğu mukayyed olub bekâyâ-yı mezkûrenin merhameten afvı husûsu menût-ı re'y-i âlişân idüğü melfûfâtdan derkenâr olunmağla kazâ-i mezbûrdan müretteb zehâyirden gayr-ı ez-tertib ve teslîm kûsûrunun rahmen li'l-fukarâ afv olunması bâbında fî 3 S. Sene 46 tarihinde gayr-ı ez-tertib ve teslîm kûsûrunun afvını mübeyyin emr-i şerîfe virilmekle keyfiyet bilinmek için dîvân-ı hümâyûn kalemine mevkûfâtından ilm ü haber virildi

-2-

Ahkam Defteri- vezir Reşid Mehmed Paşa sene Zilkade sene 1245

Bi-ismihî sübhânehû ve te'âlâ

Defter-i ahkâm-ı ordu-yı hümâyûn dürermâ sadr-ı sūdûrû'l-vüzerâ hazret-i Reşid Mehmed Paşa ve fî eyyâmi vekîl-i re'isü'l-küttab Es-Seyyid Mehmed Hadi Efendi nâle mâ yetemennâhû el-vâki' fî Za. Sene 1245

-1-

Dimetoka'dan orduya 2000 re's koyun temin edilmesine dair

Dimetoka kazası nâibine ve a'yân-ı vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki

Ordu-yı hümâyûnumda mevcûd asâkir-i mansûre-i Muhammediye ve sâirenin edâ-yı ta'yînleri zımnında Dimetoka kazasından beher ...üçer kuruş ve mîriyesi ordu-yı hümâyûnum kasabbaşısı tarafından on (?) nefer verilmek üzere müretteb olan üç bin beş yüz re's ağnâmın henüz bir re'si vürûd etmemiş idiği zâhir ve el-hâletü hâzihî ordu-yı hümâyûnumda ağnâmın kemâl mertebe killet ve terettübü cihetiyle mevcûd olan asâkirin lahm ta'yîni husûsunda zarûret ve müzâyakadan vikâyeleri beher hal ...şu günlerde tamamen mahallerinden tahsîl ve hayline mütevaffik ve menût idiği bedîhî ve bâhir olmakdan nâşî zikr olunan üç bin beş yüz re's ağnâmın iki bin re'si tamamen ve serî'an i'tâ olunmak şartıyla bin beş yüz re'si rahmen li'l-fukarâ afv ve tertîb kılınmış olmağla siz ki nâib ve a'yân ve sâir mûmâ ileyhimsiz bu vechle ahali ve fukarâ haklarında lâzım olan merhamet ve inâyetin kadrini bilerek vusûl-i emr-i hümâyûnumda dakika-i vâhîde imrâr ve vakti tecvîz etmeyüb kaza-i mezbûrdan gayr-ı ez-afv ve tertîb matlûb olan sâlifü'z-zikr iki bin ağnâmı derhal tedârik birle bu günlerde serî'an ve mu'accelen ordu-yı hümâyûnuma sevk ve irsâle kemâl-i ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ile tesyâr olunmuşdur imdi gayr-ı ez-afv matlûb olan mezkûrû'l-mikdar ağnâmın ne vechle ve ne tarikle olursa derhal tedârikiyle şu günlerde ordu-yı hümâyûnuma erişdirilmesi irâde-i seniyyem muktezâsından idiği ve bundan sonra dahi (silik) ve imrâr-ı vakit misillü vaz ve hâlet hukûkunda mûcib-i kemâl-i mes'uyet ve (silik) ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete bi'l-ittifâk mezîd-i sa'y ve gayret ve imrâr-ı vakti tecvîz ile (silik) bi-inâyetillâhi te'âlâ mübâderet eylemeniz bâbında fî Za. Sene 245

-2-

Çirmen kazasından ordu için lazım olan koyunlardan bir kısmının afvı ile geri kalan altı yüz on beş adedinin gönderilmesine dair

Bir sûreti Çirmen kazası nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb iki bin re's ağnâmın gayr-ı ez-irsâl kasr-ı ...altı yüz on beş re's ağnâmın isti'câli zımında

-3-

-3-

İnoz kazasından ordu için lazım olan koyunlardan bir kısmının afvı ile geri kalanının gönderilmesine dair

Buna dahi gitmek

Bir sûreti İnoz voyvodası kapucıbaşısı Mahmud Beğe ve İnoz kazası nâibine ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb bin re's ağnâmdan iki yüz elli re'sinin affıyla yedi yüz elli re'sinin irsâli için kezâlik

-4-

Hayrebolu kazasından ordu için lazım olan koyunlardan bir kısmının afvı ile geri kalan dört yüz adedinin gönderilmesine dair

Bir sûreti Hayrebolu kazası nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb ma'lûmü'l-mikdar ağnâmdan gayr-ı ez-irsâl bekâyâ olan altı yüz otuz re'sin iki yüz otuz re'si bu def'a afv ile dört yüz re's ağnâm irsâliçün kezâlik

-5-

Birecik kazasından ordu için lazım olan koyunlardan bir kısmının afvı ile geri kalan beş yüz adedinin gönderilmesine dair

Bir sûreti Birecik kazası nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb ma'lûmü'l-mikdar ağnâmdan gayr-ı irsâl bekâyâ olan bin elli sekiz re'sinin beş yüz elli sekiz re'si bu defa afv ile beş yüz re's ağnâm irsâliçün kezâlik

-6-

Balıkesir'in Karasu kazasından ordu için lazım olan koyunlardan bir kısmının afvı ile geri kalan altı yüz on beş adedinin gönderilmesine dair

Buna dahi

Bir sûreti Balıkesir ve Karasu nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb bin beş yüz re's ağnâmdan bin resinin bu def'a afv ile beş yüz re's irsâliçün kezâlik

-7-

Malkara kazasından ordu için lazım olan koyunlardan bir kısmının afvı ile geri kalan dört yüz adedinin gönderilmesine dair

Buna dahi

Bir sûreti Malkara kazası nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb ma'lûmü'l-mikdar ağnâmdan gayr-ı ez-irsâl bekâyâ olan altı yüz doksan bir re'sinin iki yüz doksan bir re'si bu def'a afv ile dört yüz re's irsâliçün kezâlik

-8-

Erikli kazasından ordu için lazım olan koyunlardan bir kısmının afvı ile geri kalan üç yüz adedinin gönderilmesine dair

Buna dahi

Bir sûreti Erikli kazası nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb beş yüz re's ağnâmdan iki yüz re'sinin bu def'a afv ile üç yüz re's ağnâm irsâliçün gönderildi

-9-

Lofça'dan müştâ-yı ordu-yı hümâyûna kadar olan ümeraya Binbaşı Mirza Said ve maiyetine yem ve araba tedarik edilmesine dair

Lofça'dan müştâ-yı ordu-yı hümâyûnuma gelince yol üzerinde vâki' kazaların kuzât ve nüvvâbına ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki Lofça'dan müştâkin olan süvari asâkir-i mansûre binbaşılardan Miraz Said dâme mecduhûnun mevcûd ma'iyyeti olan asâkir ile ordu-yı hümâyûnuma celbi lâzım gelmekten nâşî siz ki kuzât ve nüvvâb ve sâir mûmâ ileyhimsiz binbaşı-ı mûmâ ileyh mevcûd ma'iyyeti olan süvâri-i asâkir-i mansûre ile her kangınızın taht-ı hükûmet ve kazâsına dâhil olur ise mevcûduna göre birer gecelik yem ve yine cekleriyle ihmâl ve îsâllerinin (silik) araba i'tâ olunarak birinizde irsâl ve serf'an ve âcilen müştâ-yı ordu-yı hümâyûnuma îsâlleri husûsuna ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın müştâ-yı ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfi isdâr ve irsâl olunmuşdur imdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete dikkat ve hilâfından hazer ve mübâ'adet eylemeniz bâbında

Fî evâyil-i Ra. Sene 45

-4-

-10-

Debnice ve Köstendil ve Metlik (?) ve Raduşte ve Petric ve Demirhisarı ve Toprak ve Avret hisarı ve Şehirköyü ve Vidin kazalarındaki eşkiyanın hakkından gelinmesine dair

Debnice ve Köstendil ve Metlik (?) ve Raduşte ve Petric ve Demirhisarı ve Toprak ve Avret hisarı ve Şehirköyü ve Vidin kazalarının nâiblerine ve a'yânlar ve husûs-ı âtiyü'l-beyân ordu-yı hümâyûnumdan mübâşir ta'yîn kılınan ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş lerlerine hüküm ki

Biraz müddetden berü Keyfe ve Toksa ve Bulgar ve Rum eşkiyasının altmış ve seksener ve yüzer ve hatta ziyâde olarak takım takım tecemmu' ile zikr olunan Dobnice ve Köstendil ve Metlik (?) ve Raduşte ve Petric ve Demirhisarı ve Toprak ve Avret hisarı ve Şehirköyü taraflarında gezüb ahâli-i memleket ve fukarâ-yı ra'iyete ve sâir ebnâ-yı sebîle sarkıntılık ederken katl-i nüfûs ve gasb-i emvâl misilli (silik) habâset ve müte'allik ahîrin ve geceleri buldukları kazâlarda kendülerine bir takım hendek dahi ta'yîn ile cem'iyetleri iki kat olarak bazen kazalar a'yânları taraflarından .....Vidin kazasına girüb anda ihtifâ eylemekde oldukları bu def'a bi'l-ihbâr tahkîk kılınub kazalara a'yânlar fasl ve ta'yîninden maksûd (silik) hâlâ kısmât-ı mülûkâneme vedf'a-i (silik) olan fukarâ-yı ra'iyet ve sekene-i memleketin her halde hıfz ve hırâsetleri husûsuna dâimen ve müstemirren ikdâm ve isti'câlen ma'dûd eylemeleri ....mebnî iken eşkiyâ-ı merkûmenin zikr olunan mahallerde güşt ü güzâr ve ol vechle mezâlim ve te'addiyâta ictisârları muhîz kazalar a'yânları mûmâ ileyhimsiz maslahat tutmayub ağmamak ve ...mahallerden neş'et eylediği zâhir ve bu keyfiyet min külli'l-vücûh rûy-ı meyâmin irtikâ-yı mülûkâneme (silik) ve mugâyir olmakdan nâşî bundan böyle dahi eşkiyâ-yı merkûmenin ol civârda ma'iyetin ve şikâkları külliyyen müteraffi' olacak vechle kahr ve tenkîlleri emrinde ednâ mertebe kusûr ve rehâvet olunmak lâzım gelir ise kazâlar a'yânları mûmâ ileyhimin dâfi' olacak özr ve gafletleri aslâ karîn-i kabûl olmayarak derhal haklarında sipâs mu'âmelesi icrâ olacağı muhakkak ve mukarrer olmağla siz ki nâibler ve a'yân ve sâir mûmâ ileyhimsiz eğer selâmet-hal ve rızâ-yı

pâdişâhî istihsâl lâzım ise merkûmeden kazâ ve karyelerinizde güşt ü güzâr ve fukarâ ve zu‘afâ ve ebnâsıyla îsâl-ı rahte ve hisârlarından eşkiyânın derhal üzerlerine varub i‘lâm ve izâle ile şer ve mazarratlarının fukarâ ve zu‘afâ üzerlerine külliyyen indüğü emr-i ehemmiye sarf ve sa‘y-i mazarrat eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen (silik) müştâ-yı ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i celîlü’l-kadrim isdâr ve mübâşir-i mûmâ ileyh ile tesyâr olunmuşdur imdi eşkiyâ-yı merkûmenin ne vechle ve ne tarîkle olur ise kahr ve tedmîrleriyle kazaların kemâl-i emn ve asayışi esbâbını isti‘mâl ve istikmâle bi’l-ittifâk sarf-ı bârâ-yı meyâmin eylemeniz kat‘î matlûb-ı pâdişâhâem idiği ve yine köşk tutulmak ihtimâli olur ise bâlâda mezkûr dâ‘iyât-ı pâdişâhâem bilâ-imhâl cürmen ve yakînen ma‘lûmunuz oldukda ona göre davranub icrâ-yı emr ve irâde-i seniyyeme bilâ tahammül mezîd-i ikdâm ve dikkat hilâfı vaz‘ı tecvîz ile nefsinizi mühliyye eşkiyâdan sıyânet eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhsin mazmûn-ı emr-i şerîfim sizin dahi meczûmun olarak muktezâ-yı me‘mûriyetin üzere derhal ordu-yı hümâyûnumdan hareket idüb zikr olunan mahallerde ol vechle güşt ü güzâr eden eşkiyâ-yı merkûmenin kahr ve tenkîlleri esbâbını istihsâl itdirdikde ifâ-yı muktezâsı kârgüzârı ve me‘mûruna verilmek dermiyân gayret ve hılâf-ı rızâ hareketten begâyet hazer ve mübâ‘adet eylemeniz bâbında

Fî evâyil-i Ra. Sene 245

-11-

Gümülcine, Ferecek, Melek ve Dimetoka’dan Orduya zahire teminine dair

Gümülcine ve Ferecek ve Melek ve Dimetoka kazaları nâiblerine zikri âtî bu rediflerden olan kazalardan ordu-yı hümâyûnuma gelince yol üzerinde vâki‘ kazâların kuzât ve nüvvâbına ve a‘yân ve vücûh-ı memleket ve bi’l-cümle iş erleri zîde kadruhumâ

Beraveşne karhanesinden ...gönderilmek üzere ihrâc olunub hasebü’l-vakt Gümülcine ve Ferecek ve Melek ve Dimetoka kazâsından kalmış olan bu rediflerden bir buçuk cibâyet (?) olduğunun ordu-yı hümâyûnuma celbi lâzım gelmekden nâşî siz ki kuzât ve nüvvâb ve sâir mûmâ ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerîfimde zikr olunankazalarda bulunan sâbıku’z-zikr bu redifleri dahi bir buçuk ciyânet (?)

olunduğu ta'yîn olunan bir nefer topçu çavuşa sevkiyle bi'l-...kat'an kazâ be-kazâ arabalara tahmîle serî'an ordu-yı hümâyûnuma sevk ve sebîli husûsuna mübâderet eylemeniz fermânım olmağın ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve çavuş-ı merkûm ile tesyâr olunmuşdur imdi sâlifü'l-beyân kazalarda bu rediflerinden bir buçuk...mikdarı yoldurmak varub cümlesinin çavuş-ı merkûm ma'rifetiyle kazâ be-kazâ arabalar verilerek ordu-yı hümâyûnuma irişdirilmesi matlûb idiği ve bu bâbda olunacak ve sâlim misillü vaz' ve hâlet vukû'u câiz olmadığı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete müsâra'at ve ...ve tevfi katdan begâyet hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâyil-i Ra. Sene 245

-12-

Ruscuk'a nakl olunacak top ve sair mühimmata dair

Dergâh-ı mu'allam kapucibaşlarından Tırnova voyvodası El-hac Mehmed dâme mecduhûya Tırnova kazasıyla Osman Bandari ve cümle atık ve Hazergrad ve Teştevi kazaları nâiblerine ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki Bundan akdem Berkuki kal'asından Ruscuk'a nak olunan tob ve mühimmât-ı sâireden Ruscuk'da terki muktezî olanların ol tarafta tevkîkiyle mâ'adâsı semtine nakl olunarak zikr olunan top ve mühimmât-ı sâirenin semtinde iktizâ eden mahallere vaz' ve nakl olunmuş husûsuna irâde-i aliyyem ta'allukuyla ol bâbda rikâb-ı hümâyûnum tarafından sahîfe-i pîrâ-yı sudûr olan emr-i şerîfim mücibince asâkir-i mansûre-i Muhammediye baş mühendisi Mehmed zide mecduhû bu husûsuna me'mûr ta'yîn kılınmış ve sâlifü'z-zikr top ve mühimmâtın nakli fukarâya yâr olmamak üzere cânib-i mîrîden ale'l-hesâb akçe dahi i'tâ olunmuş ise de nakl olunacak top ve mühimmât-ı mezkûre külliyyetlice olub tahmînen yalnız Ruscuk

-5-

Kazâsı hayvanât ve arabası...olunacağına mebnî Tırnova ve Osman Batdari ve Cum'a atık ve Hazergrad ve Zeştovi kazalarından dahi ücretle mikdar-ı kifâyeye araba

ve hayvanât i'tâsı lâzım geldikten nâşî siz ki kapucıbaşı ve nâib ve sâir mûmâ ileyhimsiz me'mûr-ı mûmâ ileyh ma'rifetiyle Ruscuk'dan ...nakl olunacak mârrü'z-zıkr top ve mühimmâtın tahmîline muktezî araba ve hayvanâtı kazâlarınızdan derhal tedârik birle bu bâbda fukarâya ...bâr ve nakliyet olmamak üzere iktizâ den mezkûru me'mûr-ı mûmâ ileyh tarafından ahz ve arabacılara i'tâ olunarak serî'an ve âcilen Ruscuk'a sevk ve irsâle kemâl-i ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın müştâ-yı ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr veirsâl olunmuşdur zıkr olunan top ve mühimmâtının semtine nakline iktizâ eden araba ve hayvanâtı kazâlarınızdan hemen tedârik iderek ve lâzım gelen kirâları me'mûr-ı mûmâ ileyh tarafından verilerek bir an akdem ve bir saat mukaddem Ruscuk'a sevk ve irsâle mezîd-i sa'y ve inâyet eylemeniz üslûb-ı mülûkânem idiği ve bu bâbda ağmâz ve rehâvet ve imrâr-ı vakit misillü vaz' ve hâlet vukû'u bir vechle câiz olmaduğu ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ikdâm ve mübâderet ve hilâfından begâyet mübâ'adet eylemeniz bâbında

Fî evâyil-i Ra. Sene 245

-13-

Orduya koyun temini için Eşin kazası ümerasına emir

Mezkûr emr-i âlî virildi fî evâhir-i R sene 245

Eşin kazâsı nâibine ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki Ordu-yı hümâyûnumda mevcûd asâkir-i mansûre ve sâirenin (silik) ta'yînleri zımnında Eşin kazasından beher re'sin üçer kuruş (silik) ordu-yı hümâyûn kasabbaşı tarafından on nefer verilmek üzere (silik) olan bin re's ağnâmın dört yüz otuz re'si vürûd etmemiş olduğu zâhir ve el-hâletü hâzihî ordu-yı hümâyûnumda ağnâmın kemâl-i (silik) mevcûd olan asâkirin râhda tayînâtları beher hal mühimmâtının tahsîl ve halline (silik) bedîhî ve bâhir olmakdan nâşî zıkr olunan bin re's ağnâmın yedi yüz elli re'si tamamen ve serî'an bu günlerde dersâl olunmak şartıyla iki yüz elli re's ağnâm ile kırk dört senesine kayd kazâ-i mezbûrdan ordu-yı hümâyûnuma müretteb olan zehâir ve sâir her ne ise cümlesinin bekâyâsı rahmen li'l-fukarâ afv kılınmış olmağla siz ki nâib ve a'yân ve sâir mûmâ ileyhimsiz ahâlî ve fukarâ haklarında ol

vechle vâki' olan inâyet ve merhametin kaydını bildirerek vusûl-i emr-i şerîfimde kazâ-i mezbûrdan gayr-ı ez-afv matlûb olan mârrü'z-zikr yedi yüz elli re's ağnâmı hemen tedârik birle serî'an ve âcilen şu günlerde ordu-yı hümâyûnuma sevk ve irsâle ikdâm ve mübâya'a eylemeniz fermânım olmağın i'lâm ve isti'câlen ordu-yı hümâyûnumuzdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve tesyâr olunmuşdur imdi zikr olunan yedi yüz ağnâmın idhâl tedârikiyle bir gün evvel ordu-yı hümâyûnuma irişdirilmesi matlûb-ı kat'î-i pâdişâhânem idiği ve bundan böyle dahi kusur ve rehâvet olunmak ve yâhud bu afv mukâbelesinde hizmet-i mübâşiriyye nâmı ve nâm-ı âhar ile emânete olduğuna fukarâ-yı memleket ve aceze-i ra'yyet bir akçe ve bir habbe alınmak lâzım gelir ise hakkınızda lâzım gelen te'dîbât-ı şedîde icrâsında dakîka te'hîr olunmayacağı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete bi'l-ittifâk mezîd-i ikdâm ve hılâfindan begâyet ...ve mübâ'adet eylemeniz bâbında
Fî evâyil-i Ra. Sene 45

-14-

Orduya koyun temini için Petric kazası ümerasına emir

Buna dahi gönderilmek

Bir sûreti Petric nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb olan bin beş yüz re's ağnâmın bin re'si tamâmen ve serî'an gönderilmek şartıyla beş yüz re'si kırk dört senesine kadar ordu-yı hümâyûnumdan tertîbi bekâyası olan zehâir ve sâire cümleten afv kılınmış idiği beyânıyla

-15-

Orduya koyun temini için Estromca kazası ümerasına emir

Buna dahi

Estromca nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb bin beş yüz re's ağnâmdan bin re's gönderilmek üzere kûsûr kalan beş yüz re's koyun ile sene-i

mezbûrede ordu-yı hümâyûn tertîbi bekâyâsı külliyyen afv olunduğu eyânıyla
kezâlik

-16-

Orduya koyun temini için (silik) kazası ümerasına emir

Buna dahi

Bir sûreti (silik) nâibine ve sâire kaza-i mezbûrdan müretteb olan ma'lûmü'l-mikdar ağnâmın gayr-ı ez-irsâl kûsûr kalan beş yüz re's ağnâmın nısfı tamâmen gönderilmek üzere kûsûru diğerkleriyle sene-i mezbûra kadar ordu-yı hümâyûn tertîbi bekâyâsı külliyyen afv kılındığı beyân olunarak kezâlik

-17-

Orduya koyun temini için Tertene kazası ümerasına emir

Buna dahi

Bir sûreti Tertene nâibi ve a'yân ve hâcegândan Mir Ali zîde mecduhûya ve sâire müretteb olan üç bin beş yüz ağnâmdan iki bin beş yüz re's ağnâmı gönderilmek şartıyla geri kalan bin re's ağnam ile kırk dört senesine kadar mürettebât-ı sâirenin külliyyâtı afv olunduğu beyânıyla kezâlik

-6-

-18-

Orduya koyun temini için Nasliç kazası ümerasına emir

Buna dahi

Bir sûreti Nasliç nâibine ve a'yân ve sâire mürettebg olan bin re's ağnâmın nısfı tamâmen ve serî'an gönderilmek üzere nısf-ı diğeriyle kırk dört senesine kadar mürettebât-ı seferiyyenin külliyyen afv olunduğunu hâv kezâlik

-19-

Orduya koyun temini için Perlepe kazası ümerasına emir

Bir sûreti Perlepe nâibine ve voyvoda ve sâire müretteb olan beş yüz re's ağnâmın te'kîd ve isti'câlini hâvî ve kırk dört senesine kadar mürettebât-ı seferiyyenin afv kılındığını muhtevî kezâlik

-20-

Orduya koyun temini için Siroz kazası ümerasına emir

Buna dahi

Bir sûreti Dergâh-ı âlî kapucubaşlarından Siroz a'yânı Hacı Ya'kub dâme mecduhûya ve Siroz nâibine ve sâire kazâ-i mezbûrdan gayr-ı ez-irsâl matlûb olan iki bin re's ağnâmdan beş yüz re'si bu def'a afv ile kûsûr kalan bin beş yüz re's ağnâmın irsâli matlûb idüğü ve kırk dört senesine kadar mürettebât-ı seferiye külliyyen afv kılındığı beyânıyla kezâlik

-21-

Orduya koyun temini için Kırçova kazası ümerasına emir

Buna dahi

Bir sûreti Kırçova nâibine ve a'yân ve sâire müretteb olan bin re's ağnâmın nısfı tamâmen gönderilmek üzere nısf-ı diğèrinin ve kırk dört senesine kadar mürettebât-ı seferiyyenin afvını mutazammın gönderildi

-22-

Orduya koyun temini için Timurhisarı kazası ümerasına emir

Bir sûreti Timurhisarı nâibine ve a'yân vesâire müretteb bin beş yüz re's ağnâmın bin re'si tamâmen gönderilmek üzerine gerü kalan beş yüz re'siyle kırk dört senesine kadar mürettebât-ı seferiyyenin afv kılındığı beyânıyla

-23-

Orduya koyun temini için Tatarbazarı kazası ümerasına emir

Kazâ-i mezbûrda bekâyaya kalan iki yüz yetmiş re's ağnâmın afvıçün emr-i âlî yazıldı fî evâyil-i R. Sene 245

Bir sûreti Tatarbazarı voyvodası kapucıbaşı Ahmed Beğ ve nâib ve sâire gayr-ı ez-irsâl matlûb olan bin dokuz yüz doksan re's ağnâmın bin re'si tamâmen gönderilmek üzerinde kûsûr kalan dokuz yüz dokuz re'siyle mürettebât-ı seferiyyenin kırk dört senesine kadar külliyyen afv kılındığı beyânıyla gönderildi

-24-

Niğbolu sancağında şahsın değirmenine ahardan birinin müdahalesinin engellenmesine dair

Niğbolu sancağı kadısı ve Vidin muhâfızı vezîrim İbrahim Paşa iclâduhûya ve İzladi nâibine hüküm ki

Şeyh (silik) Süleyman dimekle arîf kimesne müştâ-yı ordu-yı hümâyûnuma arz-ı hâl idüb bunun İzladi kazâsında mülkiyet üzere bâ-hüccet-i şer'iyeye mutasarrıf olduğu bir bâb değirmeninde âharın alâkası olmayub dahl olunmak îcâb etmez iken münkalibeden (?) a'yân Hacı Ali zâde Mustafa dimekle arîf kimesne zikr olunan değirmeni bundan akdem fuzûlî ve bi-gayr-ı hakkın zabt iderek gayrı Pehlivan nâm kimesneye virüb ba'dehû fevt olmuş olduğuna binâen şimdi bu değirmen-i mezkûru

zevi'l-yed olan merkûmdan taleb ve almak murâd eyledikde virmekde ta'allül ve mücânebet birle gadr-ı küllî dâ'iyyesinde olduğun inhâ ve mahallinde şer'le görülüb emr virilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmekle sen ki vezîr-i müşârün ileyhysin husûs-ı mezbûr hîn-i terâfi'inde tezvîr idüğü inde'ş-şer' tahakkuk eylediği halde tarafından ta'yîn kılınan mübâşir hizmet-i mübâşiriyyesi mazlûm olan (silik) aleyhden taleb olunub ber-mûceb-i fetvâ-yı şerîfe husûmet-ı kâzibe iden mer'-ı mütemerriden tahsîli husûsuna ihtimâm ve dikkat ve da'vâ...iken müdde'î-i aleyhi ücret-i mübâşiriyye talebiyle hılâf-ı şer'-i şerîf (silik) mücânebet olunmak üzere mahallinde şer'le ru'yet kılınmak bâbında
Fî evâyil-i Za. Sene 45

-7-

-25-

Vefat eden kişinin istifa-yı zimmetine dair

Manastır nâibine hüküm ki

Ordu-yı hümâyûnum lâzimesiçün Rum ili kazâlarından zağrelere cem' ve idhâr olduğun zehâyirin ordu-yı hümâyûnuma sevkine me'mûr gönüllülerden Manastırlı Mustafa Beğ'in bundanakdem zağra-i atık'de vefâtına mebnî sevk olunacak zeâyir ve (silik) ücret-i nakliyesine itâ olunmak üzere mukaddem ve mu'ahhar ordu-yı hümâyûnum hazînesinden virilmiş olan yüz kırk bin kuruşdan mûmâ ileyhimin hîn-i vefâtında Zağra-i atık'de terekesinden zuhûr idüb fazlası mezbûrdan bâ-i'lâm hazîne-i mezkûreye irsâl ve teslîm kılınan on yedi bin yüz seksen üç buçuk kuruş ile mevkûfât kaydı nâtik olduğun vechle ordu-yı hümâyûnuma nakl olunan zehâyir ve beksimedlerin ücret-i nakliyesine virilen meblağ ba'de't-tenzîl müteveffâ-yı mûmâ ileyhin hitâmında zuhûr eden on iki bin yüz yirmi üç buçuk kuruşun ma'rifet-i şer'le terekesinden tahsîl ve ordu-yı hümâyûnum hazînesine nakl ve teslîm bâbında bundan akdem emr-i şerîfim isdâr ve tesyâr olunmuş ise de mûmâ ileyhin zağrelerden sevk eylediği zehâyirin birazı ol havâlinin işbu ....esnâ-yı râhda Rusya dividine geçüb olarak kılınmamış olduğuna mebnî müteveffâ-yı mûmâ ileyhin ol mikdar kuruş zimmeti zuhûr eylediğinden bahsle ol vechle zâyi' olan zahîre nakliyesinin dahi

mahsûb kılınması husûsu vereseşi tarafından bâ-arz-ı hâl inhâ veistirhâm olunub keyfiyet Zağra-i atîk kazası tarafından lede'l-isti'lâm gönüllü mûmâ ileyhın hîn-i me'mûriyetinden vefâtına değin ordu-yı hümâyûnuma sevk etmiş olduğu zehâyir ve beksimed ile ücret-i nakliye verdiği mebâliğin mikdarını mübeyyen sicilden müfredât defteriyle vukû'-i hâl mütebeyyin bir kıt'a i'lâm takdîm olunmakdan nâşî muktezâsı lede's-suâl zağrelerden ordu-yı hümâyûnuma sevk olunan yirmi beş bin otuz buçuk kil hınta ve seksen iki bin yedi yüz on dokuz buçuk kil şa'ir ve on bin dokuz yüz yirmi buçuk kil farfaroz ve dört bin yüz altmış sekiz kantar beksimedlerin muktezâ-yı irâde-i seniyyesi üzerinde mahsûs olan ücret-i nakliyeleri lede'l-hesâb müteveffâ-yı mûmâ ileyhın Zağre-i atîk'de terekesinden zuhûr idüb ordu-yı hümâyûnum hazînesine teslîm kılınan sâlifü'z-zıkr on yedin bin yüz seksen üç buçuk kuruş ile ma'an yüz kırk bin kuruşa bâliğ olub mebâliğ-i mezkûre ale'l-hesâb virilmiş olan akçe ile lede'l-müvâzene müteveffâ-yı mûmâ ileyhın zimmetinde bir akçe bâkî olarak ol vechle istîfâ-yı zimmet olunmuş olduğunu müşa'ar vereseşi tarafına memhûr ve mûmzî sûret i'tâsıyla ifâde-i hâli mutazammın emr-i şerîfim sudûru berâya menût idüği mevkûfâtan derkenâr kılınmış ve sâlifü'z-zıkr ordu-yı hümâyûnum hazînesine irsâl ve teslîm olunan on yedi bin yüz seksen üç buçuk kuruş irâd-ı kayd olunarak muktezâ-yı derkenârı menûtu üzere tanzîmi husûsu ricâl-i devlet-i aliyyemden ordu-yı hümâyûnum Dâhiliye (?) nâzırı Mehmed Arif dâme mecduhû tarafından i'lâm olunmuş olduğunu orduğı hümâyûnumda başdefterdarım olan Mehmed Emin Seyyid dâme uluvvuhû bâ-takrîr ifâde idüb mûcibince ....virilmiş olmağın mevkûfâtan vürûd iden ilm ü haber kâimesi muktezâsı üzere ifâde-i hâli müşa'ar işbu emr-i şerîfim isdâr ve irsâl olunmuşdur imdi sen ki nâib-i mûmâ ileyhın sûret-i maslahat ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer istîfâ-yı zimmet olunmuş olduğunu müteveffâ-yı mûmâ ileyhın vereseşine ifâde ve tefhîm birle isticlâb-ı da'vât-ı hayriyeye mübâderet yelemek bâbında

Fî evâyil-i Ra. Sene 45.

-26-

Cisr-i Ergene kazasından orduya tedarik olunacak zehayire dair

Cisr-i Ergene kazası nâibine ve Hâssam silahşorlarından kazâ-i mezbûr mütevellî kâimmakâmı Mir Salim zîde mecduhûya ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki

-8-

Derbend on kil hinta ve yüz elli dört re's ağnâmın tahsîliyle müştâ-yı ordu-yı hümâyûnuma irsâl ve teslîmi bâbında emr-i şerîfim sudûrunu i'lâm ve ordu-yı hümâyûnumda baş defterdârım olan Mehmed Emin Seyyid dâme uluvvuhû dahi bâ-...ikdâm etmeleriyle vech-i meşrûh üzere amel ve hareket olunmak bâbında fermânım olmağın müştâ-yı ordu-yı hümâyûndan işbu emr-i şerîfim isdâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi ber-minvâl-i muharrer kazâ-i mezbûrdan ordu-yı hümâyûnuma ve ol tarafda müştâ-yı askerine i'tâ ve irsâl olunan ve gedik kapucıbaşı mûmâ-ileyh tarafından teslîm olunub tertîb-i mezkûre mahsûb kılınan zehâyirden mâ'adâ kazâ-i mezbûrda gerü kalan sâlifü'z-zikr bin dört yüz on kil hinta ve ....ile dört re's ağnâmın serî'an ve âcilen tedârikiyle bir gün evvel müştâ-yı ordu-yı hümâyûnuma sevk ve irsâli matlûb idüğü ve bu bâbda iğmâ-i hak ve tesâmüm misillü vaz' ve hâlet vukû'u câiz olduğu siz ki nâib ve kâimmakâm ve sâir mûmâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer amel ve harekete ikdâm ve taharriyet ve havâkîn tevkî' ve mübâ'adet eylemeniz bâbında

Fî evâyil-i Ra. Sene 45

-27-

Zimmetlerinde olan zahirelerin ordu için tahsiline dair

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Üsküb nâzırını Hıfzı dâme ikbâluhûya ve zikr-i âtî kazânın nâiblerine ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki

Ordu-yı hümâyûnum lâzimesiçün Sofya mütesellimi mîr-i mîrân Mehmed Said dâme ikbâluhû ma‘rifetiyle iki yüz kırk dört senesinde Köstendil kazasıyla Üsküda nezâreti dâhilinde olan Üsküb ve Karatoma‘ Koçan ve Komano kazalarından tertîb-i evvel ve sâni olarak râyicle müretteb olan ma‘lûmü’l-mikdar zehâirin beher sene mahsûb zikr olunan kazalara i‘tâ eylediği bir yük yirmi beş bin kuruş tahsîl kılınan zehâyir bahasından lede’t-tertîb mârrü’z-zikr kazâlarda yirmi iki bin yedi yüz doksan altı buçuk kuruş bahâda akçe olmuş idüğü beyânıyla meblağ-ı mezkûrun tahsîli husûsu mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh tarafından bu def‘a inhâ olunmuş olmakdan nâşî kuyûd-ı lâzimesi ba‘de’l-ihrac keyfiyet ve iktizâsı derhal himmet-i aliyyemden ordu-yı hümâyûnum zahîre nâzırı iftihâr Arık (?) dâme mecduhûdan lede’l-isti‘lâm zikr olunan yirmi iki bin yedi yüz doksan altı buçuk kuruş ve mârrü’z-zikr kazâlar ahâlisinin zimmetleri bulunduğû sûretde icâb ve iktizâ idenlerden tahsîliyle mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh tarafına irsâli ve teslîmi bâbında emr-i şerîfim sudûrunu i‘lâm ve ordu-yı hümâyûnumda baş defterdârım olan Mehmed Emin Seyyid dâme uluvvuhû bâ-takrîr-i âlî ve’l-enâm itmeleriyle vech-i meşrûh üzere amel ve hareket olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim isdâr ve irsâl olunmuşdur imdi mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhimin zehâyir-i mezkûre bahâsına mahsûb i‘tâ eylediği mebâliğden sâbikü’z-zikr kazâlar ahâlisi mütesellimleri olan zehâyir bahâsı ba‘de’t-tenzîl yirmi iki bin yedi yüz doksan altı buçuk kuruş zimmetleri tebeyyün eylediği halde (silik) ve icâb ve iktizâ idenlerden tahsîliyle mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh tarafına teslîmi lâzîmeden idüğü siz ki mîr-i mîrân ve nâibler ve sâir mûmâ-ileyhimsiz ma‘lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer amel ve hareket ve hılâfından hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fî evâyil-i Ra. Sene 45

-28-

Köprülü ve Eşnib kazasından orduya tedarik olunacak zehâyire dair

Bu dahi

Bir sûreti Dergâh-ı âlî kapucibaşlarından Köprülü a‘yânı Emin dâme mecduhûya ve Köprülü ve .....kazâları nâiblerine (silik) a‘yânı ve vücûh-ı memleket ve bi’l-cümle iş

erlerine ordu-yı hümâyûn için Sofya mütesellimi mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle Köprülü ve Eşnib kazâlarından tertîb-i evvel ve tertîb-i sâni râyiciyle müretteb olan ma'lûmü'l-mikdar zehâyirin bahasına mahsûben mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin i'tâ eylediği altmış üç bin kuruş tahsîl olunan zehâyir bahâsından ba'de't-tenzîl kazâ-i mezbûrda kûsûr kılınan beş bin dört yüz yetmiş altı kuruşun tahsîli zımında zahîre nâzırı ve defterdar-ı mûmâ-ileyhimin i'lâm ve takrîrine binâen Aslı gibi

-29-

Redomir ve Dovilince kazasından orduya tedarik olunacak zehayire dair

Bir sûreti Dergâh-ı âlî kapucıbaşlarından Redomir ve Dovilince kazaları a'yânı (silik) dâme mecduhûya ve Radomir ve Dovilince nâiblerine ve sâire ordu-yı hümâyûn için Sofya mütesellimi mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle Rodomir ve Dovilince kazalarından tertîb-i evvel ve sâni olarak râyiciyle müretteb olan ma'lûmü'l-mikdar zehâyir bahâsına mahsûben mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin i'tâ eylediği bir yük altmış beş bin kuruş tahsîl olunan zehâyir bahâsından ba'de't-tenzîl kazâeyn-i mezkûreynde kûsûr kalan on üç bin iki yüz kırk üç kuruş tahsîliçün kezâlik

-30-

Çirmen kaimmakamlığına Yusuf Vehbi Efendi'nin tayinine ve buraların evvelkinden daha mamur bir hale getirilmesine dair.

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan sâbık Çirmen kâimmakâmı olub bu def'a ....nezâreti uhdesine ihâle kılınan Mehmed Vecîhî dâme ikbâluhûya ....nezâretine merbût kazâların nâiblerine ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki Samakocak nâzırı mîr-i mîrândan Yusuf Vehbi Paşa'nın mukaddem ki nezâretinden (silik) bi'l-cümle ahâlî ve re'âyâ kendisinden mütezarır ve dilgir oldukları bu def'a tahkîk-kerde-i şâhânem olub (silik) ve fukarâ-yı ra'iyet zimmete mekârim-i

mülûkâneme vedî'a-i cenâb-ı Rabb-i İzzet olarak her halde hıfz ve himâyet ve âsayiş ve istirahatleri aksâ-yı metâlib-i cihânın lâzım idüğü zâhir ve bir beyân ve ale'l-husûs hâlâ mezkûr (silik) görmüş olmaları hesabıyla haklarında vucûhla murassam ve işfâk-ı pâdişâhânem derkâr olmakdan nâşî mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin nezâret-i mezkûreden hemen azliyle yerine müttesak defterdar ve sıdk-ı istikâmetle müştehir birinin nasb ve ta'yîni lâzım gelüb sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin sen evsâf-ı mezkûre ile mevsûf olarak ber vech-i sene Çirmen kâimmakamlığında hüsn-i silk ve sadâkat ve ahâli-i memleket ve fukarâ-yı ra'îni himâyet ve sıyânetlerin emrinde vâki' olan ikdâm ve gayret ile fukarâ ve zü'afâ ve aceze-i re'âyâ ve .....izhâr-ı hüsnvârî ve rızâ eyledikleri bi'l-ihbâr ma'lûm-ı hümâyûnum olduğuna binâen bundan böyle dahi herkesi hoş tutub fukarâ ve re'âyâ hakkında mebzûl olan lütf ve merhamet-i şehriyârânemi bilerek rızâ-yı selâmet iktizâ-yı tâcidârânemi gözedüb Samakocak nezâretini hüsn-i idâre ve ru'yet ve hem ol havâlinin evvelkinden ziyâde imâretine sarf-ı ru'yet eylemeği şartıyla inâyet-iftirâ-yı sünûh ve sudûr olan irâde-i seniyye-i pâdişâhânem mûcibince zikr olunan Samakocak nezâreti efrâdının beyninde bi'l-intihâb sana ihâle ve tefvîz kılınmakdan nâşî hukûk-ı me'mûriyet ve lâzıme-i gayret ve selâmetin üzere derhal ordu-yı hümâyûndan hareket ve varub nezâret-i mezkûreye merbût olan kazaların tarafından zabt ve rabtıyla zât-ı hilâfetmaâb-ı mülûkâneme emânet-i hazret-i kibriyâ olan sekene-i Vadin ve fukarâ ve aceze-i ra'iiyyet ve berâyânın kâffe-i mezâlîm ve te'addiyâtından nâşî siyânet ve vikâyetleri emrine ikdâm ve dikkat cümlemin te'mîn ve ta'lîk ve esmanlarıyla i'mâr-ı memleket husûsuna bezl-i vus' ve makderet ve'l-hâsıl nezâret-i mezkûreye müteferri' olan kâffe-i husûsu muktezâ-yı nısfet ve hakkâniyete tatbîk ve rızâ-yı meyâmin-iktizâ-yı mülûkâneme tevfiik ile ru'yet idüb herkesin sâye-i

-9-

Mürâhim-vâye-i tâcidârânemde atûde-i bester emin ve rahat olub esbâbının istihsâl ve istikmâliyle cümleden taraf-ı eşref-i mülûkânem için isticâb-ı da'vât-ı Hayriyeye mübâderet ve Samakocak kârâhânesinden dahi evvelinden ziyâde i'mâl ve idâresine sarf-ı miknet eylemek fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî ordu-yı hümâyûndan

işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr ve yedine i'tâ olunmuşdur imdi göreyim seni muktezâ-yı kârgüzârı ve (silik) üzere bâlâda muharrer olan tenbîhât-ı pâdişâhânemin kâmile icrâsıyla bir vakitte hılâf-ı vaz' ve hâlet vukû'a gelmemesi emrine sarf-ı vus' ve mukarreret eylemeği kat'î matlûb-ı şehriyârânem idüğü ma'lûmun oldukda emr-i şerîfim siz ki mahrûmunuz olarak mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhimin her halde re'ye mutâbık ve bâlâda mezkûr vesâyâ ve tenbîhât hılâf-ı icrâsına ol tarafın evvelkinden ziyâde ...melmûz olmasına bi'l-ittifâk mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve hılâf-ı vaz'î tecvîzden begâyet hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâsıt-ı Ra. Sene 245

-31-

Cisr-i Mustafa Paşa kazasından Orduya temin edilecek odunlar hakkında.

Cisr-i Mustafa Paşa kazâsı nâibine ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki

Ordu-yı hümâyûnumda mevcûd asâkir-i mansûre ve sâirenin avâre ta'yînleri zımında Cisr-i Mustafa kazâsından beher arabası iki bin olmak üzere müretteb olan bin araba hatabın üç yüz on üç arabası ve (silik) ile kûsûr üç yüz seksen arabası yedi araba olan kazâ-i mezbûrda bekâyâ olduğu kuyûddan müstebân ve el-hâletü hâzihi ordu-yı hümâyûnumda hatabın işbu lüzûm-ı vakitden nâşî zâhir ve nümâyân olmakdan nâşî siz ki nâib ve a'yân ve sâir mûmâ-ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerîfimde kazâ-i mezbûrdan gayr-ı ez-irsâl ve kûsûr kalan sâbıkü'z-zikr üç yüz seksen yedi araba hatabı derhal tedârik birle tamâmen ve serî'an ordu-yı hümâyûnuma sevk ve irsâle ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve te'kîden ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi bekâyânız olan mezkûrû'l-mikdar hatab hemen tedârikiyle şu günlerde ordu-yı hümâyûnuma irişdirilmesi matlûb idüğü ve bu bâbda ağmâz ve rehâvet ve imrâr-ı vakit misillü vaz'-ı hâlet affınızda ber-mûceb-i mes'ûliyet olacağı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve hareket mezîd-i sa'y ve gayret ve hılâfindan nükûl ve mübâ'adet eylemeniz bâbında

Fî evâsıt-ı Ra. Sene 45

-32-

Çirmen kazasından ordu için tedarik edilecek odunlara dair

Bir sûreti

Çirmen nâibine ve a'yân vekîline ve sâire müretteb olan bin araba hatabın (silik) için iktizâsına

-33-

İbsala'da orduya hinta ve şair tedarikinde çiftliklerin hisselerine ne kadar düşüyorsa tedarik edilmesine dair

İbsala nâibine ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki Ordu-yı hümâyûnumda mevcûd asâkir-i mansûre ve sâirenin idâre-i ta'yîniyetleri zımında İbsala kazâsından müretteb olan iki bin beş yüz kil hinta ve ol mikdar kil şa'irden kazâ-i mezbûr müştâsında bulunan asker ta'yînâtında virilmiş ve ordu-yı hümâyûnuma irsâl kılınmış olunmuş mâ'adâ kûsûr kalan zehâyirin serî'an ordu-yı hümâyûnuma sevk ve irsâli bâbında mü'ahharan emr-i şerîfim isdâr ve tesyâr olunmuş ise de müretteb olan mezkûrû'l-mikdar zehâyirden beş yüz kil hinta ve beş yüz kil şa'ir hemşire-i mahrûm heybetü's-sultân dâmen-i iftihâr zâdet ismetuhânın havâsı mülhakâtından kazâ-i mezbûrda kâin Koca Ali ve Kemerli ve Karagöz Çiftlikleri hisselerine isâbet olunmuş olduğu bu def'a i'lâm ve muhassar takdîmiyle ve iş'âr olunmaktan nâşî kuyûd-ı lâzimesi ba'de'l-ihrâc ve iktizâsı ricâ-i devlet-i aliyyemden ordu-yı hümâyûnum zahîre nâzirı iftihâr Mehmed Arif dâme mecduhûdan lede'l-isti'lâm kazâ-i mezbûrdan müretteb zehâyirden sultan-ı müşârun-ileyhimânın çiftlikâtı hisselerine isâbet eylemiş olan mezkûrû'l-mikdar hinta ve şa'irin bir kilesi vürûd etmemiş idiğine ve mürettebât-ı seferiyyede muâf ve gayr-ı mu'af ve havâsı ve evkâf cümlesinden olarak herkes hisselerine isâbet edeni kazâsı ahaliysiyle ma'an icrâ eylemeleri şürût-ı seferiyyeden olduğuna binâen çiftlikât-ı mezkûre hisselerine isâbet iden sâbikü'z-zikr beş yüz kil hinta ve beş yüz kil şa'irin tamamen ve serî'an tahsîl ve ordu-yı hümâyûnuma ba's olunmasıyla bâbında emr-i şerîfim

sudûrunu i'lâm ve ordu-yı hümâyûnumda başdefterdârım iftihâr Mehmed Emin Said dâme uluvvuhû dahi bâ-takrîr ifâde ve ifhâm etmeleriyle vech-i meşrûh üzere amel ve hareket olunmak fermânım olmağın tenbihen ve te'kîden ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi kazâ-i mezbûrdan müretteb zehâyirden çiftlikât-ı mezkûr hissesi olan mârrü'z-zikr beş yüz kil hinta ve ol mikdar şa'îrin tamâmen ve serî'an tahsîliyle bu günlerde ordu-yı hümâyûnuma irişdirilmesi matlûb-ı mülûkânem idüğü ve bu bâbda a'mâz ve rehâvet ve imrâr-ı vakit misillü vaz' ve hâlet vukû'u bir vechle câiz olmadığı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete mezîd-i sa'y ve gayret ve hılâfından nükûl ve mübâ'adet eylemeniz bâbında

Evâsıt-ı Ra. Sene 245

-10-

-34-

İbsala'da orduya hinta ve şair tedarikinde çiftliklerin hisselerine ne kadar düşüyorsa tedarik edilmesine dair

İbsala kazâsı nâibine ve sâire hüküm ki

Ordu-yı hümâyûnum lâzimesiçün bundean akdem sahîfe-pîrâ-yı sudûr olan emr-i şerîfim mûcibince İbsala kazâsından müretteb olan iki bin beş yüz kil hinta ve ol kadar şa'îrden beş yüz kil hinta ve beş yüz kil şa'îr hemşîre-i muhteremem Heybetetü's-sultân dâmet iffetuhâ ve zâdet ismetuhânın havâsı mülhakâtından kazâ-i mezkûrda kâin Koca Ali ve Kemerli Karagöz çiftlikleri hissesine isâbet idüb iki yüz seksen kil hinta ile yedi yüz kil şa'îr dahi kazâ-i mezbûr müştâsında bulunan asâkir ta'yînâtına i'tâ olunmuş ve kûsûru dahi ordu-yı hümâyûnuma gönderilmiş olduğundan bahisle ol vechle i'tâ olkunan zehâyirin (kesik)-i hayriyesi vechle hesâbı ru'yet olunarak mukaddemâ ordu-yı hümâyûnum hazînesinden ale'l-hesâb i'tâ olunan on bin kuruş ba'de'l-hesâb kûsûrunun hazîne-i mezkûreden i'tâsı husûsu bu def'a ordu-yı hümâyûnuma i'lâm ve muhzır takdîmiyle inhâ ve istid'â olunmakdan nâşî kuyûda lede'l-mürâca'a kazâ-i mezbûrdan müretteb olan iki bin beş yüz kil hinta ve ol mikdar şa'îrden gayr-ı ez-irsâl kûsûr yüz kırk kil hinta ve bin altı yüz yetmiş

buçuk kil şa'ir bekâyâ olduğu mevkûfâtından derkâr kılınarak keyfiyet ve iktizâsını ricâl-i Devlet-i Aliyyemden ordu-yı hümâyûnum zahîre nâzırı iftihâr Mehmed Arif dâme mecduhûdan lede'l-isti'lâm kazâ-i mezbûrdan müretteb zehâyirden çiftlikât-ı mezkûre hissesine isâbet iden mezkûrû'l-mikdâr hinta ve şa'irin tahsîliçün başka ve zikr olunan müştâ-yı askerine verilmiş ve ordu-yı hümâyûnuma dahi irsâl olunmuş olmasından mâ'adâ kazâ-i mezkûrda bekâyâ olan zehâyir ile asâkir-i merkûme ta'yînâtına virilen zehâyirin memhûr makbûz senedi ordu-yı hümâyûnuma irsâli ve takdîm olunduktan sonra kâide-i mîriye üzerinde kaleminden hesâbı ru'yet edilerek ale'l-hesâb virilen meblağ-ı mezbûr ba'de'l-hesâb kazâ-i mezbûr ahâlisinin ne mikdar matlûbları zuhûr ider ise ol vakit i'tâ olunmak iktizâ eylediği beyânıyla bekâyâ-yı mezkûrenin serî'an ve tamâmen tahsîl ve ordu-yı hümâyûnuma ba's olmasıyla bâbında başka emr-i şerîf takdîm sudûrunu i'lâm ve ordu-yı hümâyûnumda baş defterdarım iftihâr Mehmed Emin Seyyid dâme uluvvuhû dahi bâ-takrîr ifâde ve ifhâm idüb vech-i meşrûh üzere çiftlikât-ı mezkûre hissesi olan mezkûrû'l-mikdâr hinta ve şa'irin tahsîli zımında diğerk emr-i münîfim takrîr ve tesyîr kılınmış olmağın i'lâmen konulan ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve tesyâr olunmuşdur imdî kazâ-i mezbûrdan müretteb zehâyirden mârrü'z-zikr müştâ askerine virilen ve ordu-yı hümâyûnuma irsâl olunan ve çiftlikât hissesi olan zehâyirden mâ'adâ kazâ-i mezbûrdan kûsûr kılınan zehâyirin dahi derhal tedârikiyle şu günlerde ordu-yı hümâyûnuma irişdirilmesi ve asâkir-i merkûme ta'yînâtına virilen zehâyir-i mezkûrenin dahi kâide-i mîriyesi üzere hesabı ru'yet olunmak üzere ahz olunan makbûz senedâtının takdîm kılınması irâde-i aliyyem muktezâsından idiği siz ki nâib ve sâir mûmâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer amel ve harekete ikdâm ve mübâderet ve hılâfından hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâsıt-ı Ra. Sene 245

-35-

Hayrebolu'da iki kişi arasında hinta, şair, çavdar üzerinden alacak hakkında.

Hayrebolu kazâsı nâibine hüküm ki

Kazândan Ali zîde fazlühü ordu-yı hümâyûnuma arz-ı hâl idüb mûmâ-ileyhin Hayrebolu kazasına tâbi‘ Mandra nâm mahalde mutasarrıf olduğu çiftliği mahsûlünden biçilmiş olarak kazâ-i mezkûr sâkinlerinden Hüseyin nâm kimesne zimmetinde iki yüz kırk senesinden berü yüz araba keyah ile der-kise ve der-anbar olunmuş zehâyirinden üç kil hinta ve yirmi bir kil şa‘ir ve on dört kil çavdar alacağı olub bi’d-defa‘at taleb olmak murâd eyledikte edâdan imtinâ‘ ile gayr dâiyyesinden olacağı inhâ ve mübâşir ma‘rifetiyle mahallinde şer‘le görölüb edilirilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmesinden nâşî kavâs mübâşiriyle mahallinde şer‘le ru’yet olunmak bâbında Fî evâsıt-ı Ra. Sene 45

-36-

Eski Karahisar-ı sahib ve Menteşe sancakları mutasarrıfı ve Bahr-i Siyah Burgazı muhafızı olan Vezir Hüseyin Paşa’ya Çirmen sancağının tevcihine dair

Sâbıkan Karahisar-ı sâhib ve Menteşe sancakları mutasarrıfı ve Bahr-i Siyah Burgazı muhafızı olub bu def‘a Çirmen sancağı uhde istihâline tevcih ve ihsân-ı hümâyûnum olan vezîrim Hüseyin Paşa iclâlehûya

Sen ki vezîr-i sadâkat-mesîr müşârun-ileyhsin ve vüzerâ-yı izâmım beyninde hîle-cesti-i fetânet ve ....ile mahalli ve mevsûk ve kemâl-i hamiyet ve sadâkat ile müştahir ve ma‘rûf olub şimdiye kadar me’mûr ve müstahdem kılınacak hidemât ve Devlet-i Aliyyemde ve mühâm-ı saltanat-ı seniyyemde mahs-ârâ-yı bîrûz olan sa’y ü gayret ve âkılân ve dârân-ı yemtinâne (?)nezd-i mekârim-mevfûr-ı pâdişâhânemde ma‘lûm ve bundan böyle dahi senden dîn-i mübîn ve Devlet-i aliyye-i ebed-himmetime lâyük ve mizac-ı mekârim-imtizâc-ı mülûkâneme muvâfik ve muktezâ-yı vakt ve hâle mutâbık hidemât-ı mebrûre ve mesâ‘î-i meşkûre zuhûru me’mûl ve meczûm olmakdan nâşî avâtıf-ı aliyye-i şâhâne ve avârıf-ı behiyye-i pâdişâhânemden inâyet efzâ-yı sünûh ve sudûr olan ve irâde-i mülûkânem mûcibince öçüldiği vechle Edirne’de ikâmet etmek üzere Hayre sancağı uhde-i liyâkat ve sadâkatine tevcih ve ihsân olunmağla mecbûl ve mağtûr olduğun mehâ müştân ve ru’yet ve gayret ve sadâkat muktezâsı ve me’mûrunun iktizâsı üzerinde zabt ve rabt-ı memleket ve

himâyet ve sıyânet-i ahâlî ve ra'yyet husûslarına ihtimâm ve dikkat ve kâvfet Ef'âl ve ihlâsı şer'-i şerîfe tatbîk ve rızâ-yı (silik) emr-i kazâ-yı mülûkâneme tevfiik iderek hasebü'l-(silik) olmuş olduğuna binâen fukarâ ve zu'afâ ve aceze-i re'âyâ üzerlerine bast ve cenâh-ı ra'fet ve neşr-i müte'essir-i şefkat ve avâriz eyleyenlerin sâye-i hümâvâye-i tâcidârânemde âsâyiş ve rahatları esbâbını istihsâl ile taraf-ı müstecmi'-i ve'l-mecid ve'ş-şeref pâdişâhânem için isticlâb-ı da'vât-ı Hayriye sıdk-ı ru'yet ve'l-hâsıl mezbûr mutasarrıflığa müteferri' olan ve evâmîr-i aliyye-i mülûkânemle uhde-i sadâkatine ihâle kılınan kâffe-i mühâm-ı lâzîmetü'l-ihtimâmında hüsn-i ru'yet ve tesviyesiyle bir maddede küsur ve rehâvet ve nâ-lâyih bir gûne vaz' ve illet vukû'a gelmemesi emrine binâen bir takrîrine cehd ve tâkat eylemeği fermânım olmağın me'mûrnu hâvî ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr ve tevcîhe hükm-i münîfime (silik) ile tesyâr olunmuşdur imdi keyfiyet ma'lûm gayr-ı tahtlarında oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete dikkat ve senden me'mûl ve bu âna değîn meşhûd-ı pâdişâhânem olan (silik) rızâ-yı celî ve sadâkat ve mâ-i mürûru ve hamiyeti ba'de izin dahi ibrâz ve izhâr ile hakkında derkâr olan mehâsin tevcihât-ı mekâr-ı beğât-ı hidîvânemin te'yîd-i müteheyyidine bezl-i miknet eylemek bâbında

Fî evâhir-i Ra. Sene 45

-11-

-37-

Orduya arpa, buğday ve odun temin edilmesine dair

Çırpan kazası nâibine voyvoda vekîli vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki

Ordu-yı hümâyûnumu lâzimesiçün bundan akdem sahîfe pîrâ-yı sudûr olan emr-i şerîfim mûcibince Çırpan kazasından iki yüz kırk beş senesine mahsûben gayr-ı ez-afv ve tenzîl-i râyicle matlûb olan dört bin kil hinta ve ol mikdar kil şa'ir tamamen ordu-yı hümâyûnuma irsâl ve teslîm kılınmış olduğundan bahisle zehâyir-i mezkûre bahasına mahsûben mukaddemâ ordu-yı hümâyûnum hazinesinden virilmiş olan on altı bin beş yüz kuruş ba'de'l-hesâb kûsûrunun hazîne-i mezkûreden i'tâsı husûs bu

def'a ordu-yı hümâyûnuma i'lâm ve arıza takdîmiyle inhâ ve istid'â olunmaktan nâşî kuyûda lede'l-mürâca'a kazâ-i mezbûrdan dört bin kil hinta ve dört bin kil şa'ir ve bin araba hatab tertîb olunarak zehâyir-i mezkûrenin bahasına mahsûben ordu-yı hümâyûn hazînesinden on altı bin beş yüz kuruş virilüp zehâyir-i mezkûre tamâmen ordu-yı hümâyûnuma nakl ve i'tâ olunmuş ise de müretteb olan sâlifü'z-zikr bin araba hatabın henüz bir arabası vürûd etmediği mevkûfât derkenâr kılınup zehâyir-i mezkûre bahasına mahsûben i'tâ bulunan meblağ-ı mezbûr ba'de'l-mahsûb kazâ-i mezbûr (silik) kûsûr zuhûr eden matlûbları müretteb olan mârrü'z-zikr bin araba hatab tamâmen irsâl ve teslîm olunduktan sonra ordu-yı hümâyûnum hazînesinden ceste ceste virilmek üzere mevkûfât defteri ve kâimesi i'tâ olunarak mezkûrû'l-mikdar hatabın serî'an ve tamâmen...kile ordu-yı hümâyûnuma sevk ve irsâli bâbında te'kîd ve isti'câli hâvî emr-i şerîf sudûrunu ricâl-i devlet-i aliyyelerinden ordu-yı hümâyûnum zahîre nâzırı Mehmed Arif dâme mecduhû i'lâm ordu-yı hümâyûnumda baş defterdarım iftihâr Mehmed Emin Seyyid dâme uluvvuhû dahi bâ-takrîr ifâde ve ifhâm idüb mûcibince mevkûfât kaydıyla kâimesi virilmiş olmağın vürûd iden ilm ü haber kâimesi mevrûdu üzere dîvân-ı hümâyûnumdan te'kîden ve isti'câlen işbu emr-i şerîfim isdâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi kazâ-i mezbûrdan müretteb olan sâlifü'l-beyân bin araba odunun (silik) sahîfe-pîrâ-yı sudûr olan emr-i şerîfim mantûku üzere derhal tedârikiyle şu günlerde ordu-yı hümâyûnuma sevk ve irsâli matlûb idüğü ve ba'de ezîn ağmâk ve recâvet idenler te'dîb kılınacağı siz ki nâib ve a'yân vekîli ve sâir mûmâ ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer amel ve harekete mezîd-i ikdâm ve gayret ve hılâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fî evâhir-i Ra. Sene 245

-38-

Zağre-i cedîd kazasına a'yân tayinine dair

Zağre-i cedîd kazâsı nâibine ve hâlâ Z ağre-i atîk ve Karanlık ve Çarpan kazalarının a'yânı olub bu def'a Zağre-i cedîd kazâsı a'yânlığı dahi uhdesine ihâle kılınan El-hac Fâris zîde mecduhûya ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki

Bi-inâyetihî te‘âlâ ifâ-yı farîza-i cihâd ve gazâ ve i‘lâ-yı kelîmetullahi’l-ulyâ niyet-i hayriyesiyle tertîb ve tahrîr kılınan asâkir-i mansûre-i Muhammediye taburlarının bir taraftan tevkîr ve teksîri lâzîme-i zimmet-i mülkdârîden olduğuna binâen sen ki a‘yân-ı mûmâ ileyhsin mâhiye ve elbise ve mesârifât-ı sâireleri a‘yânlık menâfi‘inden kendüye yeniden idâre kılınmak ve ahâli-i memleket ve fukarâ-yı ra‘iyyet ihtilâ bâr ve (silik) olmak şartıyla ma‘rifetinle bir tabur asâkir-i mansûre küşâd ve tahrîri zımında sahîfe-pîrâ-yı sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mûcibince karanlık ve Çarpan kazaları a‘yânlıkları uhdende olan Zağre-i atîk kazası a‘yânlığına ilhâkan bundan akdem sana ihâle kılınub Zağre-i cedîd kazası dahi bir müddetden beri zedelenüb ahâlî haylice rahne ve hasar görmüş olmakdan nâşî me‘mûr idâresi (silik) sâbıkü’z-zikr bir tabur asâkirin mesârifinden bir akçe ve bir habbe tarh ve tahmîl kılınmamak üzere bu def‘a şeref-efzâ-yı sünûh ve sudûr olan emr ü irâde-i seniyye-i pâdişâhânem mûcibince zikr olunan Zağre-i atîk kazası a‘yânlığı dahi uhdene tefvîz kılınmış olmağla muktezâ-yı gayret ve mesârifin üzere kazâ-i mezbûr a‘yânlığı umûrunun dahi hüsn-i ru‘yet ve idâresine mübâderet ve mutasarrîf olan ahâli-i fukarâ ve re‘âyâ ve berâyânın celb ve cümlesini ...ikâme ve iskân birle her halde himâyet ve mezâlîm ve te‘addiyâttan hıfz ve hırâsetleri husûsuna sarf-ı ru‘yet ve zikr olunan tabur vesîlesi ve bahâne-i sâire ile tarafından ve cânib-i âhardan ferd.....vukû‘a gelmemesi emrine mezîd-i ihtimâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi zikr olunan Zağre-i cedîd a‘yânlığının dahi uhdene ihâlesinden maksûd mücerred kazâ-i mezbûrun i‘mârıyla ahâlî-i memleket ve fukarâ-yı ra‘iyyetin hoşhâl ve müreffehü’l-hâl olmaları kaziyesine menbî idüğü zâhir ve rû-nümûd olmağla ona göre tavranub bâlâda beyân olunan vesâyâ ve tenbîhât-ı pâdişâhânem muktezâsı üzere harekete (silik) vus‘ ve kudret eylemek lâzîmeden idüğü ve bu bâbda ednâ derece kusûr ve rehâbet ve nâ-avâyic bir gûne vaz‘ ve hâlet hakkında (silik) vehâmet olacağı ma‘lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve hareketle ifâ-yı muktezâsı derkâr-ı sitâyîşi ve sadâkate mezîd-i ikdâm ve dikkat ve hılâfidnan begâyet tevakkî ve mübâ‘adet eyleyesin ve siz ki nâib ve sâir mûmâ ileyhimsiz muktezâ-yı emr ü irâde-i seniyye-i pâdişâhânem üzere kazânızda a‘yân nasb ve ta‘yîn kılınmış olmağla her halde re‘yine muvâfakat birle a‘yânlık umûruna kimesne tarafından bir gûne müdâhale ve ta‘arruz vukû‘a gelmemesi emrine bi’l-

ittifâk ikdâm ve mübâderet ve hılâf-ı rızâ vaz'ı tecvîzden ziyâde hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i Ra. Sene 45

-12-

-39-

Çirmen sancağının Aliş Paşa uhdesinden alınıp daha evvel Karahisar-ı Sahib ve Menteşe sancakları mutasarrıfı ve Bahr-i Siyah Boğazı Muhâfızı vezir Hüseyin Paşa'ya tevcih edildiğine dair hüküm

Sâbıkâ Çirmen sancağı mutasarrıfı olup bu def'a Karahisar-ı Sahib ve ber-vech-i muhassıllık Menteşe sancakları uhde-i istihâlîne(?) ihsân ve tevcih ve Şumnu muhâfızlığı dahi ihâlî ve tefvîz kılınan vezîrim Aliş Paşa iclâlühûya hüküm ki, Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin bu def'a hasbe's-îcâb Çirmen sancağı uhdenden sarf ve tahvîl ile sâbıkâ Karahisar-ı Sahib ve Menteşe sancakları mutasarrıfı ve Bahr-i Siyah Boğazı Muhâfızı vezîrim Hüseyin Paşa iclâlühûya ihâlî ve tevcih kılınmış ise de sen vüreyâ-yı izâmım beyninde gayret ve diyânrt ve sıdk u istikâmet ile mevsûf olup her hâlde hidemât-ı Devlet-i Aliyye ve mehâmm-ı saltanat-ı seniyyemde sa'y u ikdâmın nezd-i merâhim-vefd-i pâdişâhânemde ma'lûm ve bundan böyle dahi senden hüsn-i hizmet ve âsâr-ı merdî ve hamîyyet zuhûru me'mûl ve meczûm olmakdan nâşî avâtıf-ı aliyye-i şâhâne ve avârıf-ı behiyye-i cihândârânemden Karahisar-ı Sahib ber-vech-i muhassıllık ve Menteşe sancakları Şumnu muhâfazasında kıyâm eylemen şartıyla uhde-i sarfına ihsân ve tevcih olunmakla muktezâ-yı memûriyetin üzere derhâl Edirne'den hareket ve Şumnu'ya varup her hâlde emr-i muhâfaza ve muhâreseye ve levâzım-ı takviye ve tahkîmin kemâ-yenbagî icrâ ve ibkâsına sarf-ı vüs' u makderet ve livâeyn-i mezkûreyni dahi tarafından munsıf ve fukarâ-perver mütesellimler ile zapt u rapt birle zât-ı hilâfet-simât-ı mülûkânem vedî'a-i cenâb-ı Rabb-i izzet olan ahâlî-i memleket ve fukarâ-yı ra'ıyyetin kâffe-i mesâlih ve te'addiyâttan himâyet ve sıyânet ve sâye-i hümâ-pâye-i pâdişâhânemde asâyiş ve râhatları esbâbını istihsâle ihtimâm ve dikkat ve her bir hususda habl-i metîn-i şerî'at-i mutahharaya (...) ve temessük ile hiçbir ferd mübtelâ-yı sitem olmayarak

taraf-ı müctemi'ü'l-mecd ü ve's-şerefi-şâhânem için isticlâb-ı da'avât-ı hayriyyeye sarf-ı reviyet ve her hâlde dirâyet-mendâne ve mütebassırâne davranup ve zikrolunan Menteşe sancağının (...) malını dahi vakt ü zamânıyla mahalline te'diye be teslîme mübâderet eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve tevcîh hükm-i münîfime mestûren ( ) ile tisyâr olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmun oldukça ber-vech-i meşrûh amel ve hareketle icrâ-yı levâzım-ı sıdk u hamiyete bezl-i mâ-hasal ve sa'y u tâkat ve lâzımü'l-inhâ olan ahvâl ve âsârı peyderpey tahrîr ve işâret eylemen bâbında; fî evâhir-i Za sene [1]245

-40-

Filibe'ye sürülen Muhsin Bey ile çiftlik nazırı Mustafa Bey'in affedilmelerine dair hüküm

Filibe mollasına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından ve Edirne vücûhundan olup bazı hilâf-ı rızâ hareket ibtidârına mebnî bundan akdem sâdir olan emr-i şerîfim mücebince Filibe'ye nefy ü iclâ olunan Muhsin Bey ile çiftliğin nâzırı Mustafa nâm kimesnenin eyyâm-ı mübârekeye hürmeten ve iyâl [ve] evlatlarına hürmeten afv ü itlâkları fermânım olmağın imdi kapucubaşı mümâ-ileyh ile nâzır-ı merkûmun cürümleri affolunduğu sen ki mevlânâ-yı mümâ-ileyhsin, ma'lûmun oldukça fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamaları husûsunu kendülerine ifâde ve tefhîm birle nefyden thliye-i sebîllerine mübâderet eylemen bâbında; fî evâhiri Za sene [1]245

-41-

Çirmen sancağına tayin edilen Hüseyin Paşa oraya varıncaya dek yerine Abdülkadir Bey'in kaymakam nasbedildiğine dair hüküm.

Edirne mollasına ve dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup bu defa Çirmen sancağına kâim-i makâm nasb ü ta'yîn kılınan Dağdovirane-zâde(?) Abdülkadir Bey

dâme mecdühûye ve Çirmen sancağında vâki sair kazâların kuzât ve nüvvâbına ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki, Çirmen sancağı sâbıkâ Karahisar-ı Sahib ve Menteşe sancakları mutasarıfı ve Bahr-i Siyah Boğazı muhâfızı düstûr-ı vezîrim Hüseyin Paşa iclalühûya avâtıf-ı aliyye-i mülûkânemden tavsiye ve ihsân kılınmış olduğuna binâen müşârun-ileyhin vusûlüne değın zapt u rapt-ı memleket ve himâyet ve sıyânet-i ahâlî ve ra'ıyyet husûslarına muktedir birinin kâim-i makâm nasb ve ta'yîni lâzım gelüp sen ki kapucubaşı-i mümâ-ileyhsin; senin kârgüzârî ve sadâkat ile ittisâfına mebnî zikrolunan Çirmen sancağına müşârun-ileyh tarafından kâim-i makâm nasb ve ta'yîn kılınmış olmanla muktezâ-yı me'mûriyetin üzere müşârun-ileyhin vürûduna değın livâ-i mezbûrun zapt u raptıyla mehâmm-ı seniyyemin hüsn-i tanzîm ve tesviyesine mübâderet ve zât-ı merâhim-simât-ı mülûkâneme vedî'a-i cenâb-ı kibriyâ olan fukarâ ve zu'afâ ve aceze-i re'âyânın kâffe-i mezâlîm ve te'addiyâtdan himâyet ve sıyânetlerine hiç [bir] bir ferde zerre-tümâ cevri u sitem vukû'a gelmemesi emrine ikdâm ve dikkat ve mutasarıflara râci âidât ve tayyârât olıgeldiği vechile ahz u kabz edüp hîn-i vusûlünde defteriyle müşârun-ileyhime teslîme mübâderet eylemen fermânım olmağın ordu-yı hümâyûnumdan işbu emri şerîfim ısdâr olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmun oldukta ber-vech-i meşrûh amel ve hareketle ifâ-yı muktezâ-yı kârgüzârî ve sadâkate sarf-ı vüs' u makderet ve bir mâddede kusûr ve rehâvet ve nâ-mülâyim bir gûne vaz u hâlet vukû'unu tecvîzden mübâadet eylesin ve siz ki mevlânâ ve kuzât ve nüvvâb ve sâir mümâ-ileyhimsiz kapucubaşı-i mümâ-ileyh livâ-i mezbûre müşârun-ileyh tarafından kâim-i makâm nasb u ta'yîn kılınmış olmakla kâim-i makâmlık-ı mezkûru kendüsüne zapt ve müşârun-ileyh tarafına râci âidât ve tayyârâtı olıgeldiği vechile ahz u kabz etdürüp uhdesine muhavvel olunan mehâmm-ı lâ-zâle'l-ihimâmın tanzîm ve tesviyesine bir gûne kusûr ve tekâsül vukû'a gelmemesi emrine bi'l-ittihâd mezîd-i ikdâm ve dikkat hilâfına ziyâde hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında; fî evâhir-i Za sene [12]45

-13-

-42-

İstanbul'da ve umum orduda, Anadolu ve Rumeli'nin bazı mahallerinde mevcut Mansûre askerinin sayısının kifâyetsiz olduğu ve dolayısıyla daha evvel asker göndermemiş Tırhala sancağı ve ona civar bölgelerden asker talebine dair hüküm

Hâlâ Tırhala sancağı mutasarrıfı Mahmud Hamdi Paşa iclâlühûya ve Yenişehir mollasına ve Tırhala sancağının hâvî olduğu kazâların kuzzâta ve nüvvâbına ve a'yân ve vücûh-ı ahâlî ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Biavnihi te'âlâ ifâ-yı farîza-i cehd ü gazâ ve ilâ-yı kelimetu'l-lâhi'l-ulyâ niyyet-i hayriyesiyle tertîb ve tahrîr olunup el-yevm Dersaadet'imde ve ordu-yı hümâyûnumda ve Anadolu ve Rumeli'nin bazı mahallerinde mevcûd olan asâkir-i mansûre derece-i kâfiyeden dûn ve bir taraftan dahi münâsip olan mahallerden iktizâsı vechile asâkir-i mansûre tertîb ve tahrîriyle tevfir ve teksîri lâzime-i zimmet-i mülkdârîden idüğü zâhir ve rû-numûne olup el-hâletü hâzihî ordu-yı hümâyûnum maiyyetinde bulunan asâkir-i mansûre taburları noksanlarının itmâm ve ikmâlî zımnında mukaddemce Rumeli'nin bazı kazâlarından lüzûm ve iktizâsı mikdâr mansûre neferâtı tertîb kılınmış ise de Tırhala sancağıyla Manastır kazâsının verâsında livâ-i mezbûra semt ü civâr olan kazâlardan ordu-yı hümâyûnuma mansûre istenilmemiş idüğüne binâen bi'l-cümle masârifâtı memleket tarafından idâe olunmak üzere mukaddemâ Yenişehir'de tahrîr olunmuş olan 2 bölük mansûreye mârru'z-zikr Tırhala sancağının hâvî olduğu kazâlar ile manastır kazâsı verâsında livâ-i mezbûra karîb kazâlardan tahrîr olunmak üzere altı bölük dahi ilâve ile tam bir tabura iblâğ olunması ve mukaddemki iki bölük mansûre kemâ-kân cânib-i memleketden idâre olunup zikrolunan altı bölüğün mâhiye varsa ve masârif-ı sâiresi bi'l-fi'il sadr-ı azam ve vekîl-i mutlak-ı sûtûde-şiyem ve serdâr-ı ekrem-i kavîyyü'l-himem tarafından idâre ve revîyyet kılınması husûsuna irâde-i seniyye-i pâdişâhânem ta'alluk edüp iktizâ eden binbaşî ve zâbitânı gönderilmiş olmakla sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin vusûl-i emr-i şerîfimde mecbûl olduğun kâr-şinâsî ve revîyyet ve gayret ve sadâkat muktezâsı üzere zikrolunan altı bölük mansûreyi livâ-i mezbûr kazâlarıyla Manastır

kazâsının verâsında ol tarafa semt ü civâr olan kazâlara taksîm birle on sekiz yaşından yirmi beş yaşına kadar boylu ve güçlü ve kuvvetlü yiğitlerden olmak üzere derhâl tahrîr ve tanzîm ve müddet-i kalîle zarfında tekmîl ve tenmîmi emrine kemâl-i ikdâm ve mübâderet ve itmâm ve ikmâl olunduğunu serî'an tahrîr ve işâret eylemen fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen ve mahsûsan işbu emr-i celflü'l-kadrim ısdâr ve ( ) ile tisyâr olunmuşdur. İmdi şu altı bölük mansûreyi zikrolunan kazâlara taksîm edüp on sekizden yirmi beş yaşına kadar evsâf-ı mezkûre ile mevsûf yiğitlerden olarak hemen tertîb ve tahrîr birle ahd-i karîbde tecemmu' ve ikmâle sarf ü sa'y-i vüs' u kudret eylemen kat'î matlûb-ı pâdişâhânem idüğü ve bu bâbda iğmâz ve tesâmuh misillü vaz u hâlet vukû'u bir vechile câiz olmadığı ma'lûmun oldukta ber-vech-i meşrûh amel ve hareketle îfâsı muktezâ-yı mehâm-şinâsî ve reviyete bezl-i cüll-i miknet eyleyesin ve siz ki mevlanâ ve kuzât ve nüvvâb ve sâir mümâ-ileyhimsiz, mazmûn-ı emr-i şerîfim sizin dahi meczûmunuz olarak müceb ve muktezâsı üzere amel ve hareket olunması husûsuna bi'l-ittikâ mezîd-i say u gayret ve hilâf-ı rızâ vaz'ı tecvîzden be-gâyet tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında; fi evâil-i Ca sene [12]45

-43-

İstila hengâmında asli vatanlarını terk edip muhtelif yerlere yerleşen ahalinin yeniden eski mahallerine nakli için Karahisar-ı sahib, Mentеше sancakları mutasarrıfları ile Şumnu muhafızı Aliş Paşa vesaire gönderilen hüküm.

Hâlâ Karahisar-ı Sahib ve Mentеше sancakları mutasarrıfı ve Şumnu Muhafızı vezîrim Aliş Paşa iclâlühûya ve zikri âfî kazâların nâiblerine ve a'yân ve sâir zâbitân ve vücûhı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Bundan akdem hengâm-ı istîlâda Ahyoli(?) ve Mesori(?) kazâları ahâlî-i İslâm'ının (...) cereyân ve Şarköyü ve Zağra-i atîk ve Abzavadi(?) kazâlarıyla Şumnu kazâsına tâbi Girive(?) nâhiyesine nakl ü hicret ederek el-yevm ol tarafda ikâmet üzere oldukları bi'l-ihbâr tahkîk kılınup el-hâletü hâzihî Balkan'ın berü yüzünde olan mahaller tahliye olunarak mutasarrıf olan ahâlîsinin kadîm me'vâlarına nakl üs iskân olunmaları lâzimedden olmakdan nâşî siz ki vezîr-i müşâr ve nâibler ve sair mümâ-

ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerîfim zikrolunan Ahyoli ve Messori kazâları ahâlîsinden kazâ ve nâhiyelerinde bulunanları göçleriyle derhâl ihrâc birle ahmâl ve (...) tahmîline muktezî olan araba ve hayvânât ücretiyle i'tâ olunarak ol vechile lâzime-i mu'âvenetin icrâsıyla vatan-ı aslîlerine iâde ve ircâ'ları husûsuna ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ( ) ile tisyâr olunmuşdur. İmdi kazâteyn-i mezkûreteyn ahâlîsinden zîr-i hükûmet ve idârenizde kâin mahallerde bulunan muhâcîrînin derhâl kaldırılıp memleketlerine iâde ve ircâ'ları irâde-i aliyyem muktezâsından idüğü ve bu bâbda iğmâz ve tesâmuh misillü vaz u hâlet câiz olmadığı ma'lûmunuz oldukça ber-vech-i meşrûh amel ve harekete dikkat ve hilâfindan tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında; fî evâil-i Za sene [12]45

-44-

Ordu için İbradi kazasından gönderilmemiş olan zahirenin nısfının affolunmasına rağmen geri kalan nısfın gönderilmesi istendiğine, fakat arpa yokluğundan ötürü ahalinin kokoroz göndermeyi talebi üzerine işin bu şekilde halline dair hüküm.

İzladi kazâsı nâibine ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Ordu-yı hümâyûnum için İbradi kazâsından (...) gayr-ez-irsâl kusûr kalan zehâyirin nısfı afv ile nısf-ı diğèrinin ser'fan tahsîl ve ordu-yı hümâyûnuma ba's ü tesyîli bâbında emr-i şerîfim ısdâr ve tisyâr kılınmış ise de el-hâletü hâzihî kazâ-i mezbûrda şa'îrin fikdânı cihetiyle yerine kokoroz i'tâsını ahâlîsi niyâz ve ricâ etmiş olduklarından bahisle istid'âlarına müsâ'ade-i aliyyem erzân kılınması husûsu Niğbolu sancağı ve Vidin muhâfızı düstûr-ı vezîrim İbrahim Paşa iclâlühû tarafından bu def'a ordu-yı hümâyûnuma tahrîr ve inhâ olunmuş olmakdan nâşî kuyûda lede'l-mürâca'a ordu-yı hümâyûnum için kazâ-i mezbûrdan mukaddem ve muahhar terettüb etmiş olan on sekiz bin beş yüz keyl şa'îr ve dokuz bin beş yüz keyl dakîkden kırk sekiz keyl dakîk Şumnu ambarlarına nakl ve doksan üç buçuk keyl şa'îr ile yirmi bel buçuk keyl dakîk dahi muahharan Şumnu nüzül emîni tarafına i'tâ ve teslîm ve

dokuz bin iki yüz üç keyl şa'ir ile dört bin yedi yüz on üç keyl dakîk muahharan afv olunarak iki bin dört yüz elli dört keyl şa'ir ile iki bin seksen sekiz buçuk keyl dakîk dahi meştâ-yı Edirne'ye gönderilmiş ve üç yüz keyl dakîk dahi Niğbolu kal'asına havâle kılınmış idüğü mevkûfâtdan derkenar ile keyfiyet ve iktizâsı ricâl-i Devlet-i Aliyye'mden ordu-yı hümâyûnum zahîre nâzırı iftihâr Mehmed Arif dâme mecdühûden ba'de'l-isti'lâm kazâ-i mezbûrdan Rahova'ya(?) naklolunmak üzere tertîb kılınup sonradan ordu-yı hümâyûnuma tahvîl kılınmış olan iki bin keyl dakîk ve üç bin beş yüz keyl (...) zahîre mübâya'asına me'mûr iftihâr Abdürrezzak Haleti dâme tarafına irsâl ve teslîm birle memhûr makbûz senedi bundan akdem takdîm kılınmış olduğundan bahisle zehâyir-i mezkûre dahi ba'de'l-mahsûb kazâ-i mezbûrda bekâyâ olan yirmi beş keyl dakîk ile üç bin iki yüz kırk dokuz keyl şa'irin yerine istid'â olunduğu vechile kokoroz vermeleri için emr-i şerîfim sudûrunu i'lâm ve ordu-yı hümâyûnumda baş defterdârım olan Mehmed Emin dâme ulüvvühû dahi bâ-takrîr ifâde ve ifhâm etmekle vech-i meşrûh üzere amel ve hareket olunmak fermânım olmağın ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve ( ) ile tisyâr olunmuşdur. İmdi kazâ-i mezbûrdan zehâyirden minvâl-i muharrer üzere bekâyâ olan sâbıku'z-zıkr yirmi beş keyl dakîk ile üç bin iki yüz keyl şa'irin yerine kokoroz olarak şu günlerde ordu-yı hümâyûnuma irişdürülmesi matlûb idüğü ve bu bâbda iğmâz ve rehâvet ve imrâr-ı vakt misillü vaz u hâlet vukû'u bir vechile câiz olmadığı siz ki paşa ve a'yân ve sâir müma-ileyhimsiz; ma'lûmunuz oldukta ber-vech-i meşrûh amel ve harekete bi'l-ittifak mezîd-i sa'y ü gayret ve hilâfindan tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında; fî evâil-i Za sene [1]245

-14-

-45-

Tatarpazarı kazâsından 1214 senesine mahsuben ordu için tahsili gereken beheri 3 kuruşdan 4000 baş koyun bedelinden 2890 baş koyun bedeli gönderilmiş olup kalanının da affolunduğunu bildirir.

Tatarpazarı kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Ordû-yı hümâyûnum için Tatarpazarı kazâsından iki yüz on dört senesine mahsûben beher ra'sinin üçer kuruş fey-i mîrîsi Ordû-yı hümâyûnum kasabbaşısı tarafından an-nakdin virilmek üzere müretteb olub şimdiye değin tevârüd idenden mâadâ kazâ-i mezbûrda bakâyâ olan ağnâmdan gayr-ı ez-afiv ve tenzîl ve kusûrının serî'an tahsîl ve ordû-yı hümâyûnuma sevk ve tesbîli bâbında emr-i şerîfim ısdâr ve tisyâr olunmuş ise de kazâ-i mezbûrdan müretteb olan dört bin ra's ağnâmdan gayr-ı ez-afiv iki bin sekiz yüz doksan bir ra'si ordu-yı hümâyûnum kasabbaşısı tarafına irsâl ve teslîm olunub yedi yüz yirmi iki ra'si dahi hâlâ İskenderiye ve Ohri ve Ulak sancakları mutasarrıfı düstûr vezîrim Mustafa Paşa ile ma'iyetine me'mûr mîrimîrân-ı kirâmımdan Beşşâr ve Volkofçalı İsmail dâme-ikbâlehümâ taraflarına i'tâ ile müşârun ileyhın nezl emîni tarafından makbûz senedi ahz olunmuş olduğundan bahisle sâlifü'z-zikr virilen ağnâm ba'de'l-muhâsebe kusûr kalan koyunlarına afvine müsâ'ade-i seniyyem irzân kılınması husûsı bu def'a ordu-yı hümâyûnuma bâ-tahrîrât ve i'lâm-tebâr ve iş'âr ve sened-i mezkûr dahi takdîm ve tisyâr kılınmış olmakdan nâşî kuyûda lede'l-mürâca'a kazâ-i mezbûrdan müretteb dört bin ra's ağnâmdan sened-i mezkûr mücebince mîrimîrân-ı mûmâ ileyhimânın taraflarına virilmiş olan mezkûru'l-mikdâr ağnâm ba'de'l-mahsûb kazâ-i mezbûrda iki yüz yetmiş sekiz ra's koyun bakâyâ olduğu mevkûfâtından derkenâr olduğundan bahisle bakâyâ-yı mezkûrenin tahsîli veyahud afvi ra'ye manût idüğünü ordu-yı hümâyûnumda baş defterdârım iftihâr Mehmed Emîn Seyyid dâme-ulüvvühû bâ-takrîr ifâde idüb kazâ-i mezbûr ahâlisinden ordu-yı hümâyûnuma hayli hizmetleri sebkât iderek şâyân-ı inâyet olduklarına binâ'en bakâyâ olan sâlifü'z-zikr iki yüz yetmiş sekiz ra's ağnâmı rahmen li'l-fukarâ afiv kılınmış olmağın i'lâmen ve ifhâmen ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki nâ'ib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma'lûmun oldukda iktizâ idenlere ifâde ve tefhîm birle devâm-ı ömr-i devlet ve kıvâm-ı mezîd-i şevket-i pâdişâhânem ed'îye-i hayriyesine müvâzabet olunmak bâbında fi evâ'il-i Cümâze'l-ülâ sene 246

-46-

Balıkesirde Emine isimli kadına babasından kalan malı almasına kardeşleri izin vermeyip onu da gaspettiklerinden hakkının iadesi emridir.

Balıkesri kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Emine nâm hatun ordu-yı hümâyûnuma arzuhâl idüb mezbûrenin pederi kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Câmeşûycı oğlu İbrahim nâm kimesne iki yüz kırk senesinde fevt olarak ma'lûmu'l-mikdâr nukûd ve ağnâm ve milk bağ ve bağce ve derkîle ve deranbar odun ma'lûmu'l-mikdâr hinta vesâ'ir zehâyir ve emvâl ve eşyâsı bi'l-irsi's-şer'î bununla mezkûr ve ma'lûmu'l-esâmî dört nefer karındaşlarına munhasıra olub tereke-i mezkûre beynlerinde ma'rifet-i şer'ile alâ-mâ-ferazallâhü te'âlâ taksîm olunmak iktizâ eder iken karındaşları merkûmlar kendülerini almağa adem-i kanâ'at birle bunun hissa-i irsiyesini dahi ahz ve bağ ve bağce dahi zabt ve ol vechile gadr-i küllî eylediklerin inhâ ve mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'ile görülüb pederi müteveffâ-yı merkûmdan muntekal hissa-i irsiyesi alıvirilib icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını istid'â itmekle husûs-ı mezbûr mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'ile ru'yet ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında.

-47-

Dergâh-ı mu'allâ kapucıbaşlarından Emrullah'ın Şumnuya nezl emîni ve kasabbaşı ta'yîn kılındığı ve ona görevine dair emirleri muhtevidir.

Dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşlarından olub bu def'a Şumnuya nezl emîni ve kasabbaşı nasb u ta'yîn kılınan Emrullâh dâme-mecdühûye hüküm ki

Şumnu nezl emîni dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşlarından Hasan Beğ dâme-mecdühûnün me'mûriyeti hayli vakit olmuş ve Şumnu muhafızlığı dahi sâbıkâ Çirmen sancağı mutasarrıfı düstûr vezîrim Aliş paşa iclâlehûye ihâle ve tefvîz kılınmış olmakdan nâşî ma'iyetiyle hademe-i devlet-i aliyyemden muktedir ve sadâkat-mend birinin nezl emîni ve kasabbaşılığa me'mûr ve ta'yîn kılınması lâzım gelüb sen ki kapucı başı-i mûmâ ileyhsin senin evsâf-ı mezkûre ile ittisâfına binâ'en

ma'iyet-i müşârun ileyhe nezl emîni ve kasabbaşı olarak nasb u ta'yîn kılınman husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk itmekle muktezâ-yı me'mûriyetin üzere derhal Edirnedan hareket ve Şumnuya varub selefde mûmâ ileyhın yedinde bulunan deftere ve ağnâm her ne ise defteriyle tesellüm ve kabz idüb geçenlerde Şumnu için müceddeden tertîb kılınan zehâyir ve ağnâmdan henüz vürüd etmemiş olanları dahi tertîb evâmîr-i şerîfem mantûkunca muhâfız-ı müşârun ileyh ma'rifetiyle yerlü yerinden celb itdirüb gerek müşârun ileyhın mevcûd ma'iyeti olan ve gerek ma'iyet-i müşârun ileyhe me'mûr mîrimîrân ve me'mûrîn-i sâ'ire ma'iyetlerinde bulunan asâkirin beherine dört günde bir kâ'ide-i mîriye üzere seksener dirhem lahm ve yevmiye yüzer dirhemden ikişer yüz dirhem olarak birer çift nân-ı azîz ve süvârîsinin beherine ikişer vukkiye şa'îr ve saman ve topçı ve arabacı ve humbaracı ve lağımçı ve mehterhâne neferâtının dahi beherine yevmiye kezâlik ikişer yüz dirhem nân ve ber-mu'tâd iki günde bir lahm ve top-keşân bârgîrlerinin beher ra'sine külle-yevm ikişer vukkiye şa'îr ve saman ta'yînâtı i'tâ olunmak ve mansûre neferâtının iktizâ iden ta'yînâtlarını dahi müdürleri tarafından virilen sened mücebince tamâmen i'tâ idüb ve virilen ta'yînât için adedâtı ve eyyâm ve mikdârı tasrîhiyle memhûr makbûz senedâtı ahz ve hıyn-i hesâbda mahsûb olmak için hıfzile ta'yînât husûsunda asâkir-i merkûmeye zarûret ve muzâyaka çekdirmeyüb ve mâl-ı mîrînin dahi telef ve serefden vikâyesi emr-i ehemine kemâl-i ikdâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî rodu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve yedine i'tâ olunmuşdur. İmdi işbu nezl emînliğı ve kasabbaşılık maslahatlarının bâlâda beyân kılındığı vechile ta'yîn ve idâresi esbâbının istihsâline mezîd sa'y ü gayret eylemen lâzımeden idüğünü ve bu bâbda kusûr ve rehâvetle ta'yînât husûsunda asâkir-i merkûmeye zarûret ve muzâyaka çekdirmek veyahud mikdâr-ı mu'ayyenden ziyâde nesne i'tâsıyla emvâl-i mîriyyeyi bezl ü isrâf itmek misillü vaz' u hareket sonra hakkında müceb-i teşvîş olacağı ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh amel ü hareketle îfâ-yı muktezâ-yı kâr-güzârî sadâkat dermiyân-ı gayret ve hılâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemen bâbında fî evâ'il-i Cümâze'l-ülâ sene 45.

-15-

-48-

Edirneden Tırnova yoluyla Şumnuya giden eski Çirmen sancağı mutasarrıfı Aliş Paşaya yolda bir günlük yiyecek ve hayvanlarına yem verilmesi emri.

Edirneden Tırnova tarîkiyle Şumnuya varınca yol üzerinde vâki' kazâların nâ'ibleri ziyde-ilmühüm ve a'yân ve vücûh-i ahali ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki Memâlik-i mahrûsetü'l-memâlik-i pâdişâhânemde kâ'in mahallerden mürûr ve ubûr iden hademe ve me'mûrîne vesâ'ir şuna buna kazâlar taraflarından makt ve meccânen yem ve yiyecek virilmeyerek me'kûlât-ı muktaziyelerini herkes kendü akçeleriyle tedârik eylemeleri husûsı irâde-i seniyye-i pâdişâhânem iktizâsından ise de bu def'a Şumnu muhâfızlığı sâbıkâ Çirmen sancağı mutasarrıfı düstûr vezîrim Aliş Paşa iclâlehûye ihâle ve tefvîz kılınmış olduğına binâ'en müşârun ileyh Edirneden Şumnuya varınca beytûtet eylediği kazâlarda fakat birer gicelik yem ve yiyecek i'tâsı husûsunu mahsûsan iltimâs ve ricâ itmekle siz ki nâ'ibler vesâ'ir mûmâ ileyhimsiz, muhâfız-ı müşârun ileyh Edirneden Şumnuya varınca her hanginizin taht-ı hükûmet ve kazâsına dâhil olur ise dâ'ire ve kapısı halkının mevcûduna göre beher hayvana fakat birer gicelik olarak ikişer vukkıye şa'îr ve üçer vukkıye saman ve adamlarına yüz ellişer dirhem nân-ı azîz i'tâ idüb nizâm-ı mezkûre hâlel gelmemek üzere virilen ta'yînâtın müşârun ileyh cânibinden memhûr ve makbûz senedini ahz ve ordu-yı hümayûnuma takdîme mübâderet eylemeniz fermânım olmağın ordu-yı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete dikkat ve hılâfindan tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fî evâ'il-i Cümâze'l-ülâ sene 45

-49-

Arnavud belgradı kazâsına tayin olunan yeni mütesellimin eskisi ile hesaplarının istanbulda görülmesi ve yerinden çıkmayan eski mütesellimin çıkarılması emridir.

Mîrimîrân-ı kirâmımdan olub el-yevm Arnavud belgradı kazâsında olan Süleyman Ahmed dâme-ikbâlühûye ve Arnavud belgradı kazâsı nâ'ibine ve vücûh-i memleket ve esnâf kethudâlarına hüküm ki

Rumeli eyâleti ve Yanya ve Bolonya ve Avlonya sancakları bi'l-fi'il sadra'zam ve vekîl-i mutlak-ı şevket-şiyem ve serdâr-ı ekrem-i kaviyyü'l-himem düstûr-i ekrem Mehmed Reşîd Paşa iclâlehû ve ikbâlehû mütekaddemce ilhâkan tevcîh ü ihsân-ı hümâyûnum bulunduğuna binâ'en tarafından Yanya ve Bolonya ve Avlonya sancaklarına kâimakâm nasbolunan Emîn Paşa dâmet-me'âlîhi Avlonya sancağına ve serdâr-ı ekrem-i müşârun ileyhın mühürdârı Mehmed Emîn ziyde-mecdühû mütesellim nasb ü ta'yîn olunmuş ise de Avlonya mütesellimi sâbık silahdâr voyvodanın vekîli olub el-hâletü hâzihî Arnavud belgradı kapusunda ikâmet üzere olan İlyas Beğ livâ-i mezbûrun halef ve selef yevme'l-kıst muhâsebesini ru'yet olunmadıkça ve sâbıkâ olan mezbûr mutasarrıfı sadr-ı sâbık Mehmed Selîm Paşanın iki yüz kırk dört senesine mahsûbne livâ-i mezkûr kazâsında olan bakâyâsını mütesellim-i lâhık-ı mûmâ ileyh tarafından an-nakdin i'tâ ve teslîm olunmadıkça kal'a-i merkûmeden hurûc itmek dâ'iyesinde olduğu bu def'a tahkîk ve istihbâr olunub halef ve selef beyinde vâki' olacak yevme'l-kıst muhâsebesi öteden beru sâbık ve lâhıkın Dersa'âdetimize kapu kethudâları hâzır oldukları halde darbhâne-i âmirem nâzırı huzûrunda ru'yet olunarak ol vechile iktizâsı icrâ kılınmak ve emvâl-i bakâyâ dahi taraf-ı şerî'at-i garrâ tanzîm olunan mûmzâ defter nâtik olduğu vechile ma'rifet-i şer' ve mütesellim-i lâhık ve cümle ma'rifetiyle yerlü yerinden ve îcâb ve iktizâ idenlerden tahsîl ve teslîm olunmak mü'esses olan usûl ve nizâm muktezâsından iken mütesellim vekîl-i sâbık-ı mûmâ ileyhın ol vechile iddi'âsı nizâm-ı mezkûra münâfi ve min-küllî'l-vücûh rızâ-yı meyâmin-irtikâ-yı mülûkânemin hılâfı olmakdan nâşî siz ki mîrimîrânlar ve nâ'ib vesâ'ir mûmâ ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerîfimde zikrolunan yevme'l-kıst hesâbı ber-mûceb-i

kâ'ide-i kadîme ve nizâm-ı sadra'zam ve serdâr-ı ekremim müşârun ileyh ile mutasarrıf-ı sâbık mûmâ ileyhın Dersa'âdetimde kapu kethudâları hâzır oldukları halde darbhâne-i âmiremde ru'yet olunarak iktizâsı icrâ kılınmak ve mutasarrıf-ı sâbık mûmâ ileyhın livâ-i mezbûrda olan bakâyâsı dahi ma'rifet-i şer'-i şerîf ve mütesellim-i mûmâ ileyh ve cümle ma'rifetiyle yerlü yerinden ve îcâb ve iktizâ idenlerden tahsîl ve kabzına me'mûra i'tâ ve teslîm olunmak üzere mûmâ ileyh İlyas Beğın kal'a-i mezkûreden ihrâcıyle mütesellim-i lâhık-ı mûmâ ileyhi alâ-eyyi-hâlin derûn-ı kal'aya dâhil ve ik'âd idüb mütesellimliği umûrına kimesne tarafından müdâhale ve ta'arruz vukû' gelmemesi emrine bi'l-ittifâk mezîd ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın te'kîden ve ihtimâmen işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve ile tisyâr olunmuşdur. İmdi livâ-i mezbûr mütesellim vekîli sâbık mûmâ ileyhın bâlâda beyân olunduğu vechile kal'a-i mezbûreden ihrâcıyle yerine mütesellim-i lâhık-ı mûmâ ileyhın bi-eyyi-vechin-kân derûn-i kal'aya idhâl ve ik'âdı hasran ve kasran sizden matlûb-i pâdişâhânem idüğü ve bu bâbda iğmâz ve tesâmüh misillü vaz' u hâlet vukû'ı bir vechile câ'iz olmadığı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ü hareket ve icrâ-yı emr-i irâde-i seniyyemle ibrâz-ı hüsn-i hizmet ve sadâkat mezîd-i ikdâm ve dikkat ve hılâfı vaz'ı tecvîzden begâyet tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında. Fî evâ'il-i Cümâze'l-ülâ sene 245

-50-

Tırhala taraflarında daha önce bazı devlet işlerinde kullanılmış arnavutlar halkın mallarını gasbedip çetelerle dolaştıkları haber alınması üzerine bunların dağıtılması emridir.

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Manastır kâimakâmı el-Hâc İbrahim dâme-mecdühûye ve Manastır kazâsıyla Bıralya ve Filorine ve Kirpe ve perşembe ve Priştine ve Kõrice ve Horişte ve Tasilic ve Kerine ve Sarkıca ve Bucak ve Çarşamba ve Cuma ve İstervid kazâları nâ'iblerine ve a'yân ve voyvodakân ve vücûh-i ahali ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki

Bundan akdem rum milletinden alâ'l-ahz bağı ü ısyân idenlerin tenkîlleri zımnında Akıncıların mâhiyeleri cânib-i mîrîden virilmek üzere vüzerâ-yı ızâmım ve

me'mûrîn-i sâ'ire ma'iyetlerinde istihdâm olunmuş olan Arnavud tâ'ifesi istihdâmları müddetinde yedlerine virilen harac tezkirelerini kendülerine sermâye addiyle ulûfe hakkı diyerek ikide birde Tırhala sancağında kâ'in re'âyâ karyelerinde geşt ü güzâr ve ahali-i memleket ve fukarâ-yı ra'yyetin envâl ve eşyâ ve hayvânâtlarını gasb u gâret misillü envâ'-ı mezâlim ve ta'addiyâta ictisâr itmekde oldukları tahkîk kılındığına mebnî o makûle iddi'âda olanların birer ikişer söz dinledir adamları huzûr-ı şer'a celb ve müddet-i istihdâmlarının yedlerinde bulunan sâlifü'z-zikr tezkireler mü'eddâsı üzere hesâbı görölüb istihdâm olundukları müddetde mâhiyelerine mahsûb virilmiş olan meblağ ba'de't-tenzîl hizmetinde buldukları müddetden kusûr ne mikdâr matlûbları zuhûr ider ise an-nakdin cânib-i mîrîden i'tâsı zımnında sened-i şer'îye rabt ve zikrolunan adamlar akçeyi kabz ve temlik üzere birle kusûr serkerdân ve neferâtın cümlesi ırz ve edebleriyle vilâyetleri cânibine sevk ve i'zâm olunmaları ve içlerinde bu sûrete râzı olmayarak harekât-ı sâbıkalarında inâd ve ısrâr ideri olur ise o makûlelerin umûmen üzerlerine basılıb tard u def' ve kahr ve tenkîlileriyle fukarâ-yı ra'yyetin şer ve mefsedetlerinden istihlâs kılınmaları husûsu bu def'a Tırhala sancağı mutasarrıfı düstûr vezîrim Mahmûd Hamdi Paşa iclâlehûye ve kazâ-i mezbûrede kâ'in hukkâm vesâ'ir iktizâ idenlere mahsûs emr-i şerîfim ısdâr ve tisyârıyla tavsiye ve tenbîh kılınmış olmakdan nâşî siz ki kâimakâm kapucıbaşı ve nâ'ibler ve a'yân ve voyvodalar ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz siz tâ'ife-i merkûmeden bâlâda beyân olunan sûret kâ'il olmayarak harekât-ı sâbıkasında ısrâr idenleri olubda üzerlerine varılmak lâzım geldiği halde müşârun ileyh tarafından ve gerek Yanya cânibinden her ne vakit tarafınıza haber gelür ise tâ'ife-i merkûme bizim kazâ ve karyelerimizde değildir âhar mahallerdedir deyu aslâ ve aslâ özür ve illet olunmayub kazâlarınızın büyük ve küçük umûmen harb ve darb erbâbıyla Yanyada ve Tırhala sancağında veyahud âhar kazâda her nere olur ise derhal varılıb o makûlelerin tard ve def' ve kahr ve tenkîlileri emrine bi'l-ittifâk mezîd ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen mahsûsan işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve ile tisyâr olunmuşdur. İmdi ba'de'l-vevm husûs-ı mezkûr zımnında Yanyadan ve müşârun ileyh tarafından harber geldiği gibi bir an ve bir dakika tevakkuf ve ârâmı tecvîz itmeyüb ve özür ve illet tarafına saymayub kazâlarınızın umûmen ehl-i İslâmını hemen tahrîk ve ihrâc ile lâzım gelen

mahallere varılıb o makûlelerin def' u tenkîllerine emrine bi'l-ittihâd sarf u vüs' ü makderet eylemeniz kat'î matlûb.

-16-

-51-

Rumların ayaklanmalarından ötürü bunların tenkilleri için istihdam olunan Arnavutların kendilerine yalnız istihdamları müddetinde ücret verilmekte iken daimi ücret talebiyle kıyıamları ve muhtelif bölgelerde reayaya zulümleri sebebiyle çarelerine bakılmasına dair hüküm

Hâlâ Tırhala sancağı mutasarrıfı vezîrim Mahmud Hamdi Paşa iclâlühûya ve Yenişehir-i Fener mollası ve Tırhala sancağının hâvî olduğu sâir kazâların kuzât ve nüvvâbına ve a'yân ve voyvodagân ve derbendân me'mûrları ve vücûh-ı ahâlî ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Bundan akdem Rum milletinden sûret-i bağı ü isyâna mütecâsir olanların kahr u tenkîlleri zımnında iktizâ eden mâhiyeleri cânib-i mîrîden i'tâ olunmak üzere vüzerâyı izâm ve me'mûrîn-i sâirenin maiyyetlerinde istihdâm olunmuş olan Arnavud tâifesinin yedlerine verilen harac tezkirelerinde fakat istihdâm olunduıkları müddetde mevcûduna göre lâzım gelen mâhiyeleri i'tâ olunmak ve esnâ-yı istihdâmda nâ-mevcûd ve noksân olanların mâhiyeleri hatt u tenzîl kılınmak husûsları ber-vech-i mukâvele meşrût iken bunlar şurût-ı mezkûreye aslâ havâle-i sem'-i itibâr etmeyerek yedlerinde bulunan sâbıku'z-zikr harac tezkirelerini nân-pâre berâtı misillü kendilerine mu'ayyen irâd sûretinde addedüp ol vechile (...) cânib-i mîrîden akçe kazanmak dâyesine düşmüş olduklarından mâ-'adâ beynlerinde ulûfe hakkı ta'bîrini der-miyân ederek her-bâr Tırhala sancağında kâin re'âyâ karyelerinde geşt ü güzâr ve fukarâ ve zu'afâ ve aceze-i re'âyânın emvâl ve eşyâ ve hayvânât ve hubûbâtını gasb u gâret misillü mezâlîm ve te'addiyâta icbâr ile havâlî-i merkûme ahâlî ve re'âyâsının bi'l-küllîyye emniyet ve istirâhatleri meslûb olmuş idüğü bi'l-ihbâr tahkîk kılınan zaman-ı meyâmin-iktirân-ı pâdişâhânemde her tarafın kemâl-i emn ü asâyîşiyle zât-ı hilâfet-simât-ı mülûkâneme vedî'a-i cenâb-ı Rabb-i izzet olan ahâlî-i memleket ve fukarâ-yı ra'îyyetin her hâlde gadr u hasârdan himâyet ve sıyânet ve sâye-i hü mâ-

pâye-i cihân-dârânemde refâh ve râhatları nezd-i merâhim-vefd-i tâcdârânemde matlûb ve mültezem ve tâife-i merkûmenin bu vechile mezâlim ve teâddiyâta ibtidârları rızâ-yı hazret-i Bârî'ye münâfi ve irâde-i merâhim-âde-i hıdvânemin hilâfi olarak şu uygunsuzluğun alâ-eyyi-hâl men' u def'i esbâbının istihsâli şer'an ve mülken ehemm ve elzem olmakdan nâşî sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin vüsûl-i emr-i celilü'l-kadrimde zikrolunan Arnavud tâifesiinden fezâhat-i mezkûreye ictisâr eyleyenlerin sergerdelerine haber gönderüp taraflarından söz anlar birer ikişer âdemler huzûr-ı şer'a celb ü zikr olunan harac tezkirelerine dahi im'ân-ı nazar-ı dikkat olunarak kâ'ide-i kadîm vechile tezâkir-i mezkûre (...) mücebince istihdâm olunmuş oldukları müddetde mâhiyelerine mahsûben yedlerine i'tâ olunmuş olan mebâligi ba'de't-tenzîl hizmetinde buldukları müddetden kusûr ne mikdâr matlûbları zuhûr ederse bir akçesi ketm ve tevkîf olunmaksızın cümlesi an-nakd cânib-i mîrîden i'tâ olunmak üzere sened-i şer'îye rabt ve tarafından dahi temhîr ile keyfiyeti tahrîr ve iş'âra müsâra'at ve minvâl-i muharrer üzere cânib-i mîrîden verilecek mâhiye akçesi hîn-i vürûdunda sergerdegân-i mümâ-ileyhim taraflarına serî'an ve tamâmen irsâl olunmak üzere celb olunan mârru'z-zikr âdemlerini ol tarafda tevkîf ile sergerdegân-ı mümâ-ileyhimin mevcûd-ı ma'iyetleri olan bi'l-cümle neferâtını bi'l-istishâb arz ve adlarıyla memleketleri cânibine sevk ve i'zâmları husûsuna kemâl-i ihtimâm ve mübâderet ve bunların kaç senelerdir istedikleri vechile cânib-i mîrîden aldıkları bu kadar ulûfu ve akçeden başka taraflarından her ne ki istid'â olunmuş ise müsâ'ade olup hatta ekserisinin uhdelerine voyvodalıklar ve timar ve zeâmet ve mâlikâne ve çiftlikler dahi ihâle ve temlîk olunmuş olduğuna göre haklarında ol vechile bî-dirîğ ve erzân kılınan bunca müsâ'adât ve inâyât-ı seniyye-i padişâhânemin kadrini bilerek şeâyir-i İslâmiyet'den olan emr-i ülü'l-evâmire dâimâ inkıyâd ve itâ'at ve hıfz u hırâset-i memleket husûslarına tekayyüd ve dikkat ve lede'l-icâb sâir bilâd-ı ba'ide ehl-i İslâm'ı misillü hidemât-ı dîn ü Devlet-i Aliyye'mde vüs-i (...) olan ikdâmâtın icrâsına ve bi'l-cümle din karındaşlarımız ile merâsim-i yek-cihetî ve ittifâkın ibkâsına ri'âyet eylemeleri vâcibe-i zimmetleri iken şimdiye kadar bu sûretle de râzı olmayup eğer bundan sonra dahi içlerinden bâlâda beyân lunan usûl adem-i rızâ ile harekât-ı sâbıkalarında inâd ve ısrâr ve emânete ehil olan fukarâ ve zu'afâyâ cevri u te'addîye ictisâr ederi olursa o makûlelerin derhâl umûmen üzerlerine varılup tard u def ve kahr u tenkîlileriyle şerr u mazarratlarının

ahâlî ve re'âyâ üzerlerinden attığı esbâbının istihsâline sarf-ı vüs' u makderet eylemen fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen mahsûsan işbu emr-i celîlül-kadrim ısdâr ( ) ile tisyâr olunmuştur. İmdi sûret-i emr u irâde-i seniyyemi ol havâlîde bulunan bi'l-cümle sergerdegân-ı mûmâ-ileyhime i'lân ve işâ'a ederek bâlâda muharrer olan tenbihât-ı merâhim-âyât-ı mülûkânemin kâmilen icrâsı esbâbının istihsâline bezl-i yara-yı liyâkat eylemen kat'î matlûb-ı pâdişâhânem idüğü ve u bâbda iğmâz ve rehâvet ve nâ-mülâyim bir gûne vaz u hâlet vukû'u bir vechile câiz olmadığı ma'lûmun oldukta ber-vech-i meşrûh amel ve hareketle ifâ-yı muktezâ-yı kâr-şinâsa ve reviiyete bezl-i cüll-i miknet eylesin ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve a'yân ve voyvodagân ve derbendân me'mûrları ve sâir mûmâ-ileyhimsiz mazmûn-ı emr u fermân-ı pâdişâhânem sizin dahi meczûmunuz olarak müceb ve muktezâsı üzere amel ve harekete bi'l-ittifâk mezîd-i sa'y ü dikkat ve hilâf-ı rızâ vaz' u hâlet vukû'unu tecvîzden tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında; fî evâil-i Za sene [1]246

-17-

-52-

Hayrabolu kazasından bekaya kalan muayyen miktar zahirenin gelmemesi üzerine tahsili için emir verildiğine dair hüküm

Hayrabolu kazâsı nâibine ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Ordu-yı hümâyûnumda mevcûd asâkir-i mansûre ve sâirenin ta'yînâtı lâzimleri için Hayrabolu kazâsından müretteb olan ma'lûmül-mikdâr zehâyir ile üç bin kantar samandan mevkûfât kuyûdu nâtık olduğu vechile 113.5 keyl hinta 647 keyl şâir bekâyâ olup mezkûru'l-mikdâr samanın henüz bir kantarı vürûd etmemiş olduğuna mebnî şimdiye değin zikrolunan samanın nısfı mikdârı Edirne vücûhundan bazılarının civârda kâin çiftlikâtından havâleten ashâb-ı ta'yînâta i'tâ olunmuş idüğü beyânıyla çiftlikât-ı mezkûre ashâbı taraflarından fiyat-ı mîrîsinden ziyâde kazâ-i mezbûrdan saman bedeli tahsiliyle fukarâya gadr u te'addî vukû'a gelmemek üzere müretteb olan sâbıku'z-zikr 3000 kantar samanın nısfı afv ve nısf-ı diğèrinin dahi beher kıyyesi üçer paradan hesâb ile ne mikdâra bâliğ olur ise bahâsının ashâb-ı

çiftlikâta i'tâsı zımnında orduyı hümâyûnum hazînesine irsal ve kusûr-ı bekâyâ olan mezkûru'l-mikdâr hinta ve şa'îrin dahi tahsîliyle ordu-yı hümâyûnuma sevk ü irsâl olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu ricâl-i Devlet-i Aliyye'mden ordu-yı hümâyûnum Zahîre Nâzırı iftihâr Mehmed Arif dâme mecdühû bâ-takrîr ifâde edüp zikrolunan 3000 kantar samanın rahmen li'l-fukarâ nısfı afv kılınmış ve nısf-ı diğêrinin dahi beher kıyyesi üçer paradan lede'l-hesâb 4950 kuruşa bâliğ olmuş olduğu mevkûfâtdan derkenâr olunmuş olmakla siz ki nâib ve a'yân ve sair mümâ-ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerîfimde nısf tertîb samanın bahâsı olan 4950 kuruşu vücûh-ı mümâ-ileyhime verilmek üzere derhâl ordu-yı hümâyûnum hazînesine irsali ve bekâyâ olan mezkûru'l-mikdâr hinta ve şa'îri dahi serî'an ve tamâmen sevk ü irsâle ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ( ) ile tisyâr olunmuşdur. İmdi kazâ-i mezbûrdan gayr-ez-afv matlûb olan ol mikdâr kuruş saman bahâsını ucâleten hazîne-i mezkûreye irsâl ve zehâyir mütebâkiye-i mezkûrenin dahi şu günlerde sevk ü irsâl olunması matlûb-ı mülûkânem idüğü ve bundan sonra dahi iğmâz ve tesâmuh misillü vaz u hâlet hakkınızda mûcib-i kemâl-i mes'ûliyet olacağı ma'lûmunuz oldukta ona göre amel ve harekete bi'l-ittifâk mezîd-i ikdâm ve gayret ve hilâfindan be-gâyet tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında; fi evâsıt-ı Ca sene [1]245

-53-

Cisr-i Ergene kazasından bekaya kalan muayyen miktar zahirenin gelmemesi üzerine tahsili için emir verildiğine dair hüküm

Bir sûreti Cisr-i Erkene kazâsı nâibine ve hâssam silahşörlerinden kazâ-i mezbûr mütevellî kaymakamı Mir Selim zîde mecdühûya ve sâire Cisr-i Ergene kazâsından müretteb olan 40.000 kantar samandan mevkûfât kuyûdu nâtik olduğu vechile 29.849,5 kantar saman bekâyâ olduğu beyânıyla bekâyâ-yı mezkûrenin nısfı afv ile nısf-ı diğêrinin beher kıyyesi üçer paradan iktizâ eden 59.252 kuruş bahâsının ordu-yı hümâyûn hazînesine sevk ü isâli zımnında zehâyir lafzından sarf-ı nazarla (Asla tatbîkan)

-54-

Keşan kazasından bekaya kalan muayyen miktar zahirenin gelmemesi üzerine tahsili için emir verildiğine dair hüküm

Bir sûreti Keşan nâibine ve a'yân ve sâire müretteb olan zehâyirden ve 4000 kantar samandan 925 kil hınta ve 1525,5 kil şa'îr bekâyâ olduğu ve zikrolunan samanın bir kantarı vürûd etmediği beyânıyla zehâyir-i münîfe-i mezkûrenin tamâmen irsâl ve mezkûr samanın nısfı affolunarak nısf-ı diğerinin beher kıyyesi üçer paradan icâb eden altı bin altı yüz kuruş bahâsının hazîne-i merkûmeye sevk ve îsâli zımında
(Aslı gibi)

-55-

Dimetoka kazasından bekaya kalan muayyen miktar zahirenin gelmemesi üzerine tahsili için emir verildiğine dair hüküm

Bir sureti Dimetoka nâibine ve a'yân ve sâire müretteb olan 40000 kantar samanın nısfı afv kılınarak nısf-ı diğerinin beher kıyyesi üçer paradan icâb eden 66.000 kuruş bahâsının hazîne-i merkûmeye irsâl ve teslîmi için zahîre lafzından sarf-ı nazar kılınarak
(İktizâsına göre)

-56-

Baba-yı Atik kazasından bekaya kalan muayyen miktar zahirenin gelmemesi üzerine tahsili için emir verildiğine dair hüküm

Bir sûreti Baba-yı atîk kazâsı nâibine ve hâssam silahşörlerinden kazâ-i mezbûr a'yânı Hüseyin zîde mecdühûya ve sâire müretteb olan 1000 kantar samanın nısfı afv ile nısf-ı diğerinin beher kıyyesi üçer paradan iktizâ eden 1650 kuruş bahâsının irsâli için
(Kezâlik)

-18-

-57-

Karanlık kazasından Ordu için lazım olan arpa ve buğdayın gönderilmesine dair

Karanlık kazâsı nâibine ve a'yân vekîli voyvoda ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki

Ordu-yı hümâyûnumda mevcûd asâkir-i mansûre ve sâirenin idâre-i ta'yînâtları zımnında Karanlık kazâsından müretteb olan ma'lûmü'l-mikdar zehâyirden mevkûfât kuyûdu nâtık olduğu vechle bin dört yüz yetmiş dokuz kil hinta ve beş yüz kil şa'irin bekâyâ olduğu beyânıyla zehâyir-i mukteziye-i mezkûrenin tamâmen ve serî'an tahsîli ordu-yı hümâyûnuma sevk ve irsâli bâbında emr-i şerîfim sudûrunu ricâl-i devlet-i aliyemden ordu-yı hümâyûnum zahîre nâzırı Mehmed Arif dâme mecduhû bâ-takrîr ifâde etmekten nâşî vech-i meşrûh üzere amel ve hareket olunmak fermânım olmağın tenbîhen ve te'kîden ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi kazâ-i mezbûrdan müretteb ve matlûb olan zehâirden gayrı teslim bekâyâ olan mezkûrü'l-mikdar zehâirin hemen tedârikiyle şu günlerde ordu-yı hümâyûnuma irişdirilmesi matlûb-ı mülûkânem idüğü ve bundan sonra dahi ağmak ve rehâvet ve imrâr-ı vakit misillü vaz' ve hâlet mütesâsir olanlar haklarında mûcib-i hükm mes'ûliyet olacağı siz ki nâib ve sâir mûmâ ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ona göre amel ve harekete mezîd-i sa'y ü gayret ve hılâfindan nükûlü ve mübâ'adet eylemeniz bâbında

Fî evâsıt-ı R sene 45

-58-

Tekfurdağı'ndan Ordu için lazım olan arpa ve buğdayın gönderilmesine dair

Bir sûreti Tekfurdağı a'yânı kapucibaşısı Çelebi Süleyman dâme mecduhûya ve Tekfurdağı kazası nâibine ve sâire müretteb olan ma'lûmü'l-mikdar zehâirden

küsûr kalan beş yüz yirmi dört kil hinta ve beş yüz otuz dokuz kil şa'irin irsâlin için aslı gibi

-59-

Şarköy kazasından Ordu için lazım olan arpa ve buğdayın gönderilmesine dair

Bir sûreti Şarköy kazâsı nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb olan ikişer bin beş yüz bin hinta şa'irin bir kilesi vürûd etmediği beyânıyla te'kîd ve isti'câliçün iktizâsı vechle

-60-

Malkara'dan Ordu için lazım olan arpa ve buğdayın gönderilmesine dair

Bir sûreti Dergâh-ı âlî kapucıbaşılarından Malkara a'yânı Mustafa Beğ dâme mecduhûya ve nâib ve sâire müretteb olan ma'lûmü'l-mikdar zehâyirden küsûr kalan bin beş yüz otuz bir buçuk kil hinta ve bin sekiz yüz kil şa'irin gönderilmesini mutazammın aslına tatbîk

-61-

İbsala'dan Ordu için lazım olan arpa ve buğdayın gönderilmesine dair

Bir sûreti İbsala nâibine ve a'yân ve sâire müretteb olan ma'lûmü'l-mikdar zehâyirden küsûr kalan dokuz yüz kırk kil hinta ve bin altı yüz otuz üç kil şa'irin irsâliçün kezâlik

-62-

Gelibolu'dan Ordu için lazım olan arpa ve buğdayın gönderilmesine dair

Bir sûreti Gelibolu nâibine ve a'yân ve sâire müretteb olan zehâyirden kûsûr kalmış olan yedi yüz seksen altı kil hinta ve iki yüz üç kil şa'irin irsâlini hâvî kezâlik

-63-

Yenice-i Karasu'dan Ordu için lazım olan arpa ve buğdayın gönderilmesine dair

Bir sûreti Yenice-i Karasu nâibine ve a'yân ve sâire müretteb olan zehâyirden kûsûr kalan beş bin kil hinta dokuz yüz on üç kil şa'irin irsâliçün kezâlik

-64-

Gümülcine'den Ordu için lazım olan arpa ve buğdayın gönderilmesine dair

Bir sûreti Gümülcine voyvodası kapucıbaşı ve Gümülcine nâibine ve sâire müretteb olan zehâyirden kûsûr kalan üç bin iki yüz yetmiş yedi buçuk kil hinta ve üç bin yüz yetmiş dokuz kil şa'irin gönderilmesiçün kezâlik

-65-

Sultan (silik)'den Ordu için lazım olan arpa ve buğdayın gönderilmesine dair

Bir sûreti Sultan (silik) kazası nâibine ve a'yân ve sâire müretteb olan zehâyirden kûsûr kalan iki yüz irmi sekiz kil hintanın irsâliçün kezâlik

-19-

-66-

Gümülcine'den Ordu için lazım olan arpa ve buğdayın gönderilmesine dair

Bir sûreti Gümülcine kazası nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrda müretteb olan zehâyirden kûsûr kalan yedi yüz elli kil hinta ve ol mikdar kil şa'irin irsâliçün kezalik

-67-

Şumnu ve Ruscuk ve Zıştovi ve Niğbolu tarafından olan askerlerin aylıklarının hazineden gönderilmesine dair

Ordu-yı hümâyûnumdan Tırnova ....ve Ruscuk ve Zıştovi ve Niğbolu'ya varınca yol üzerinde vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki

El-hâletü hâzihi Şumnu ve Ruscuk ve Zıştovi ve Niğbolu tarafından olan asâkir-i mansûrenin mâhiyeler olarak hazîneye ve irsâl olunan ma'lûmü'l-mikdar kese akçenin ilsâfına me'mûruyla serî'an vesâit zikr olunan mahallere irişdirilmesi lâzımeden olmakdan nâşi siz ki kuzât ve nüvvâb ve sâir mûmâ ileyhimsiz hazîne-i merkûmesiçün alınan mahallere varınca her kangınızın taht-ı hükûmet ve kazâsına vâsıl olur ise emin ve mahfûz mahallere koydurarak ve gider oldukda derhal kazâlar taraflarından muhâfazasına kâfi müsellemler cebelü neferleri terfîk ....irsâl ve mashûben bi's-selâm savb-ı maksûre irsâli husûsuna bi'l-ittifâk ikdâm vem mübâderet eylemeniz fermânım olmağın ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve irsâl olunmuşdur imdi hazîne-i merkûmenin bir gün evvel .....mahal-i mezkûreye irsâli ve matlûb idüğü ve ol bâbda ağmaz ve tevakkî ile mu'tâd oldukları hazîne-i mezkûreye bir gûne zarar ve gezend isâbet olunmak ihtimâli olursa hangi mahalde olduğu lede't-tahkîk ol kazâdan iki katı tazmîn ettirileceğinden mâ'adâ hâkim ve zâbitânın zehâyir mahallerine haml ile haklarından gelineceği ma'lûmun

oldukda ona göre muhafazası esbâbı istihsâle mezîd-i ikdâm ve dikkat ve hılâfından nükûl ve mübâ'adet eylemeniz bâbında

Fî evâsıt-ı R. Sene 245

-68-

Priştineli Abdülfettah'ın uygunsuz hareketlerinden dolayı yakalanması kararını haber alıp savuştuğu ve sonradan cürmünün affedildiğine dair

Zikri âtî kimesnenin bulunduğu mahallin kadısına hüküm ki

Priştineli Abdülfettah beğın Zehine taraflarında bazı uygunsuz hareket izdiyâdına mebnî bundan akdem Eğridere palangasında dahi ve ihlâsı bâbında emr-i şerîfim tasdîr kılınmış ise de merkûm ol vakitte keyfiyetden habîr olarak bir takrîr savuşub gitmiş ve bu def'a Hardım (?) güzeştesinin afvı husûsuna müsâ'ade-i aliyyem irzân kılınması hâlâ İskenderiye ve Ohri ve İlbasan sancakları mutasarrıfı işbu vezîrim Mustafa Paşa iclâlehû tarafından inhâ ve iltimâs kılınmış olmakdan nâşî ba'de izin vazîfesinden hâric maslahata karışmayub kendi hâlinde ırz ve edebiyetle mukayyed olmak şartıyla afv ve itlânı fermânım olmağın imdi ber-minvâl-i muharrer mîr-i merkûmun cürmü afv olunduğu sen ki bulunduğu mahallin kadısı mûmâ ileyhsin ma'lûmun oldukda şart itlâkını kûş-ı hûşta gereği gibi telkîn ve tefhîm ederek mukaddem sudûr iden emr-i şerîfime mebnî merkûma kimesne tarafından te'addî ettirilmemek bâbında

Fî evâsıt-ı R sene 45

-69-

İbrahim isimli zatın Ziştovi muhafızı tayin olunduğuna dair

Sâbıkan Ziştovi voyvodası olub bu def'a kendüye Dergâh kapucıbaşılığı ihsânıyla Ziştovi muhâfız nasb ve ta'yîn kılınan İbrahim dâme mecduhûya

Bu def'a Ziştovi muhâfızlığına hademe-i devlet-i aliyyemden yarar ve gayret ve sadâkati bir yarar birinin istishâb ve ta'yîni lâzım gelüb sen ki kapucıbaş-ı mûmâ-

ileyhsin senin iltisâk-ı mezkûre ile ittisâfın ve tahsîs ol havâlinin kâffe-i iltisâka vukû'a (silik) asâkir derkâr olmakdan nâşî Ziştovi'ye muhâfiz nasb ve ta'yîn kılınman husûsuna irâde-i aliyyem ta'allük itmekle muktezâ-yı me'mûriyetin üzere derhal ...hareket ve varub Ziştovi'nin emr-i muhâfaza ve muhâresesine ve lâzım takviye ve tekmîlinin kemâ yenbağî icrâ ve îfâsına sarf-ı vus' ve kudret ve emr-i muhâfazada istihdâm olunmak üzere bu def'a sahîfe-pîrâ-yı sudûr olan evâmir-i aliyyem mûcibince Akçakazasında iki yüz elli ve Silivri kazasından yüz ve Pelona kazasından yüz elli nefer tertîb kılınan tertîb kılınan askeri dahi hemen mahallerinden celb ve ma'iyetinde hidemât-ı muhâfazada istihdâm meâlinde ve her halde âkılân ve (silik) hareketle hiçbir vechle (silik) ve gayfet ...vaz'-ı hâlet vukû'a gelmemesi emrine bezl-i cehd ve tâkat eylemeni fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve yerine i'tâ olunmuşdur imdi keyfiyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve hareketle îfâ-yı muktezâ-yı ...güzârı ve sarfına mezîd-i ikdâm ve dikkat ve hılâfından nükûl ve mübâ'adet eylemek bâbında

Fî evâsıt-ı R. Sene 45

-70-

Molla Ali'nin terekesine başkasının tasarruf ettiğinden yeğeni olan kişinin terekeyi talebine dair

Yenice-i Vardar kazası nâibine hüküm ki

Mehmed nâm kimesne ordu-yı hümâyûnuma arz-ı hâl idüb bunun ammisi kazâ-i mezbûrun sâkinlerinden Molla Ali dimekle arîf kimesne iki yüz kırk senesinde fevt olarak bi'l-cümle emvâl ve eşyâsı bi'l-irsi's-şer'î buna intikâl idüb âhardan müdâhale ve ta'arruz olunmak îcâb etmez iken merkûm ol vakitte taşrada bulunarak tereke-i merkûmu ...alâkası olmayan yeğeni Mehmed nâm kimesne zabt etmiş olduğuna mebnî şimdi gelüb tereke-i mezkûreyi merkûm Mehmed'den talep olmak murâd itmeğın bî-vech-i şer'î virmekde ta'allül ve muhâlefet birle gadr-ı küllî ed'iyyesinde olduğun inhâ ve mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görölüb ma'rûfu müteveffâ-yı merkûmdan müntakil emvâl ve eşyâ kendüye alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmekden nâşî husûs-ı mezbûr hîn-i

terâfî'inde tezvîr idüğü inde'ş-şer' tahkîk eyledikde ücret-i mübâşiriyye mazlûm olan müdde'î-i aleyden taleb olunmayub ber-mûceb-i fetvâ-yı şerîfe hidemât-ı kâzibe iden müdde'î-i merkûmdan ve da'vâmız virildikde müdde'î-i aleyhimi ücret-i mübâşiriyye talebiyle tatbîk ve tahrîrden hazer ve mücânebet olunmak üzere mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le ru'yet ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında

Fî evâsıt-ı R. Sene 45

-20-

-71-

Ziştovi voyvodası İbrahim -dâme mecduhu- maiyyetine Lofça kazası ve Semendire'den iki yüz elli neferin verilmesine dair.

Lofça kazâsı nâ'ibine ve a'yân ve ve zâbitân ve voyvoda-i memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Bu def'a Ziştovi muhâfızı dergâh-ı mu'allam kapucubaşlarından Ziştovi voyvodası sâbık iftihâr İbrâhîm -dâme mecduhu-ye ihâle kılınmak olduğına binâ'en ma'iyetinde fermân muhâfazada istihdâm olunmak üzere münâsib olan mahallerden biraz asker tertîbi lâzım geldikde Lofça kazâsı dahi ol tarafa Semnedire ve civâr olmak mülâbesesiyle kazâ-i mezbûresinde Ziştovi'ye mukarrer başbuğla iki yüz elli nefer asâkir tertîbi husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk itmekle siz ki nâ'ib ve a'yân ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz vüsûl-i emr-i şerîfimde zikr olunan iki yüz derhâl tertîb ve techîziyle serî'an ve acûl muhâfaza kapucubaşı mûmâ ileyhim ma'iyetine sevk ve irsâle ikdâm berât ve muhâfaza-i mûmâ ileyhim re'yile eylemelerini derk eylemelerini mukâbil kılınan başbuğa ifâde ve tenbîhe dikkat eylemeniz fermânım olmağla irâde-ı hümâyunum işbu emr-i şerîfe isdâr ve ile tesyâr olunması için kazâ-i mezbûrdan müretteb ve matlûb olan sâlifü'z-zikir ikiyüz elli neferin hemân tedârikle Ziştovi'ye sevk ve irsâli matlûb-ı mülûkânem idüğü ve bu bâbda iğmâz ve tesâmüh misillü vaz' ve halet vukû'ı bir vechile câ'iz olmadığı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ü hareket mezîd-i sa'y u gayret ve hilâfindan tevekkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî Evâsıtı S. Sene 45

-72-

Selvi kazasından Ziştovi'ye yüz nefer gönderilmesine dair

Bir sûreti, Selvi Kazâsı nâ'ibine ve a'yân ve sâ'ire nefer-i askeri tertîbi zımında Kazâ-i mezbûreden dahi Ziştovi'ye yüz Aslı gibi

-73-

Plevne kazasından Ziştovi'ye yüz elli nefer gönderilmesine dair

Bir sûreti, Plevne kazâsın nâ'ibine ve a'yân ve sâ'ire nefer-i asekerileriçün Kazâ-i mezbûre dahi Ziştovi'ye yüz elli Aslı gibi

-74-

Zihte kazası ahalisinin hayduktan muhafazası için kazada istihdam olununa sekbanlara ilave on on beş gurus aylık ile yerliden ve gayrıdan otuz kırk elli nefer sekban istihdâm olunması

Zihte kazâsı nâ'bine ve hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnuma Zihte kazâsı müdürü Ali Rıza -zîde mecduhu-ye ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki, Zihte kazâsında âdî ulûfe ve ta'yînât ile üç yüz mikdârı sekban neferin istihdâm olunmakta olduğu bu def'a tahkîk kılınup bu asker kazâ-i mezbûrun haydut makûlesinden muhâfazası zımında ise katı ziyâde olarak vedî'atu'llâh olan sekene-i memleket ve aceze ra'iyete beyhûde masârıf-ı külliyyeyi mûcib olmadığı ızrâr ve irhâm-ı fukarâ mâddesi rızây-ı meyâmin ez kazây-ı mülûkânemin min külli'l-vücûh hilâfi idüğü ve zâhir ve kazanın hayduddan muhâfazasına otuz kırk nihâyet elli kadar sekbân kifâyet idüp bi'l-farz bir taraftan bir iki yüz eşkiyâ birden zuhûr iderise memleketce müdâfa'ası mümkün olmadığı ve bu makûle istihdâm olunacak sekbânı me'mûrinde gezer aylak takımı gibi olmayup konak sekbanı nasıl ta'yînât dahi virilmeyerek on on beş gurus mâhiye ile kullanılacağı bedîhî ve bâhir olmağla siz ki

nâ'ib ve müdür ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz bundan böyle kazâ-i mezbûrda on on beş guruh mâhiye ile yerlûden ve gayrıdan otuz kırk nihâyet elli nefer sekban istihdâm olunup ziyâde kullanılması ve ol vechile fukarâ ve zu'afâya cevr ü ta'addî olunmaması husûsuna mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve ba'de'l-yevm mikdâr-ı mezkûrdan ziyâde sekbân neferin istihdamı olundığı ve ziyâde ulûfe ve ta'yînât i'tâ kılındığı istimâ'ı olunmak lâzım gelür ise mütecâsir olanların özr ve illetleri bir vechile karîn-i kabûl olmayarak bi-lâ ihmâl icrây-ı te'dîblerine ibtidâr kılınacağını bilüp ana göre harekete sarf-ı ru'yet eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ihtimâmen Ordu-yı hümâyûnumdan mahsûsen işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi keyfiyet-i irâde-i aliyyem mantûk-ı emr-i münîfîmden ma'lûmunuz oldukda müceb ve muktezâ üzere amel ve harekete mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve hilâf-ı vaz'ı tecvîz ile mazhar-ı mu'âheze ve itâb olmakdan ... ve mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıtı S. Sene 245

-75-

Asâkir-i Mansûre ve diğerlerinin tayınları için İnöz kazâsından tertip edilerek alınan mikdarı belli buğdayın kalan kısmının da acilen ve tamamen tedarikine dair

Dergâh-ı mu'allam kapucubaşlarından İnöz Voyvodası Es-Seyyid Mahmûd -dâme mecduhu-ye İnöz nâ'ibi ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki, Ordu-yı hümâyûnum mevcûd Asâkir-i Mansûre ve sâ'irenin ta'yînât-ı lâzımeleri için İnöz kazâsından müretteb olarak zehâ'irden gayr-i ez-irsâl kusûr kalan ma'lûmü'l-mikdâr hıntanın serî'an ve tamâmen tedârik ve irsâli zımnında bi'l-fi'l sadr-ı a'zam sûtûde şiyem ve serdâr-ı Ekrem kaviyyü'l-himem cânibinden mektûb mücebince hınta-i mezkûre Edirne'den tedârik ve teslîm kılınacağı husûsı bu def'a Ordu-yı hümâyûna berât inhâ ve iş'âr olunmaktan nâşi kapuda lede'l-mürâca'a kazâ-i mezbûrdan müretteb zehâiryirden gayr-i ez-irsâl üç yüz altmış iki buçuk kile hınta bakâyâ olduğu mevkûfâtından derkenâr olduğundan bahisle bakâyây-ı mezkûrenin serî'an ve tamâmen tahsîl ve Ordu-yı hümâyûnuma irsâl ve teysîli bâbında tekîd ve

istid'âyı hâvî emr-i şerîfim isdârını Ordu-yı hümâyunumda başdefterdârım olan Mehmed Emîn Seyyid -dâme 'uluvvuhu- bâ-takrîr ifâde itmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmağa fermânım olmağın te'kîde ve isti'mâle işbu emr-i şerîfim isdâr ile tesyâr olunmuşdur imdi kazâ-i mezbûreden müretteb zahâyirden gayr-i irsâl-i bakâyâ olan mezkûrû'l-mikdâr hıntanın derhâl tedârikile bir gün evvel Ordu-yı hümâyûnuma irişdirilmesi lâzimededen idüğü ve ba'de ez-în igmâz ve rehâvet câ'iz olmadığı siz ki kapucibaşı ve nâ'ib ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ü harekete mezîd-i ikdâm ve gayret ve hilâfindan tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 245

-21-

-76-

Âmine isimli hatunun babası İbrahim'in iki yüz kırk senesinde vefat ettiğine ve terikesinin taksimine dair

Balıkesri kazâsı nâ'ibine ve Karesi sancağı mütesellimi zîde mecduhuya hüküm ki, Âmine nâm hatun Ordu-yı hümâyûnuma arzuhâl idüp mezbûrenin pederi kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Cameşuyıcı oğlu İbrâhîm nâm kimesne iki yüz kırk senesinde fevt olarak mal'ûmü'l-mikdâr nukûd ve ağnâm ve mülk-i bağ ve bağça ve ... anbar olarak ma'lûmü'l-mikdâr hınta ve sâ'ir zahâyir ve emvâl ve eşyâsı bi'l-erşi şer'î bununla zükûr ve inâs ma'lûmü'l-esâmî dört nefer karındaşlarına munhasıra olup mezkûre beynlerinde ma'rifet-i şerle 'alâ mâ faraza olduğına tevzî' ve taksîm olunmak iktizâ ider iken karındaşları merkûmlar kendü hisselerini almağa adem-i kanâ'at birle bunun hisse-i irsiyyesini dahi ahz ve bağceleri dahi zabt ve ol vechile inde... eylediklerin inhâ ve mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görölüp pederi müteveffây-ı merkûma müntakil hisse-i irsiyyesi ayrılup icrây-ı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle husûs-ı mebûr hîn terâfu'unda tezvîr idüğü inde'l-istimâ tahakkuk eylediği hâlde ta'yîn olunan mübâşirin ücret-i mübâşiriyyesi mazlûm olan müdde'a aleyhden talep olunmayup ber-mûceb-i fetvây-ı şerîf husûs-ı kâfiye dine müdde'î-i mütemerridden tahsîli

husûsuna dikkat ve alâkamız var iken müdde'â aleyhi hizmet-i mübâşiriyye teklîfiyle ta'addî ve rencîdeden hazer ve mücânebet olunmak üzre mübâşir ma'rifetiyle mahallinde müsâ'ade-i ru'yet ihkâk-ı hak olunmak bâbında

Fî evâsıt-ı S. Sene 45

-77-

Yenişehir'e gönderilen süvari ve piyadelerinin birer gecelik yem ve yiyecek ve yükleme yapmak için yüz kıta araba teminine dair

Ordu-yı hümayûnumdan Yenişehir Fener'e varınca yol üzerinde vâki kazâlar kuzât ve nüvvâb -zîde fazluhum- ve a'yân ve sâ'ir zâbitân ve vücûh-ı memlekete ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Ordu-yı hümayûnum ma'iyetinde bulunan Asâkir-i Mansûre'den üzerlerine müdür nasb ve ta'yîn kılınan sadr-ı a'zam dâ'iresi ketebesinden Hâfız -zîde kadruhu- ile bu def'a Yenişehir Fener'e i'zâm kılınan süvârî ve piyâde taburlar neferâtının birer gicelik yem ve yiyecekleriyle ihmâl-i vâkıflarıçün yüz kıt'a arabanın i'tâsı lâzımeden olmakdan nâşî siz ki kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz zikr olunan taburlar her kangınızın taht-ı hükûmet ve kazâsına dâhil olur ise birer gicelik yem ve yiyecekleriyle mezkûr'l-mikdâr arabaları dahi i'tâ iderek bir gûne zarûret çekdirilmeyerek müreffehen savb-i me'mûra i'zâm ve irsâlleri husûsuna dikkat ve verilen ta'yînât için müdür-i mûmâ ileyh yedinden siz ahzile Ordu-yı hümayûnuma takvîme mübâderet eylemeniz fermânım olmağın Ordu-yı hümayûnuma işbu emr-i şerîfim isdâr ve irsâl olunmuşdur imdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ü harekete dikkat ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında

Fî Evâsıt-ı S. Sene 45

-78-

Rum milletinden isyancıların cezalandırılması için Arnavudların istihdam edildiği fakat bunların da ellerini tezkireleri kullanarak halka zulmettiklerinin tesbiti ve bunların cezalandırılmasına dair

Drama nâ'ibine ve Drama nâzırı Ahmed -zîde mecduhu-ya ve vücûh ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Bundan akdem Rum milletinden alem-efrâz-ı bağı ü isyân olanların tenkîli zımında neferât mâhiyeleri cânib-i mîrîden virilmek üzere vüzerây-ı izâmım ve me'mûrîn-i sâ'ire ma'iyetlerinde istihdâm olunmuş olan Arnavud tâ'ifesi istihdâmları müddetde yedlerine virilen harac tezkireleri kendülerine sermâye adıyla ulûfe iki de bir de ol havâlîde kâffe-i re'âyâ karyelerinde geşt ü güzâr zu'afây-ı memleket ve fukarây-ı ra'iyetin emvâl ve eşyâ ve hayvânlarını gasb u gâret misillü envâ-ı mezâlim ve ta'addiyât ihbâr itmekde oldukları tahkîk kılındığına ve o makûle iddi'âda olanların te'dîb ve terbiyeleri lâzım gelmiş idüğüne mebnî bu husûsa Manastır kâ'immakâmı dergâh-ı mu'allam kuyucıbaşılardan El-Hâcc İbrâhîm -dâme mecduhu- me'mûr olarak ma'iyetle Manastıra virile ve sâ'ir ol havâlîde kâ'in kazâlardan mikdâr-ı kâfi asker tertîb kılınmış ve Drama kazâsı asker yatağı mahallerde olduğına mebnî kazâ-i mezbûrdan dahi muktedir başbuğla beş yüz nefer asker ikdâm ve kapucıbaşı mûmâ ileyhim ma'iyetiyle irsâli husûsuna irâde-i seniyye-i pâdişâhânem ta'alluk kılınmış olmakdan nâşî siz ki nâ'ib ve nâzır ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz vüsûl-ı fermân ... zikr olunan beş yüz neferi güçlü kuvvetlü yiğitlerden tedârik iderek muktedir başbuğla kapucıbaşı mûmâ ileyhim ma'iyetle sevk ve irsâle gayret ve ta'yîn kılınacak başbuğa kapucıbaşı-ı mûmâ ileyhimin re'yiyle hareket ve ta'yîn ve istihdâm eylediği mahalde ve cânib-i berâta hidâmiye eylemesi husûsunu ifâde ve tefhîme dikkat eylemeniz fermânım olmağın Ordu-yı hümâyûnumdan mahsûsan emr-i şerîfim isdârı ve bir vech ta'cîl ile tesyâr olunmuşdur imdi kazânızan müretteb ve matlûb olan beş yüz nefer askerin hemân tedârikile bir mûmâ ileyhim irsâl olunması kat'î matlûb-ı pâdişâhem idüğü ve bu bâbda iğmâz ve rehâvet ve ednâ derece tekâsül ve betâ'et olunmak lâzım gelür ise mütecâsir olanların icrây-ı te'dîblerine dakîka fevt

olmayacağı ma'lûmunuz oldukda ana göre amel ve hareket gayret ve hilâfında tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı S. Sene 45

-22-

-79-

Ziştovi'de muhafazaya memur neferlerin tayınları için beş yüz kile arpa tedarikine dair,

Hâlâ Vidin muhâfızı vezîrim İbrâhîm Paşa iclâluhuye hükm ki,
El-hâletü hâzihi Ziştovî'de zehâ'irin neferât cihetiyle emr-i muhâfazada istihdâm olunan asâkirin idâret-i ta'yînleri zımnında mikdâr-ı kifâyet zehâ'irin lüzûm ve iktizâ olduğu hâlde Ziştovi muhâfızı ve dergâh-ı mu'allam kapucubaşlarından İbrâhîm - dâme mecduhu- tarafından bu def'a Ordu-yı hümâyûnuma tahrîr ve inhâ olunmaktan nâşî mukaddemce Nemçelu'dan olup el-yevm Vidin'de mevcûd olan zehâyirden muhâfız-ı mûmâ ileyhim ma'iyetinde emr-i muhâfazada istihdâm olunan süvârî beş yüz kile şa'îr ifrâz ve irsâl olunması husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk itmekle senki vezîr-i müşârun ileyhsin vüsûl-i emr-i şerîfimde Nemçelü'den mübâya'a olunan zahâyirden beşyüz ile şa'îr ifrâz ve Ziştovi'ye sevk ve irsâl olunması husûsuna mübâderet itmekle fermânım olmağın Ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi bu minvâl mevcûd olan zehâyirden beş yüz kile şa'îrin bi'l-ifrâz Ziştovi'yi irsâli irâde-i aliyyem muktezâsından idüğü ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh amel ü hareket îfây-ı muktezây-ı mehâmisi ru'yete mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i S. Sene 45

-80-

Ahmed isimli kimsenin alacaklarından tahsil edemediği parasının tahsiline dair

Zihte kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Ahmed nâm kimesne Ordu-yı hümâyûnuma arzuhâl idüp bu kere kazâ-i mezbûre vâki' Ahîrân ve Köygür karyeleri âhâlîsinden ma'lûmü'l-esâmî vasîlerin zimmetlerinde iki yüz kırk üç senesinden berü ...sekiz bin guruş alacak hakkı olup meblağ-ı mezbûrî bi'l-rafe'ât celb olmak murâd eyledikde bi-vech-i şer'î vermekde tereddüd ve muhâlefet birle gadr-i küllî dâ'iyesinden oldukların inhâ ve mübâşir ma'rifetiyle sür'atle görölüp mersûmların zimmetlerinde olan ol mikdâr gurûş âlacak hakkı ayrılıp icrây-ı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını istid'â olunmakdan nâşî nusûs-ı mezbûr hîn-i terâfu'unda tezvîr idüğü inde'ş-şer'î tahakkuk eylediği hâlde ta'yîn olunan mübâşirin ücret-i mübâşiresi mazlûm olan müdde'â aleyhden talep olunmayup ber-mûceb-i fetvây-ı şerîfe husûs-ı kâzibe iden müdde'â-i mütemerridden tahsîl husûsuna ihtimâm ve dikkat ve da'vâmız var iken müdde'â aleyhi ücret-i mübâşireye talebile hilâf-ı şer'-i şerîf tazyîk hazer ve mücânebet olunmak üzre mübâşir ma'rifetiyle şer'le ru'yet olunmak bâbında.

Fî Evâsıt S. Sene 245

-81-

Zihte kazasından Seyyid Hamza isimli kimsenin yine aynı kazada Yahya isimli kimsenin zimmetindeki alacağının tahsiline dair

Zihte kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Seyyid Hamza nâm kimesne Ordu-yı hümâyûnuma arzuhâl idüp bunun kazâ-i mezbûr sükkânından Yahyâ nâm kimesne zimmetinde iki yüz kırk üç senesinden berü iltizâm ....dolayı dokuz yüz yirmi dokuz guruş alacak hakkı olup meblağ-ı mezbûrî talep olmak üzre iken bu esnâda vefâtı cihetiyle terikesine vâzî'u'l-yed olan ma'lûmü'l-esâmî veresesinden hâl ... merkûmdan bi'r-rafe'ât talep olmak murâd eyledikde bi-vech-i şer'î olan ta'addî ve muhâlefet birle gadr-i küllî dâ'iyesinden

oldukların inhâ ve mübâşeret ma'rifet-i şer'le görölüp müteveffây-ı mezbûrun kendinde olan ol mikdâr gurûş almadığı verese-i merkûmlar ise mâl-i müteveffâ ayrılıp ümerây-ı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını istid'â itmekden nâşî husûs-ı mezbûr hîn-i terâfu'undan tezvîr idüğü inde'ş-şer'i tahakkuk eylediği hâlde ta'ayyun olunan mübâşirin ücret-i mübâşiriyyesi mazlûm olan müdde'â aleyhden ahz olunmayup ber-mûceb-i fetvây-ı şerîfe husûmet-i kâffe iden müdde'â mütemerridden tahsîl husûsuna ihtimâm ü dikkat ve da'vâmız var iken müdde'â aleyhi ücret-i mübâşeret talebiyle hilâf-ı şer'-i şerîf tazyîk ve tahrîmeden hazer ve mücânebet olunmak üzere mübâşer ma'rifetiyle mahallinde şer'le ru'yet olunmak bâbında

Fî evâsıtı S. Sene 245

-82-

Zihte kazasından Seyyid Hamza isimli kimsenin alacaklarının tahsiline dair

Zihte kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Seyyid Hamza nâm kimesne gelüp bunun kazâ-i mezbûr ahâlisinden ma'lûmü'l-esâmî hayli nefer kesân zimmetlerinde iki yüz kırk üç senesinden berü iltizâm yolundan beş yüz yetmiş guruş alacağı olup meblağ-ı mezbûrî defâ'atle taleb olmak murâd eyledikde bi-vech-i şer'î edâda ta'addî ve muhâlefet birle gadr-i küllî dâ'iyesinde oldukların inhâ ve mübâşir ma'rifeti şer'le görölüp merkûmlara zimmetlerinde olan ol mikdâr gurûş alacağı kendüye virölüp icrây-ı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını istid'â itmekle husûs-ı merkûm hîn-i terâfu'unda tezvîr idüp 'inde'ş-şer'i tahakkuk eylediği hâlde ta'yîn olunan mübâşirin ücret-i mübâşiresi ma'lûm olan müdde'â 'aleyhden taleb olmayup ber-mûceb-i fetvây-ı şerîfe husûs-ı kâzibe iden müdde'â mütemerridden tahsîli husûsuna ihtimâm ve dikkat ve alâkamız var iken müdde'â aleyhi ücret-i mübâşireyye talebiyle hilâf-ı şerîf tazyîk ve tahrîmden hazer ve mücânebet olunmak üzere mahallinde şer'le ru'yet olunmak bâbında sahîfe-pîrây-ı sudûr olan emr-i şerîfimin vusûlünden bahisle mezkûrü'l-mikdâr zahâyirden

Fî Evâsıtı S. Sene 45

-83-

Plevne kazasından orduya verilicek yirmi iki bin beş yüz kilenin zahireye mahsuben otuz beş bin guruşun tahsiline dair,

Dergâh-ı mu'allam kapucubaşlarından Plevne mütevellî kâ'immakâmı Osmân dâme mecduhuye ve Plevne kazâsı nâ'ibine ve vücûh-ı memleket ve iş erleri Ricâl-i devlet-i aliyyemden Ordu-yı hümâyûnum zahîre nâzırını iftihâr Mehmed Ârif - dâme mecduhu-nün geçen sene Plevne kazâsından Ordu-yı hümâyûnum için müte'ahhid etdirilmiş olduğu yirmi iki bin beş yüz kile cenâs zahâyirin ma'a nakliye ... mahsûben yedinde olan mîrî akçesinden otuz beş bin guruş i'tâ olunmuş ise de mu'ahharan zahâyir-i mezkûrenin on bin kîle yekûmı ve on iki bin beş yüz kîle dahi Zîştovi'ye havâle kılınmış olduğına mebnî zikr olunan zehâyirin takarrurı irsâl ve teslîm olunmuş ise gelmiş ve mukarrerâtın tahrîr ve iş'âr kılınması bâbında sahîfe-pîrây-ı sudûr olan emr-i şerîfimin vusûlünden bahisle mezkûr'l-mikdâr zehâyirden iki bin altı yüz kîle hinta ve dört bin iki yüz kîle şa'îr Niğbolu'ya ve dokuz yüz beş kîle hinta ve üç bin yedi yüz otuz iki buçuk kîle şa'îr dahi Zîştovi'ye irsâl ve teslîm kılınmış idüğü bu def'a Ordu-yı hümâyûnuma takvîm olunmaktan nâşî kabûl üzerede ba'de'l-hurûc muktezâsı su'âl olundukda kazâ-i mezbûrdan Niğbolu ve Zîştovi'den ahz olunan makbûz-ı senedât nâtik olduğu vechile rikâb-ı baş muhâsebe ve mevkûf kılınmalarında lede'l-hisâb nezd-i emînlerine îrâd-ı kayd olunmuş olduğundan hazîne-i âmiremden i'tâsı iktizâ idüp bu sûretde kazâ-i mezbûr âhâlîlerinin nezd-i emînlerine virdikleri sâbıku'l- hisâb zehâyiri bi'l-i'lâm ve mahâzır-ı sa'âdetime arz kılındı imdi lâzım geldiği mevkûfâtından derkenâr itdirildikten bahisle ...nâzır-ı mûmâ ileyhın mukaddemâ i'tâ kılınmış olduğu mârrü'z-zikr otuz beş bin guruşun tahsîliyle Ordu-yı hümâyûnum hazînesine irsâl ve teslîmi bâbında emr-i şerîfim sudûrını Ordu-yı hümâyûnumda başdeftredârım iftihâr Mehmed Emîn Seyyid -dâme uluvvuhu- batkrîr ifâde itmekle vech-i mesnûd üzre amel ve hareket olunmak fermânım olmağın Ordu-yı hümâyûnum işbu emr-i şerîfim isdâr ve ile tesyâr olunmuşdur vusûl-i emr-i şerîfimde mûmâ ileyhın zehâyire mezkûre bahâsına mahsûben i'tâ kılınmış olduğu otuz beş bin guruşda tamâmen tahsîliyle Ordu-yı hümâyûnum hazînesine irsâli lâzimedden idüğü ve bu bâbda îgmâz ve tesâmüh misillü vaz ve hâlet vukû'ı câ'iz

olmadığı siz ki kapucıbaşı ve nâ'ib ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ikdâm ve mübâderet ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî Evâhir-i S. Sene 245

-23-

-84-

Asakir-i Mansure-i Muhammediyye'nin noksanlarının tamamlanması için Nekuş kazasından on sekiz yaşından yirmi beş yaşına kadar elli neferin tedarikine dair

Nekuş kazâsı nâ'ibine ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Ordu-yı hümâyûnum ma'iyetinde olan Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye taburları noksânlarının itmâm ve ikmâli zımında Nekuş kazâsından elli nefer Mansûre tahrîr ve Ordu-yı hümâyûnuma sevk ve tesyîr olunması bâbında emr-i şerîfim isdâr ve tesyâr kılınmış ise de kazâ-i mezbûr ... olup ahâlîsinin zimmî ekserî re'âyâ ibâret oldığından mezkûr-ı mikdâr neferâtın i'tâsı mümkün olamayacağı beyânile nısfın afvanıa müsâmaha-i aliyyem erzân kılınmış husûsı bu def'a Ordu-yı hümâyûnuma a'vâm-ı fakîrimle istid'â veistirhâm olunmuş olmakdan nâşî zikr olunan elli nefer nısfı on sekiz yaşından yirmi beş yaşına kadar boylu güçlü yiğitlerden olarak serî'an ve tamâmen irsâl olunmak şartıyla nısf-ı diğêrinin merhameten afvı husûsuna müsâ'afe-i behiyye-i mülûkânem ...ve erzân kılınmış olmağın i'lâmen ve tenbîhen Ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi kazâ-i mezbûrdan gayr-i ez-afv matlûb olan sâbıku'z-zikr yirmi beş neferi bile on sekizden yirmi beş yaşına kadar evsâf-ı mezkûre ile mevsûf yiğitlerden olmak üzere derhâl tedârük ve tahrîr birle tamâmen ve serî'an Ordu-yı hümâyûnuma sevk ve irsâli matlûb-ı mülûkânem idüğü ve bundan sonra dahi iğmâz ve tesâmüh ve imrâr-i vakit misillü vaz ve hâlet vukû'a gelmek lâzım gelür ise mütecâsir olanlar icrây-i te'dîblerine ibrâr kılınmayağı siz ki nâ'ib ve a'yân ve sâ'ir

mûmâ ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete mezîd-i sa'y ve ibret ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî evâhiri s. Sene 45

-85-

Manastır'a varıncaya kadar bulunan kazalarda ordunun araba ihtiyacının karşılanmasına dair

Ordu-yı hümâyûnumdan Manastır'a varıncaya yol üzerinde vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve a'yân ve sâ'ir zâbitân ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Bu def'a Manastıra irsâl olunan Asâkir-i Mansûre .... tahmîline muktezâ arabaların kazâlar taraflarından i'tâsı lâzimededen olmakdan nâşî siz ki kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz siz zikrolunan ise Ordu-yı hümâyûnumdan Manastıra varınca her kangınızın taht-ı hükûmetine ve kazâsına dâhil olur ise tahmîline vâfî arabalar derhâl i'tâ olunarak kazâ be-kazâ imrâr ve serî'an savb-ı maksûda îsâli husûsuna ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın imdi Ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve irsâl olunmuşdur imdi ise mezkûrenin nakline muktezâ arabaların derhâl i'tâsıyla kazâ be-kazâ imrâr ve serî'an savb-ı maksûda îsâli lâzimededen idüğü ve bu bâbda iğmâz ve tesâmüh ile bir mahalde bi-lâ müceb müks ve tevkîfini müceb vaz' ve hâlet vukû'ı bir vechile câ'iz olmadığı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ikdâm ve dikkat ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî Evâhir-i S. Sene 45

-24-

-86-

Ordunun noksanlarının tamamlanması için Radoşte kazasından on sekiz yaşından yirmi beş yaşına kadar altmış neferin tedarikine dair,

Radoşte kazâsı nâ'ibine ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Ordu-yı hümâyûnum ma'yyetinde olan Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye taburlarına noksânlarının itmâm ve ikmâli zımnında Radoşte kazâsından altmış nefer Mansûre tahrîr-i Ordu-yı hümâyûnuma sevk ve tesyîr olunması bâbında emr-i şerîfim isdâr ve tesyâr kılınmış ise de bir takım a'zâr-ı vâhiye îrâdile neferât-ı merkûmenin afv-ı husûsını bu def'a Ordu-yı hümâyûnuma bi'l-i'lâm ve mahzır inhâ ve istid'â olunmuş olup fikarât-ı merkûme mücerred îfây-ı ferîzâ-i cihâd ve gazâ ve i'lây-ı kelimetu'llâh .....tertîb ve tahrîr olunmuş Asâkir-i Mansûre taburların noksânlarının itmâm ve ikmâli zımnında matlûb olduğundan bir neferinin ta'vîk ve te'hîr ve afv ve tenezzülü gayr-i câ'izdir ve bu keyfiyet min külli'l-vücûh rızây-ı meyâmin irtizây-ı mülûkânemin hilâfı idüğü bedîhî ve bâriz olmakdan nâşî siz ki nâ'ib ve a'yân ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerîfimde aslâ ve kat'â imrâr-ı vakti tecvîz olunmayup ve 'özü ve illet tarafına saymayup kazâ-i mezbûrdan matlûb olan sâbiku'z-zikr altmış nefer Mansûre'yi on sekiz yaşından yirmi beş yaşına kadar boylu ve güçlü ve kuvvetlü yiğitlerden olmak üzere derhâl tedârik ve tahrîr birle serî'an ve âcilen Ordu-yı hümâyûnuma ba's ve tesyîre kemâl-i ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve te'kîden Ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi zikr olunan altmış nefer Mansûreli on sekizden yirmi beş yaşına kadar evsâf-ı mezkûre ile mevsûf yiğitlerden olarak hemân tedârik ve tahrîr birle Ordu-yı hümâyûnuma sevk ve irsâl bi'l-ittifâk mezîd-i sa'y ü gayret eylemeniz kat'î matlûb-ı pâdişâhânem idüğü ve bundan sonra dahi iğmâz ve rehâvet ve a'zâr-ı vâhiye îrâdile imrâr-ı vakte cesâret hakkınızda mûcib-i mes'ûliyyet ve vehâmet olacağı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve hareket bi'l-ittihâd vüfûr-i ikdâm ve gayret ve hilâfindan beğâyet tevakkî ve mebâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i S. Sene 45

-87-

Esterde kazasından on neferin tedarikine dair,

Bir sûreti Esterde kazâsı nâ'ibine ve a'yân ve sâ'ir beyânile te'kîdiçün Kazâ-i mezbûrdan bi'l-emri âlişân matlûb olan on neferin i'lâm-ı inhâ kılındığı

-88-

Vidin'de bin iki yüz on altı mersâ arpanın Zîştovi'de mahalline teslimine dair,

Dergâh-ı mu'allam kapucubaşlarından sâbık Zîştovi muhâfızı Nûreddîn -dâme mecduhu-ye hüküm ki,

Bundan akdem Vidin cânibinde şa'îr ve ...hamûlesiyle Rusçuk'a sevk olunan iki kıt'a sefâyin Zîştovi'ye vusûllerini müte'âkib Nehr-i Tuna'nın incirârı vukû'ıyla zehâyir-i mezkûrenin muktezây-ı irâde-i seniyyem üzre telefinden ve zâyinden Zîştovi'de nâmına vaz olunmuş ise de zikrolunan şa'îrin iki bin iki yüz on altı mersâsı sen ki Kapucubaşı mûmâ ileyhsin tarafından ahz ü zabt kılınmış idüğü bu def'a Ordu-yı hümayûnuma i'lâm inhâ ve iş'âr olanmakdan nâşî kuyûda mürâca'at ve muktezâsı su'âl olundukda mârrü'z-zikr zehâyir ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle Zîştovi'de kâmete vaz' ve hıfz olunarak telefdan vikâye kılınması ve zehâyir-i mezkûre zâyî' ve telef olunmak ve yâhûd bi-lâ fermân harac ve meserret olunmak lâzım gelür ise iktizâ idenlerdne tazmîn ve tekâmîl idilmesi bâbında tenbîhi havî işbu sene-i mübâreke evâsıtı ... dîvân-ı hümayûnum tarafından sâdır olan emr-i şerîfim ilm ü haberi mestûr ve mukayyed olundığına binâ'en mezkûrû'l-mikdâr şa'îrin ... tazmîni iktizâ eylediği mevkûfâtndan derkenâr itdirildikten bahisle zehâyir-i mezkûreden ol vechile ahz ve sarf olunmuş olduğundan sâlifu'z-zikr iki bin iki yüz on altı mersâ şa'îrin tarafından tazmîn itdirilmesi bâbında emr-i şerîfim sudûrını Ordu-yı hümayûnum baş defterdârı iftihâr Mehmed Emîn Seyyid -dâme uluvvuhu- bâ-takrîr ifâde itmekle vech-i meşrûh üzre amel ve hareket olunmak fermânım olmağın Ordu-yı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve tesyâr olunmuşdur imdi vusûl-i emr-i şerîfimde ber-minvâl-i muharrer tarafınızda ahz ve sarf olunmuş olan iki bin iki yüz on altı mersâ şa'îrin aynen ve tamâmen tedârikle Zîştov'de mahalline vaz ve teslîmi husûsuna mübâderet eylemek lâzım idüğü ve bu bâbda iğmaz ve tesâmuh misillü vaz ve hâlet vukû'ı olmadığı ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ikdâm ve dikkat ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemek bâbında.

Fî evâhir-i S. Sene 245

-25-

-89-

Plevne'den bin beş yüz baş koyunun derhal tedârikine dair,

Dergâh-ı mu'allam kapucubaşlarından Plevne mütevellisi kâ'immakâmı Osmân - dâme mecduhu-ye ve Plevne kazâsı nâ'ibine ve vücûh-ı memleket ve iş erlerine hüküm ki,

Bundan akdem Plevne kazâsından iki bin re's ağnâm tertîb Şemti'ye sevk ve tesyîr olunması bâbında emr-i şerîfim isdâr ve tesyâr kılınmış ise de kazâ-i merkûm ahâlîsinin perîşânî hâlleri cihetiyle mezkûrû'l-mikdâr ağnâmın tamâmen i'tâsına ... olamayacakları beyânile birazının afvına müsâ'ade-i aliyyem erzân kılınmış husûs def'a Ordu-yı hümâyûnuma bi'l-i'lamistirhâm olunmaktan nâşî zikrolunan iki bin re's ağnâmın bin beş yüz re'si tamâmen ve serî'an i'tâ olunmak şartıyla beş yüz re'sinde merhameten afv ve tenzîli husûsuna müsâ'afe-i behiyye-i mülûkânem ....ve erzân kılınmış olmağın i'lâmen ve ikdâmen Ordu-yı hümâyûnuma işbu emr-i şerîfim isdâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi vusûl-i emr-i şerîfimde kazâ-i mezbûrdan gayri ez-afv matlûb olan sâlifü'z-zikr bin beş yüz re's ağnâmın derhâl tedârikile bu günlerde tamâmen Şemti'ye sevk ve irsâli matlûb idüğü ve bu bâbda igmâz ve tesâmüh misillü vaz ve hâlet vukû'ı bir vechile câ'iz olmadığı siz ki kapucubaşı ve nâ'ib ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ikdâm ve mübâderet ve hilâfindan tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında. Fî Evâhir S. Sene 245

-90-

Ordu-yı hümâyûn için Siroz kazâsından verilecek olan iki bin baş koyunun beş yüzünün merhameten afvı ve geri kalan bin beş yüzün acilen tedarikine dair,

Dergâh-ı mu'allam kapucubaşlarından Siroz müdürü Ya'kûb -dâme mecduhu-ye ve Siroz kazâsı nâ'ibine ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Ordu-yı hümâyûnum lâzimesiçün Siroz kazâsından beher re'sininin ... Ordu-yı hümâyûnum kassâbbaşısı tarafından an nefer virilmek üzere müretteb olan ma'lûmü'l-mikdâr ağnâmın gayr-i ez-irsâl girü kalan iki bin re's ağnâmın beş yüzi merhameten afv ve tenzîl ile kusûr bin beş yüz re'sinin serî'an ve tamâmen tedârikile Ordu-yı hümâyûnuma sevk ve irsâli bâbında mu'ahharan emr-i şerîfim isdâr ve tesyâr ve derece-i ehemmiyeti dahi beyân ve tizkâr kılınmış ise henüz bir re's ma'a hâzâ işbu ağnâmın Ordu-yı hümâyûnumda mevcûd Asâkir-i Mansûre ve sâ'irenin .....ta'yîni husûsunda zarûret ve menfa'at ve gâyeleri zımnında matlûb olduğundan bir re'sinin tevkîf ve te'hîri gayr-i câ'iz ve'l-hâletü hâzihi ... mücerred me'mûrînin iğmaz ve rehâvet ve adem-i fakîh ve ibretlerinden neşâret iderek bu keyfiyet irzây-ı meyâmin irtizây-ı mülûkânemin hilâfi idüğü emr-i bâriz olmağla siz ki kapucıbaşı ve nâ'ib ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz bu emrim vardığı gibi dakîka-i vâhide imrâr-ı vakti tecvîz itmeyerek kazâ-i mezbûrdan gayr-i ez-afv ve tenzîl matlûb olan sâlifü'z-zikr bin beş yüz re's ağnâmın derhâl tedârükleri birle bir gün evvel takım takım olarak Ordu-yı hümâyûnuma sevk ve irsale kemâl-i ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen ordûy-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve ile tesyâr imdi ne yapar iseniz yapun hemân tedârikle şu günlerde takım takım Ordu-yı hümâyûnuma irişdirilmesi matlûb-ı mülûkânem idüğü ve ba'de ez-în iğmâz ve rehâvet ve imrâr-ı vakit misillü vaz' ve hâlet hakkınızda mûcib-i kemâl-i mes'ûliyyet olacağı ve bu bâbda olacak i'zâr ber-vechile kuyûd olmayacağı ma'lûmunuz oldukda ana göre amel ve harekete bi'l-ittifâk mezîd-i sa'y ü gayret ve hilâfından begâyet tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî evâhiri S. Sene 245

-91-

Eşenber kazasına terettüp eden koyunlardan iki yüz elli başının afvı ve kalan yediyüz elli başın tedarikine dair

Bir sûreti Eşenber kazâsı nâ'ibine ve sâ'ire Müretteb olan bin re's ağnâmın mukaddemce iki yüz elli re'si afv ile kusûr-ı matlûb olan yedi yüz elli re's ağnâm içün Aslı gibi

-92-

Estrumca kazasına terettüp eden beş yüz baş koyunun yarısının afvı kalanın hemen teminine dair,

Bir sûreti Yeteric kazâsı nâ'ibine ve sâ'ire Müretteb olan bin beş yüz re's ağnâmın mukaddemce afv ile kusûr-ı matlûb olan bin re's ağnâm için Kezâlik

-93-

Estrumca kazasına terettüp eden beş yüz baş koyunun yarısının afvı kalanın hemen teminine dair,

Estrumca a'yânı kapucıbaşı Mîr Alî -dâme mecduhu-ye ve Estrumca kazâsı nâ'ibine ve sâ'ire Müretteb olan bin beş yüz re's ağnâmın mukaddemce beş yüz re'si afvile kusûr-ı matlûb olan bin re's ağnâm için

-94-

Menlek kazasına terettüp eden beş yüz baş koyunun yarısının afvı kalanın hemen teminine dair,

Bir sûreti Menlek a'yânı kapucıbaşı mîr mustafâ -dâme mecduhu-ye Ve Menlek kazâsı nâ'ibine ve sâ'ire Kazâ-i mezbûrden müretteb ma'lûmü'l-mikdâr ağnâmdan gayr-i ez-irsâl kusûr kılınan beş yüz re'sinin mukaddemce nısfı afv ile matlûb olan nısf-ı âhârının istikmâli zımnında, Kezâlik

-95-

Naslic kazasına mürettep olan koyunun yarısının afvedildiğine diğer yarısının ise hemen teminine dair,

Bir sûreti Naslic kazâsı nâ'ibine ve sâ'ire Müretteb olan bin re's ağnâmın mukaddemce nısfı afv ile matlûb olan nısf ahzinin isti'câliçün Kezâlik

-96-

Kırcave kazasına mürettep olan koyunun yarısının afvedildiğine diğer yarısının ise hemen teminine dair,

Bir sûreti Kırcave kazası nâ'ibine ve sâ'ire Müretteb olan bin re's ağnâmın mukaddemce nısfı afv ile matlû olan nısf-ı aharının isti'câli zımında Kezâlik

-97-

Çermik kazasından alınacak altı yüz on beş baş koyunun üç yüz doksan yedi başı gelip kusûr olarak iki yüz on sekiz başın kaldığına dair

Bir sûreti Çermik kazâsı nâ'ibine ve sâ'ire

Kazâ-i mezbûrdan müretteb ma'lûmü'l-mikdâr ağnâmın gayr-i ez irsâl girü kalan altı yüz on beş re'sin isti'câli zımında sâdır olan emr-i âlîşân mücebince üç yüz doksan yedi re's vürûd idüp kusûr iki yüz on sekiz ağnâmın kazâ-i mezbûrda bakâyâ olduğu kuyûddan müstebân olduğu beyânile ancak iktizâ vechile Kezâlik

-26-

-98-

İnöz'e mürettep olan iki yüz elli baş koyunun afvı ile yedi yüz elli baş koyunun talep edilmesine dair,

Bir sûreti, İnöz Voyvodası kapucıbaşı Mîr Mahmûd -dâme mecduhu-ye ve İnöz kazâsı nâ'ibine ve sâ'ire,

Müretteb olan bin re's ağnâmın mukaddemce iki yüz elli re'si afv ile kusûr-ı matlûb olan yedi yüz elli re's ağnâm için, Aslı gibi

-99-

Ferelik kazasından mürettep olan bin elli sekiz baş koyunun beş yüz elli sekiz başının afvı ile kalan beş yüz baş koyunun talep edilmesine dair,

Bir sûreti, Ferelik kazâsı nâ'ibine ve sâ'ire, Kazâ-i mezbûrdan müretteb ma'lûmü'l-mikdâr ağnâmdan gayr-i ez irsâl bakâyâ olan bin elli sekiz re'sinin elli sekiz re'si mukaddemce afv ile matlûb olan beş yüz re's ağnâm için, Kezâlik,

-100-

Yenicekarasu kazasına mürettep olan bin baş koyunun afvı ile beş yüz başının talep edilmesine dair,

Bir sûreti, Yenicekarasu kazâsı nâ'bine ve sâ'ire, Müretteb olan bin beş yüz re's ağnâmdan mukaddemce bin re'si afv ile kusûr-ı matlûb olan beş yüz res ağnam için, Kezâlik,

-101-

Malkara kazasına mürettep olan altı yüz doksan bir baş koyunun iki yüz doksan bir başının afvı ile kalan dört yüzden de elli başının geldiğini ve üç yüz elli başının talep edilmesine dair,

Bir sûreti, Malkara kazâsı nâ'bine ve sâ'ire,
Kazâ-i mezbûrdan ma'lûmü'l-mikdâr ağnâmdan gayr-i ez-irsâl bakâyâ olan altı yüz doksan bir re'sinin iki yüz doksan bir re'si afv ile kusûr matlûb olan dört yüz re's ağnâmın te'kîdi hâvî mukaddemce sâdır olan emr-i âlîşân mücebince elli yedi re's koyun vürûd eylediği beyânile gerü kalan üç yüz kırk üç re's ağnâm için, ...yazıldığı misillü

-102-

Erikli kazasına mürettep olan beş yüz baş koyundan iki yüz başının afvı ile kalan üç yüz başının talep edilmesine dair,

Bir sûreti, Erikli kazâsı nâ'ibine ve sâ'ire, Müretteb olan beş yüz re's ağnâmın iki yüz re'si mukaddemce afv ile kusûr-ı matlûb olan üç yüz re's ağnâm için,
Aslı gibi,

-103-

Keşan kazasına mürettep olan koyundan yüz otuz altı başının teslim edilmediğine ve acele teslimine dair,

Bir sûreti, Keşan kazâsı nâ'ibine ve sâ'ire,
Müretteb olan ma'lûmü'l-mikdâr ağnâmın gayr-i ez-irsâl kazâ-i mezbûrda yüz otuz altı re's ağnâm bakâyâ olduğu kuyûddan müstebân idüğü beyânile ağnâm-ı mezkûrun isti'câli zımında, Malkara misillü,

-104-

Zihte kazasına mürettep olan koyundan bin tanesinin afvı ile kalan iki bin beş yüzünün talep edilmesine dair,

Bir sûreti, Zihte kazâsı nâ'ibine ve hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûndan Zihte müdürü Ali Rıza -zîde mecduhu-ye ve sâ'ir,
Bin re'si afvile kusûr-ı matlûb olan iki bin beş yüz re's ağnâm için, Aslı gibi,

-105-

Eski Silistre Valisi El-Hâcc Ahmed Paşa'ya Selanik ve Kavala sancakları ihsan olduğu ve Edirne'den Selanik'e kadar memleketlerin huzur ve asayişin temini ve fesat ve şerhlerin defedilmesine dair,

Sâbıkan Silistre vâlisi olup bu def'a Selanik ve Kavala sancakları uhde...tevcîh ve ihsân-ı hümâyûnum olan vezîrim El-Hâcc Ahmed Paşa iclâlühüye hüküm ki,
 Sen ki vezîr-i müşârun ileyhimsin sen vüzerây-ı izâmım beyninde gayret ve diyânet ve sıdk ü istikâmet ile mevsûf olup her hâlde sâmn-ı devlet-i aliyyem ve mehâmm-ı saltanat-ı seniyyemde sa'y ü ikdâmın ... mülûkânemde ma'lûm ve bundan böyle dahi senden hüsn-i hizmet ve isâr-ı merdî ve şecâ'atile zuhûrî vusûl ve meczûm olmakdan nâşî garâz-ı aliyye-i şâhâne ve avârik-ı behiyye-i cihândârânemde Selanik ve Kavala sancakları uhde sadâkat ki ihsân ve tevcîh olunmaktadır muktezây-ı me'mûrinin üzere bir iki gün zarfından Edirne'den Çerken ve Selanik'e varup zabt u rabt-ı memleket ve himâyet ü sıyânet olunan ve ra'ıyyet ve def' ve raf'-ı şürûr erbâb-ı mefsedet husûslarında ihtimâm ve dikkat ve kâffe-i akvâl kıstâs-ı şer'-i şerîfe tatbîk ve rızây-ı meyâmin irtizây-ı mülûkânem tevfiik iderek ve fukarâ ve zu'afâ ve aceze re'âyâ üzerlerine bast-ı cenâh-ı re'fet ve neşr-i mü' eser-i şefkat ve da'vât eyleyerek sâye-i vâye-i tâcdârânemde âsâyiş ve râhatları esbâbını istihsâl ile turuk-ı müctemi' emced ve eşref-i pâdişâhanem için isticvâb-ı da'vât-ı hayriyyeye sarf-ı mezkûrîn mutasarrıflığına müteferri' olan ve evâmir-i celîle-i mülûkânemle ihâle kılınan kâffe-i husûsâtta hüsn-i ru'yet ve tesvîriyle bir mâddede kusûr ve rehâvet ve nâ-melâyihi bir gûne vaz' ve hâlet vukû'una gelmemesin emrine ... eylemek fermânım olmağın mansûriyyetini hâvî Ordu-yı hümâyûnumda işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr ve teveccüh-i hükm-i münîfi matlûb ile tesyâr olunmuşdur ba'dehu keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve hareketle icrây-ı lâzım sıdk ü hamiyet-nisâr takvîmine cür'et ve tâ'at lâzım olan inhâ olunup ahvâl ve âsârı peyderpey tahrîr ve işâret eylemek bâbında,

Fî Evâhir-i D. Sene 245

-27-

-106-

İki tabur Asâkir-i Mansûre'nin birer gecelik yem ve yiyeceklerinin yol üzerindeki kazaların idarecileri tarafından verilmesi ve diğer ihtiyaçlarını karşılanmasına dair,

Ordu-yı hümâyûnumdan zikr âtî taburların buldukları mahalle varınca yol üzerinde vâki kazâlarına kuzât ve nüvvâbına ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Bi'l-fi'l sadr-ı a'zam sûtûde şiyem ve vekîl-i mutlak kaviyyü'l-himmem ma'iyetinde olan Asâkir-i Mansûre taburlarına iltihâk eylemek üzere bu def'a Ordu-yı hümâyûnumdan ihrâc ve irsâl olunan iki tabur Asâkir-i Mansûre'nin birer gecelik yem ve yiyeceklerinin kazâlar tarafından i'tâsı lâzimedden olmakdan nâşî siz ki kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz asâkir-i merkûme her kangınızın taht-ı hükûmet ve kazâsına dâhil olur ise Ordu-yı hümâyûnumda başdefterdârım iftihâr Mehmed Emîn Seyyid -dâme uluvvuhu- tarafından zikr olunan taburların îsâle me'mûr Mehmed -zîde kadruhu-nün yedine virilen memhûr pusula nâtik olduğu vechile mevcûduna göre beherine fakat birer gecelik olarak ikişer yüz dirhem nân-ı azîzi ve seksener dirhem lahm ve bulunan hayvânlarına mikdâr-ı kifâye şa'îr ve saman ta'yînâtı i'tâ ve me'mûr-ı merkûm yedinden makbûz-ı senedi ahz olunarak ol vechile birbirinize irsâl ve müreffehen savb-ı maksûda îsâlleri husûsuna ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın Ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve irsâl olunmuşdur imdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete mezîd-i ikdâm ve gayret ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında

Fî Evâ'il sene 246

-107-

Asâkir-i Mansûre'ye yüz otuz sekiz bin sekiz yüz seksen halebî şeyâğı Filipe ve Zağray-ı Atîk ve Kazatlık kazâlarından uygun fiyat ile mübâya'a iştirâ ve mümkün olanının o taraflardan temini hakkında,

Filipe Mollâsına ve dergâh-ı mu'allam kapucubaşlarından Filipe nâzırı İsmâ'îl -dâme mecduhu- ve Zağra-i Atîk ve Kazatlık kazâları nâ'iblerine ve a'yân ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Ordu-yı hümâyûnum ma'iyetinde olan Asâkir-i Mansûre'ye eliflik olarak muktezâ olan yüz otuz sekiz bin sekiz yüz seksen halebi şeyâğı Filipe ve Zağray-ı Atîk ve Kazatlık kazâlarından fiyat-ı mu'tedil ile mübâya'a iştirâ ve mümkün olduğu mikdârını ol taraflardan elîfi olarak zabt itdirüp kusûrını dahi Edirne'de i'mâl olunmak için celb eylemek üzere Ordu-yı hümâyûnumda başdefterdârım olan iftihâr Mehmed Emîn Seyyid -dâme uluvvuhu- hademesinden şâkir zîde kadruhu ol tarafda gönderilmiş ve ale'l-hisâb olarak kırk bin guruş dahi virilmiş olmağla siz ki mevlânâ ve kapucubaşı ve nâ'ibler ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz merkûmun zikr olunan kazâlardan akçesiyle iştirâ eyleceği mezkûrû'l-mikdâr şeyâğda mübâya'asına ve mümkün olduğu mikdârının elîfi olarak ol taraflarda serî'an i'mâline kimse tarafından kat'an ve kat'iyyen mûmâna'at olunmayarak bu bâbda lâzım gelen mu'âvenet-i kâmilenin icrâ ve ifâsına kemâl-i ikdâm ve mübâderet ve diğer kusûr-i merkûm tarafından bir gûne şikâyet vukû'a geldi ise hakkınızda müceb ve hâss olacağını bilüp ana göre harekete dikkat eylemeniz fermânım olmağın Ordu-yı hümâyûnum işbu emr-i şerîfim isdâr ve me'mûr-ı merkûm ile tesyâr olunmuşdur imdi merkûmun kazâlarınızdan fiyat-ı mu'tedil ile mübâya'asına me'mûr olduğu mezkûrû'l-mikdâr şebâğın iştirâsına ve mümkün olduğu mikdârın ol taraflarda seri'an zabt itdirilmek turuk-ı âhardan aslâ ve kat'â müdâhele olunmayarak her vechile tarafınızdan lâzime-i mu'âvenet icrâ matlûb idüğü ve hilâf-ı tenbîhât-ı şâhânem bir gûne vaz' ve hâlet vukû'ı ber-vechile câ'iz olmadığı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimâl ve dikkat ve hilâfindan tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında,

Fî Evâ'il-i M sene 246

-108-

Asâkir-i Mansûre için Tatarpazarı kazasından uygun fiyat ile yedi bin yağmurluk abasının satın alınmasına dair,

Bir sûreti, Tatarpazarı voyvodası kapucıbaşı Ahmed Beg -dâme mecduhu-ye ve Tatarpazarı kazâ ve nâ'ibine ve sâ'ire,

Asâkir-i Mansûre için kazâ-i mezbûrdan fiyat-ı mu'tedil ile yedi bin garad yağmurluk abası mübâya'a birle mümkün olduğu mikdârını ol taraftan ...etdirmek ve kusûrını dahi Edirne'de i'mâl olunmak için irsâl eylemek üzere defter-i mûmâ ileyh hademesinden Mustafâ -zîde kadruhu- me'mûr olduğu ve ale'l-hisâb olarak elli bin guruş dahi virildi beyânile, Asla tatbîkan

-109-

Önceden Nemçe'den satın alınan şu anda Vidin'de mevcut olan zahireden Zîştovi'ye beş yüz kîle arpa ayrılması ve gönderilmesine dair,

Dergâh-ı mu'allam kapucıbaşlarından Zîştovi muhâfızı İbrâhîm -dâme mecduhu-ye ve Zîştovi nâ'ibine hüküm ki,

Bundan akdem Vidin cânibinden şa'îr ve kuruz hamûlesiyle Rusçuk'a sevk olunan iki kıt'a sefâyinin Zîştovi'ye vusûllerini müte'âkib nehr-i Tuna'nın incimâdı vukû'una mebnî muktezây-ı irâde-i seniyyem üzere telefden vikâye Zîştovi'de kâmete vaz' olunmuş olan zehâyir-i mezkûreden seksen altı buçuk mersa külliyyen çürüyüp telef olup el-hâletü hâzihi sağ ve fenâya mâ'il olara bin altıyüz üç buçuk meres kukuruz mevcûd idüğü mukaddemce inhâ ve iş'âr olunmuş olduğına binâ mârrü'z-zikr telef olan kukuruz rahmen li'l-fukarâ afv ile kusûr mevcûd olan mezkûrû'l-mikdâr kukuruz yine mezkûrda hıfz olunmak üzere istibdâli zımnında sadr-ı a'zam sûtûde-şiyem ve vekîl-i mutlak kaviyyü'l-himmem cânibinden mektûb tastîr ve tesyîr kılınmış ise de bu günlerde Zîştovi'ye zehâyirin fikdâni cihetiyle emr-i muhâfazada istihdâm olunan piyâde ve süvârî asâkirin 55

-28-

Mevcûdına göre mikdâr-ı kifâye hinta ve şa'îrin işte lüzûm ve iktizâsı olduğu sen ki sen ki muhâfiz-ı mûmâ ileyhisin bu def'a tarafından Ordu-yı hümâyûnuma tahrîr ve iş'âr olunmuş olmakdan nâşî mârrü'z-zikr istdlâl olunacak kukuruzun asâkir-i merkûm ta'yînâtına harac ve sadaka kılınması husûsuna irâde-i aliyyem müte'allik itmiş ve mukaddemâ Nemçelü'den mübâya'a olunup el-hâletü hâzihi Vidin'de mevcûd olan zehâyırdan Zıştovi'ye beş yüz kîle şa'îr efrâz ve irsâl eylemesi husûsı hâlâ ru'yet muhâfızı düstûr vezîrim İbrâhîm Paşa iclâluhuye diğere emr-i şerîfimle tavsiye ve tenbîh kılınmış olmağın i'lân ve tenbîhen Ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi sâlifü'z-zikr kukuruzun asâkir-i merkûme ta'yînâtına harç ve sarf kılınması irâdeye aliyyem muktezâsından idüğü siz ki muhâfiz kapucıbaşı ve nâ'ib-i mûmâ ileyhimâsız ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete dikkat eylemeniz bâbında,

Fî Evâ'il S. 46

-110-

Tırnova kazasından yazılıp firar etmiş firarilerin aranıp bulunması ve bulunmayan yerine genç ve güçlü olan başkalarının yazılmasına dair,

Dergâh-ı mu'allam kapucıbaşlarından Tırnova voyvodası El-Hâcc Mehmed -dâme mecduhu-ye ve Tırnova kazâsı nâ'ibine ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Ordu-yı hümâyûnum ma'yyetinde bulunan Asâkir-i Mansûre taburlarına bundan akdem Tırnova kazâsından tahrîr olunmuş olan neferâtdan bu esnâda bir takımı firâr idüp firârı merkûmlar ol tarafda ba'zı vücûh-ı memleketin tasahhublarına mebnî tutulup taburlarına i'âde olunmayarak el-yevm memleketlerinde tasahhub itmekde oldukları binbaşılıları taraflarından ifâde birle isim ve şöhretlerini mübeyyen defterleri dahi takdîm kılınmış ve bunlardan mâ'adâ zikr olunan taburlar noksânlarının itmâm ve ikmâli zımnında mukaddemce kazâ-i mezbûrdan mahdûden matlûb olan yüz elli nefer mansûrenin dahi altmış iki neferi vurûd ile kusûrı henüz gönderilmemiş olup

firârî merkûmların ol vechile tasahhub ve himâyet ile tutulup taburlarına i'âde olunmayarak memleketlerinde bî-muhâbâ ...itdirilmesi ve zikr olunan yüz elli neferen gayr-i ez-irsâl kusûr kalan seksen sekiz neferin dahi şimdiye kadar gönderilmesi mukaddem ve muahhar sahîfe-pîrây-ı sudûr olan evâmir-i aliyyem mukâbiline münâfi ve min külli'l-vücûh rızây-ı meyâmin irtizây-ı mülûkânemin hilâfi olmakdan nâşî firârî mekûmal ale'l-hâsıl getirilüp Ordu-yı hümâyûnuma i'âde ve irsâl olunmayanların yerlerine vücûh-ı mûmâ ileyhim evlâdından tahrîr ve istiyâl olunması husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk itmekle siz ki kapucıbaşı ve nâ'ib ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerîfimde gönderilen zehâ'irde muharrer olan firârîler ol tarafda bi't-taharrî buldırılıp ve bulunmayanların yerlerine vücûh-ı mûmâ ileyhim darb ve darba kâdir genc ve tevânâ olarak âharları tahrîr ve istibâlete dikkat bunlardan başka mârrü'z-zikr taburlar noksânlarının itmâm ve ikmâli zımında müretteb neferâtdan gayr-i ez-irsâl kusûr-ı matlûb olan seksen sekiz neferin dahi evsâf-ı mezkûre ile mevsûf yiğitlerden olmak üzere tamâmen tedârik ve testîr olunması husûsuna kemâl-i ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ihtimâmen Ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ile tesyâr olunmuşdur imdi neferât-ı merkûmenin bâlda beyân olunduğı vechile tedârik ve tahrîrle serî'an ve tamâmen Ordu-yı hümâyûnuma irsâli matlûb-ı mülûkânem idüğü ve bundan sonra dahi iğmaz ve rehâvet ve tasahhub ve himâyet misillü vaz ve hâlet vukû'a geldi ise mütecâsir olanların icrây-ı te'dîblerine ibtidâr olacağı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve hareket mezîd-i sa'y ü gayret ve hilâfindan beğâyet tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında,

Fî Evâ'il-i sene 246

-111-

Asâkir-i Mensûre'ye verilmek Tatarpazarı kazâsından me'mûr vasıtasıyla belli mikdar yağmurluğun ve kürk abâsının yüklenmesi için lazım gelen arabaların temini

Tatarpazarı kazâsından Ordu-yı hümâyûnuma gelince yol üzerinde vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve a'yân ve zâbitânın ve iş erlerine hüküm ki,

Ordu-yı hümâyûnum ma'yyetinde olan Asâkir-i Mensûre'ye i'tâ olunmak üzere Tatarpazarı kazâsından me'mûr ma'rifetiyle mübâya'a ve i'mâl olunan ma'lûmü'l-mikdâr yağmurluğun ve kürk abâsının tahmîline muktezâ arabaların kazalar taraflarından i'tâsı lâzimededen olmakdan nâşî siz ki kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz eşyây-ı mezkûre Tatarpazarı'ndan Ordu-yı hümâyûnuma gelince her kangınızın taht-ı hükûmet ve kazâsına dâhil olur ise tahmîline muktezâ olan arabalar derhâl i'tâ olunarak kazâ be-kazâ imrâr ve serî'an Ordu-yı hümâyûnuma îsâli husûsuna ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın Ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve irsâl olunmuşdur imdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer amel ve harekete dikkat ve hilâfindan tevakkî ve mübâderet eylemeniz bâbında,
Fî Evâ'il-i sene 246

-112-

Asâkir-i Mansûre için Filibe ve Zağra-i Atîk ve Karatlık kazalarının memurları marifetiyle her bir kazada ordunun ihtiyaclarının karşılanmasına dair,

Bir sûreti, Filibe Mollâsına ve nâzır-ı dergâh kapucibaşlarından İsmâ'il -dâme mecduhu-ye ve Zağra-i Atîk ve Karatlık kazâlarıyla Ordu-yı hümâyûna gelinceye vâki' sâ'ir kazâların nâ'iblerine a'yân ve sâ'ire,
Asâkir-i Mansûre için Filibe ve Zağra-i Atîk ve Karatlık kazâlarından me'mûr ma'rifetiyle imâl olunan ma'lûmü'l-mikdâr şeyâk elifi ve gerek sâde şeyâğda kazâ be-kazâ imrâr ve Ordu-yı hümâyûnuma îsâli zımında Asla tatbîkan

-29-

**Der zamân-ı kâ'immakâm-ı Ordu-yı hümâyûn Hazret-i Hüseyin Paşa
Yesserallâhu mâ yeşâ ve fî eyyâm-ı re'îsü'l-küttâb-ı mûmâ ileyh
Fî gurre-i sene 246**

-113-

Drama kazâsından talep olunan iki yüz nefer askeri on sekiz yaşından yirmi beş yaşına kadar boylu güçlü kuvvetli yiğitlerden olmak üzere derhâl tedârik ve kayıt edilerek bir gün evvel Ordu-yı hümâyûna katılmasına dair,

Drama kazâsı nâ'ibine ve Drama nâzırı -zîde mecduhu-ye ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Ordu-yı hümâyûnum ma'iyetinden olan Asâkir-i Mansûre taburları noksânlarının itmâm ve ikmâli zımnında Drama kazâsından iki yüz elli nefer mansûre tahrîr ve Ordu-yı hümâyûnuma ba's ve tesyîr olunmak bâbında emr-i şerîfim isdâr ve tesyâr kılınmış ise de neferât-ı merkûmenin iki yüz neferi tamâmen ve serî'an irsâl olunmak şartıyla elli neferinin akdi husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk itmekle siz ki nâ'ib nâzır ve sâ'ire mûmâ ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerîfimde kazâ-i mezbûrdan gayr-i ez-afv matlûb olan iki yüz nefer mansûreyi on sekiz yaşından yirmi beş yaşına kadar boylu güçlü kuvvetlü yiğitlerden olmak üzere derhâl tedârik ve tahrîrle bir gün evvel Ordu-yı hümâyûnuma sevk ve tesyîre kemâl-i ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın i'lâmen ve tenbîhen Ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi zikr olunan iki yüz nefer mansûrenin on sekizden yirmi beş yaşına kadar evsâf-ı mezkûre ile mevsûf yiğitlerden olarak hemân tadârikle serî'an ve tamâmen Ordu-yı hümâyûnuma irsâli matlûb-ı mülûkânem idüğü ve bu bâbda iğmâz ve tesâmüh misillü vaz' ve hâlet ....bir vechile câ'iz olmadığı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete mezîd-i say ü gayret ve hilâfindan beğâyet tevakkî ve mübâderet eylemeniz bâbında,

Fî Evâ'il-i sene 46

-114-

Şer-i şerife uygun olmayan hareketlerde bulunan fesat ehli bir şahsın tutuklanıp idamına dair,

... Rûmili vâlfisi ve Yanya ve Delonya ve Avlonya sancakları mutasarrıfı ve Derindat nâzırı bi'l-fi'l sadr-ı a'zam sutûde şiyem ve vekîl-i mutlak kaviyyü'l-himem Mehmed Reşîd Paşa -iclâluhu ve ikbâluhu-ye hüküm ki,

nâm şahıs kendü hâlinde olmayup hilâf-ı şerî'at-ı garrâ ve muğâyir-i emr ü rızâ envâ'-ı habâset ve mefsedete ihbâr ...oldığı tahkîk kılınup bu makûle habâ'setin rûy-ı arzdan raf' ü izâlesiyle sâ'ire gayret kılınması lâzime haset-i ... olmadan nâyî hâ'in-i merkûmun i'dâm ve izâlesi husûsuna irâde celâdet ifâde-i pâdişâhânem müte'allik olmağın mahsûs işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr olunmuşdur imdi şakî-i merkûmun bir takrîb ile ele getirilüp i'dâm ve izâlesi husûsuna mübâderet eylemeği irâde-i seniyyem muktezâsından idüğü ma'lûm-ı ... ber-vech-i muharrer amel ü harekete dikkat eylemek bâbında,

Fî Evâsıt-ı sene 46

-115-

Ahaliden bir şahsın idâmına dair,

Bir sûreti Yine müşârun ileyhe nâm şahsın cünha-i mezkûre mebnî i'dâm ve izâlesiçün Kezâlik

-116-

Ahaliden bir şahsın idâmına dair,

Bir sûreti, Yine müşârun ileyh nâm şahsın cünha-i mezkûr mebni i'dâmıçün, Kezâlik

-117-

Ahaliden bir şahsın idâmına dair,

Bir sûreti, Yine müşârun ileyh nâm şahsın cünha-i mezkûre mebnî i'dâmiçün
Kezâlik

-118-

Ahaliden bir şahsın idâmına dair,

Bir sûreti, Yine müşârun ileyh nâm şahsın cünha-i mezkûre mebnî i'dâmiçün
Kezâlik

-119-

**Arnavud ve Rum taifesinden isyân edenlerin cezalandırılması için
vazifelenirilen bazı kimselerin ellerinden tezkireleri kötüye kullanıp halka
zulm ettiklerine cezalandırılmalarına dair,**

... Rûmili vâlisi ve Yanya ve Delonya sancakları mutasarrıfı ve Derindat nâzırı bi'l-
fi'l sadr-ı a'zam sûtûde-şiyem ve vekîl-i mutlak kaviyyü'l-himem Mehmed Seyyid
Paşa -iclâluhu ve ikbâluhu-ye hüküm ki,

Arnavud tâ'ifesi bundan akdem Rûm milletinden sûret-i nefy ve isyâna mütecâsir
olanların te'dîb ve tenkîllerine me'mûr vüzerây-ı izâmım ve me'mûrîn-i sâ'ire
ma'iyetlerinde istihdâm olunarak hüsn-i hizmet ve ibrâz-ı gayret itmiş
olduklarından ol vechile lâzım gelen ulûfeleri me'mûrîn taraflarından i'tâ kılınarak
hîç bir kimsenin bir guruşu kat' olunmamış ve mahsûs olan ulûfelerinden başka
taraflarından her ne ki istid'â olunmuş ise müsâ'ade olup hattâ ekserîsinin
uhdelerine mütesellimlik ve dâ'iyânlık ve zâbitanlığı ve ze'âmet ve tımar ve çiftlikler
temlik ve ihâle misillü nice nice telattufât ve inâyât-ı pâdişâhânem bî-dirîg ve erzân
kılınmış ise içlerinden ba'zı kendüni bilmez fark ve temyîz itmez makûleleri ol

vechile hakklarında derkâr olan bunce müsâ'adât-ı seniyye-i mülûkânemin kadrini bilmeyüp yedlerinde bulunan harac tezkireleri mukâta'ât misillü kendülerine mu'în îrâd sûretinde add iderek rey-i cânib-i mîrîden akçe kazanmak dâ'iiyesine düşmüş olduklarından mâ'adâ beyinlerinde ulûfe hakkı ta'bîrini dermeyân ile Rûmili kazâlarında geşt ü güzâr ahâlî-i memleket ve furkarây-ı ra'iiyyet envâ'-ı cevri ü ta'addîye ihbâr olduklarına binâ'en sen ki sadr-ı a'zam ve vekîl-i mutlak müşârun ileyhsin şol uygunsuzluğun men' ü def'i istihsâliyle zât-ı hilâfet-simât cihân bârâneme vedî'a-i cenâb-ı rabb-i arş olan sekene-i ve amere-i ra'iiyyetin i'âde âsâyîş istihâmı emrine ikdâm ve himmetin derkâr ise de bu günlerde tâ'ife-i merkûmeden Arslanluca nâm şakî ulûfe hakkı iddi'âsıyla başına bir takım erâzil ve haşerât makûlesini celb ve cem idüp zu'munca Tırhala sancağından kâ'in Alasonya kazâsını zabt dâ'iiyesine düşmüş olduğundan iddi'â eylediği ulûfesinin yedinde bulunan haraç tezkiresinde muharrer şurût mücebince harmanda olduğu müddetden kusûr mikdâr mutlakı zuhûr ider ise tamâmen cânib-i mîrîden i'tâ olunacağı beyânile ol vechile mütecâsir olduğu harekât-ı bâğiyândan ferâgat eylemesi husûsı hâlâ Tırhala sancağı mutasarrıfî düstûr-ı vezîrim Mahmûd Mehdî Paşa -iclâluhu- tarafından kendüsüne bi'r-refa'ât tahrîr ve tenbîh kılınmış ve kendüsünün istidâsına mebnî biraz akçe dahi virilmiş ise fînet-i asliyesinde merkûz olan habâset iktizâsı üzre bir vechile mütenebbih olmayup harekât-ı sâbıkasında inâd ve ısrâr eylediğine mebnî müşârun ileyh bi'l-karâr üzerine asker sevkile harben ve darben ...tarafdan tard ve def' eyledikten sonra şakî-i merkûm yine mevcûd-ı ma'iiyeti olan haşerât ile Manastır kazâsına tâbi' Kutran ve <silik>bay olarak karye-i mezkûre ve civârında olan sâ'ir kazâ ahâlî ve re'âsının emvâl ve eşyâ ve hubûbât ve hayvânâtı akab-ı ...ve buna mu'allel nice kazâların ...

-30-

ol havâlinin ahâlî ve re'âsının bi'l-küllîyye emniyet ve istihâmı meslûb olmuş idüğü bi'l-i'tibâr tahkîkinizde pâdişâhânem olup şakî-i merkûm ol vechile habâset ve mefsedete ibtidâr ile turuk-ı devlet-i aliyyeme açıktan açığa adem-i itâ'at ve izhâr-ı tuğyân eylemesi kahr ... itmekden nâşî şakî-i merkûmun alâ eyyi hâlin ele getirilüp i'dâm ve izâlesi husûsuna irâde ve celâdet ifâde-i mülûkânem müte'allik olmağın

mahsûsen işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr olunmuşdur imdi şakî-i merkûmun bi-eyyi vechin kân hemân ele getirilerek i'dâm ve izâlesiye şeref ... ahâlî-i fukârâ üzerlerinden itdüği emrine ikdâm ve mübâderet eylemek irâde-i seniyyem muktezâsından idüği ma'lûm-ı ru'yet-melzûmun oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve hareket bezl-i cell-i müknet eylemek bâbında,
Fî Evâ'il-i sene 236

-120-

Dubiniçe ve Radumir kazâları ve Zağralar Ordu-yı hümâyûn için sevkolunan erzakın muhasebesinin görülmesine dair,

Dergâh-ı mu'allam kapucubaşlarından Dubiniçe ve Radumir kazâları a'yânı ...-dâme mecduhu-ye ve Dubiniçe ve Radumir kazâları nâ'iblerine ve vücûh-ı memleket ve bil-cümle iş erlerine hüküm ki,

Ordu-yı hümâyûnum için Sofya mütesellimi mîr-i mîrân-ı kirâmımdan Mehmed Sa'îd -dâme ikbâluhu- ma'rifetiyle Dubiniçe ve Radumir kazâlarından Zağralara nakl olunmak üzere tertîb-i evvel ve sâni olarak müretteb olan on beş bin kîle hinta ve otuz bin kîle şa'îrden on dört bin yüz kîle hinta ve otuz bir bin yüz on beş kîle şa'îr Zağralar'a nakl olunmuş ve beglerin arabalarına tahmîlen Zağralar'a nakl olunan iki bin üç yüz kırk altı kîle hinta ve bin üç yüz elli beş kîle şa'îrden Şumnı anbarlarına iki def'a iki bin yüz yetmiş üç buçuk kîle dakîk ile mezkûrû'l-mikdâr şa'îr irsâl ve teslîm kılınmış ise de işbu dakîk ile şa'îr sâlifü'z-zikr on dört bin üç kîle hintalarıyla otuz bir bin dokuz yüz on beş kîle şa'îr dâhil olup olmayacağı kuyûddan münfehim olamadığından keyfiyetin ....zımnında bi'l-fi'l sadr-ı a'zam sûtûde-şiyem ve vekîl-i mutlak kaviyyü'l-himmet cânibinden tastîr ve tesyîr kılınan mektûbun vusûlünden bahisle mârrü'z-zikr bin üç yüz elli beş kîle şa'îrin Şumnı anbarlarına teslim olunduğunu müş'ir Zağralar'dan lede'l-vusûl ber-minvâl-i muharrer irsâl olunan şa'îre idhâl kılınmış ve kuyûddan müstebân olduğu vechile Şumnı anbarlarına teslim olunan sekiz yüz elli dört kîle hintanın dahi senedi vurûd ile hinta-i mezkûr dahi sâlifü'z-zikr on dört bin üç kîle hintaya dâhil olmuş idüği mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyh tarafından Ordu-yı hümâyûnuma tahrîr ve iş'âr olunmaktan nâşî kuyûd lede'l-mürâca'a

kazâ'eyn-i mezkûreteynin müretteb olan on beş bin kîle hinta ve otuz beş bin kîle şa'îrden on dört bin iki yüz on dört kîle hinta ve otuz iki bin üç yüz seksen sekiz kîle şa'îr Şumnı anbarlarına teslîm olunup mâ'adâsını bakâyâ olduğu ve mukaddemâ Sofya'da zahîre mübâya'asına me'mûr olan iftihâr Abdurra'ûf hâleti -dâme mecduhu- tarafına üç bin kîle hinta ve dört bin kîle şa'îr i'tâ olunmuş ise de zehâyir-i mezkûrenin fiyât-ı mîriyyesi vechile iktizâ iden bahâsı tamâmen i'tâ olunmuş olduğu me'mûr mûmâ ileyh tarafından virilen iki kıt'a senede muharrer idüğü ve yine kazâ'eyn-i mezkûreteyn Ordu-yı hümâyûn zahîre nâzırını sâbık iftihâr Mehmed Ârif -dâme mecduhu- ma'rifetiyle Ordu-yı hümâyûnum için gayr-i ez-afv otuz iki bin iki yüz elli kîle ecnâs zehâyir tertîb olunarak bahâsına mahsûben kırk bin guruş i'tâ olunmuş ise de zehâyir-i mezkûrenin bir kîlesi vürûd itmeyüp fakat hâlâ İskenderiyye ....sancaklara mutasarrıfı düstûr-ı vezîrim Mustafâ Paşa -iclâluhu- tarafına iki bin iki yüz elli kîle hinta ve beş bin altı yüz doksan sekiz kîle şa'îrden teslîm olunan hinta ve şa'îrin muhâsebesi mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyh ile ru'yet olunmak ve İskenderiyye mutasarrıfı müşârun ileyh tarafına virilen zehârin dahi bahâsı rikâb-i müstedâbımdan bi'l-istid'â i'tâ kılınmak iktizâ idiğinden bahisle zahîre nâzırını mûmâ ileyh ma'rifetiyle müretteb olan zehâyir bahâsına mahsûben i'tâ olunmuş olan mârrü'z-zikr bin guruşun tahsîl ve Ordu-yı hümâyûnum hazînesine irsâl ve tesyîli bâbında mukaddemce sahîfe-pîrây-ı sudûr olan emr-i münîfinin te'kîdini hâvî emr-i şerîfim sudûrını Ordu-yı hümâyûnumda başdefterdârım iftihâr Mehmed Emîn Seyyid -dâme uluvvühü- bâ-takrîr ifâde itmekle vech-i meşrûh üzere amel ve hareket fermânım olmağın tenbîhen ve te'kîden Ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi kazâ-i mezkûreteynden nâzır-ı mûmâ ileyh ma'rifetiyle tertîb kılınan zehâyir bahâsına mahsûben virilmiş olan mârrü'z-zikr kırk bin guruşun tamâmen ve serî'an tahsîliyle Ordu-yı hümâyûnum hazînesine irsâl ve teslîmi irâde-i aliyyem muktezâsından idüğü ve bu bâbda iğmâz ve tesâmuh misillü vaz' ve hâlet vukû'ı bir vechile câ'iz olmadığı siz ki kapucıbaşı ve nâ'ib ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ü harekete mezîd-i ikdâm ve dikkat ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında,

Fî evâ'il-i sene 45

-31-

-121-

Ahiçelebi kazasından talep edilen erzakın bir kısmının tahsili kalanının ise afvı hususuna dair,

Ahiçelebî kazâsına nâ'ibine hüküm ki,
Ordu-yı hümâyûnum lâzimesiçün iki yüz kırk beş senesine mahsûben Ahiçelebî kazâsından müretteb olan bin beş yüz kîle hinta ve ol mikdâr kîle şa'îrden bin yüz yirmi beş kîle hinta ve bin yüz yirmi beş kîle şa'îr Ordu-yı hümâyûnuma irsâl ve teslîm kılınmış ise de kazâ-i mezbûr şekistân olarak ahâlîsi kifâf-ı nefsleriçün muhtâc oldukları zehâyiri emr-i mahallinden tedârik itmekde oldukalarına mebnî hâllerine merhameten kusûrının afvına müsâ'ade-i aliyyem erzân kılınması husûsî ahâlî-i merkûme taraflarından bu vak'a Ordu-yı hümâyûnuma arzuhâl takdîmle istid'â veistirhâm olup kuyûdaları el-mürâca'a kazâ-i mezbûrdan müretteb olarak bin beş yüz kîle hinta ve ol mikdâr kîle şa'îrden gayr-i irsâl kazâ-i mezbûrda üç yüz yetmiş beş kîle hinta ol mikdâr kîle şa'îr bakâyâ oldığı mevkûfâtından olmakdan nâşî bakâyâ-i mezkûrenin merhameten afvı husûsuna müsâ'afe-i behiyye-i pâdişâhânem bî-dirîg ve erzân kılınmış olmağın i'lân ve fermânen ve fermânen Ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve irsâl olunmuşdur imdi sen ki nâ'ib-i mûmâ ileyhsin keyfiyet ma'lûmun oldukda iktizâ idenlere ifâde ve tefhîm birle eyyâm devâm-ı ömr ü devlet ve kıvâm-ı fer ü şevket-i şâhânem dâ'iyesine muvâzabet olunmak bâbında

Fî Evâ'il-i sene 46

-122-

Zeynep isimli hatunun zevcinin vefat ettiğine fakat mirasının şer-i şerife uygun taksim edilmediğine alacakların tahsiline dair,

Filipe Mollâsına ve dergâh-ı mu'allam kapucubaşlarından Filipe nâzırı -dâme mecduhu-ye

Zeynep nâm Ordu-yı hümâyûnuma arzuhâl idüp mezbûrenin zevci kazâ-i mezbûr sâkinlerinden kimse bu esnâda fevt olarak bi'l-cümle emvâl ve eşyâsı bununla pederi yine kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Hüseyin nâm kimesneye intikâl idüp terike-i mezkûre beyenlerinde alâ mâ faraza'llâh olduğı tevzî ve taksîm olunmak iktizâ ider iken merkûm Hüseyin kendü hisse-i irsiyyesini âhara adem-i kanâ'at birle bunun hissesini dahi hilâf-ı şer'-i şerîf ...zabt eylediğinden başka zevci merkûmun zimmetinde olan iki bin beş yüz guruş alacak hakkını dahi i'tâdan imtinâ' ile gadr-i küllî eylediğın inhâ ve mübâşir ma'rifetiyle şer'ile görülüp zevci merkûmun zimmetinde olan meblağ-ı mezbûr ile hisse-i irsiyyesi her ne ise terikeden mâl-i müteveffây-ı merkûmdan ayrılıp icrây-ı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını istid'â etmekden nâşî husûs-ı mezbûrun âhara ... mücânebet olunmak üzere sen ki nâzır-ı mûmâ ileyhısın mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'ile görilmek bâbında,

Fî Evâsıt-ı sene 46

-123-

Ehl-i islâmın istîdâdı zamanında halk arasında meydana gelen şeylerin hiç olmamış hükmünde olup bu meselede niza olunmamasına dair,

Yanbolı kazâsı nâ'ibine ve ... kazâ-i mezbûr a'yânı Hüseyin -zîde mecduhu-ye ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Hengâm-ı istîdâd-i ehl-i islâm ile re'âyâ beyninde vukû' bulmuş olan şeylerin lem yekün hükmünde olarak bu bâbda birbirleriyle aslâ nizâ' ve da'vâya kasd itmeyüp cümlesi zirâ'at ve harâset râkib ve ticâretleri ile iştiğâl eylemeleri irâde-i aliyyem muktezâsından olmakdan nâşî siz ki nâ'ib ve a'yân ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerîfimde sûret-i irâde-i seniyyemi cümleye i'lân ve ve işâ'at birle olan istirdâd-ı ehl-i islâm ile re'âyânın vukû'bulmuş mevâdden birbirleriyle nizâ' kasd idenlerin da'vâların kat'an istimâ itmeyüp her hâlde himâyet ü sıyânet ahâlî ve fukarâ ve te'mîn ve istihâsat ve aceze re'âyâ emrine ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın Ordu-yı hümâyûnum ibü emr-i şerîfim isdâr ve ile

tesyâr olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer amel ve hareket ki her hâlde himâyet ü sıyânet ve te'mîn ü istihâlet ahâlî ve re'âyâ husûsuna ol vechile kazâ-i mezbûrun i'mârı emr-i ehemmine mezîd-i sa'y ü gayret ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında,
Fî Evâsıt-ı sene 46

-124-

Drama kazasından talep edilen üç yüz nefer askeri hemen ve tamamen tedarikle kapıcıbaşının maiyyetine verilmesine dair,

Drama kazâsı nâ'bine ve Drama nâzırı Kâşif Ahmed –zîde mecduhu-ye ve sadr-ı a'zam enderûn-ı hâssasından zikri âtî askeri ihrâca me'mûren ol tarafdandır olan ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,
Bundan akdem Drama kazâsından Manastır kâ'immakâmı dergâh-ı mu'allam kapıcıbaşlarından iftihâr El-Hâcc İbrâhîm –dâme mecduhu- ma'iiyetiyle beş yüz nefer asker tertîb ve irsâl olunması bâbında emr-i şerîfim isdâr ve tesyâr kılınmış ise de kazâ-i mezbûrun perîşânlığı cihetiyle asâkir-i merkûmenin üç yüz neferi gâyet güzîde ve tâmmü'l-esliha olarak serî'an techîz ve irsâl olunmak şartıyla iki yüz neferinin afvı husûsı niyâz ve istirâm olup rahmen li'l-fukarâ istid'âlarına müsâ'ade-i aliyyem erzân kılınmış olmağla siz ki nâzır ve nâ'ib ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerîfimde imrâr ve dikkat itmeyüp kazâ'-i mezbûrdan gayr-i ez-afv matlûb olan sâlifü'z-zikr üç yüz nefer asâkiri ol vechile serî'an ve tamâmen tedârik birle mübâşiri mûmâ ileyh terfikan bir gün evvel kapıcıbaşı mûmâ ileyh ma'iiyetine sevk ve irsâle kemâl-i ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın i'lâmen ve tenbîhen Ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim isdâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi zikr olunan üç yüz neferin hemân tedârikile şu günlerde ma'iiyet-i mûmâ ileyhe irişdirilmesi matlûb-ı mülûkânem idüğü ve ba'de ez-în iğmâz ve tesâmuh ve rehâvet ve imrâr-ı vakit misillü vaz' ve hâlet vukû'ı bir vechile câ'iz olmadığı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete mezîd-i sa'y ü gayret ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileyh sin mazmûn-ı emr-i şerîfim senin dahi meczûmun olarak gayr-i ez-afv matlûb olan üç

yüz neferi gâyet güzîde olmak üzere her ne tedârik ve techîz itdirüp şu günlerden kâ'immakâmı mûmâ ileyh ma'iyetine iriştirmeğe mezîd-i ikdâm ve müsâra'at ve tevfkini techîzden mücânebet eylemek bâbında,

Fî Evâsıt-ı M. Sene 246

-32-

-125-

Hâlâ Karahisar-ı Sahib ve Menteşe sancakları mutasarrıfı ve Şumnu muhâfızı Aliş Paşa ve Dergâh-ı muallâ kapucubaşlarından Şumnu âyânı Mir Hasan'a Şumnu'da bitmek üzere olan asâkir-i mansûreye mahsus hastanelerin duvarlarının kerpiçten olarak yeniden inşası hakkında hüküm.

Hâlâ Karahisar-ı Sahib ve Menteşe sancakları mutasarrıfı ve Şumnu muhâfızı vezîrim Aşil Paşa iclâlühûya ve Dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Şumnu a'yânı Mir Hasan dâme mecdühûya ve Şumnu nâibine hüküm ki, Şumnu kasabası derûnunda asâkir-i mansûreye mahsûs (...) müceddeden inşâ olunmak olan hastahâneler el-hâletü hâzihî karîn hitâm olmuş ise de etrâf-ı devâyiri (...) örme olarak şiddet-i şitâda derûnunda ikâmet ve muhâfaza mümkün olamayacağından etrâfiyla müceddeden kerpiç ve duvar inşâsı lâzım gelmiş ve işbu yapılacak duvar ol tarafda lede't-tahmîn beş bin kuruş ile vücûda geleceği tebeyyün ve tahakkuk etmiş ve sûretle yapılacağı ta'rîf eylemiş olduğunu me'mûren ol havâlîye gidüp avdet eden asâkir-i mansûre başmühendisi Mehmed zîde mecdühû ifâde etmekden nâşî zikrolunan hastahânenin etrâfına kerpiç duvâr inşâsı zımnında keşf-i mezkûr üzere ordu-yı hümâyûnum hazînesinden beş bin kuruş gönderilüp meblağ-ı mezbûr mahkemede hıfzolunarak ma'rîfet-i şer'le duvâr-ı mezkûra sarf kılınması husûsuna irâde-i aliyem tealluk etmekle siz ki vezîr-i müşâr ve kapucubaşı ve nâib-i mûmâ-ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerîfimde gönderilen mârru'z-zikr beş bin kuruş mahkemede hıfzolunarak duvâr-ı mezkûrun amele ve malzemesine sarf ile gâyet metîn ve rasîn olarak inşâ ve tanzîmi husûsuna ihtimâm ve dikkat ve hîn-i tekmîlinde defter-i müfredâtını ordu-yı hümâyûnuma takdîme mübâderet eylemenz fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ( ) ile tisyâr

olunmuştur. İmdi ma'lûmunuz oldukça ber-vech-i meşrûh amel ve hareketle icrâ-yı emr u irâde-i aliyyeme mezîd-i ikdâm ve dikkat ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında; fî evâsıt-ı sene [12]46

-126-

Hâlâ Karahisar-ı Sahib ve Mentеше sancakları mutasarrıfı ve Şumnu muhâfızı Aliş Paşa ve Dergâh-ı muallâ kapucubaşlarından Şumnu âyânı Mir Hasan, Şumnu naibi ve memleket ileri gelenleriyle cümle iş erlerine dağ yollarının kapatılması ve Akkaya ormanından odun kesilmemesi hakkında hüküm.

Karahisar-ı Sahib ve Mentеше sancakları mutasarrıfı ve Şumnu muhâfızı vezîrim Aliş Paşa iclâlühûya ve Dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Şumnu a'yânı Mir Hasan dâme mecdühûya ve Şumnu nâibine ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Şumnu kasabası her tarafa semt ü civâr olmak mülâbesesiyle mahall-i mezkûrun takviye ve tahkîmi zımnında pîşgâhına müte'addid tabyalar ve etrâfına amîk ve vâsi hendekler hafr u inşâ olunarak bir taraftan dahi istihkâmet-i lâzimesine ihtimâm ve i'tinâ kılınmakta ise de kasaba-i mezbûrenin kemâ-yenbagî emr-i muhâfazası civârında kâin Çengel ve Kalbur be Dorice ve Atmar ve Togol(?) karyelerinin tarîkleri ve yemîn ve yesârlarında bulunan yaya patikaları bazı kebîr kayalar kırılıp yol üzerlerine indirilerek ve taş (...) olmayan yerlerine orman diktirilerek külliye setr ile kasaba-i mezkûre verâsında hısn-ı metîn mesâbesinde olan Akkaya ormanı dahi fîmâ-ba'd kırılmayarak hâli üzere terk ile derûnunda hatab kat olunmamak ve ova tarafından arabalarla gelen odunla memleket idâre kılınup orman-ı mezkûrdan hatab getüren eşkınciler men olunmak lâzimedden idüğünü erbâb-ı vukûf ifâde edüp vâkı'â zikrolunan dağ yollarının meftûh olması ve orman-ı mezkûrun dahi ol vechile kırılması kasaba-i mezbûreye mazarrât-ı adîdeyi mûcib ve envâ'-ı mehâzîri müstelzim ve müstevcib olduğu tahkîk olunarak ol vechile külliye sedd ü men'î husûsuna irâde-i aliyyem müteallık olmakla siz ki vezîri müşâr ve kapucubaşı ve nâib ve sâir mûmâ-ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerîfimde zikrolunan Çengel ve Kalbur be Dorice ve Atmar ve Togol(?) karyelerinde kâin dağ yolları ve yaya patikaları ile

elbirliği ve cümle ittifâkıyla kebîr taşlar ve kayalar ile külliyyen sedd ü bend ve içlerine gâyet sık olarak ağaçlar dahi gars olunup hiç ferdin mürûr ve ubûr edemeyeceği vechile kapatdırılması ve orman-ı mezkûrdan hatab kat'ıyla me'lûf olan eşkıncilerin dahi külliyyen men'ıyla bir dal odun kat' ettirilmemesi husûsuna kemâl-i ikdâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ihtimâmen ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve ( ) ile tisyâr olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukta ber-vech-i meşrûh amel ve hareketle kasaba-i mezbûrenin istihsâl-i esbâb-ı takviye ve tahkîmi emrine bi'l-ittihâd mezîd-i sa'y u gayret ve hilâfî vaz'ı tecvîzden be-gâyet tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında; fi evâsıt-ı sene [1]246

-127-

Siroz müdürü el-Hâc Yakub ve Siroz kazâsı nâibine ve memleket ileri gelenleri ve bi'l-cümle iş erlerinin göndermeleri gereken ağnâmı (koyun) göndermedikleri, derhal bunları orduya göndermeleri gerektiğine dair hüküm.

Dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Siroz müdürü el-Hâc Yakub dâme mecdühûya ve Siroz kazâsı nâibine ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki, Siz ki kapucubaşı ve nâib ve sâir mümâ-ileyhimsiz ordu-yı hümâyûnumda mevcûd asâkir-i mansûre ve sâirenin ta'yînleri zımnında Siroz kazâsından beher re'sinin üçer kuruluş (...) mîrîsi ordu-yı hümâyûnum kasapbaşısı tarafından an-nefer verilmek üzere müretteb olan ağnâmdan gayr-ez-afv ü teslim kusûr kalan bin beş yüz re's ağnâmın tedârikiyle serî'an ve tamâmen ordu-yı hümâyûnuma sevk ve irsâline mübâderet eylemeniz husûsu muahharan sahîfe-pîrâ-yı sudûr olan emr-i şerîfimle size tenbîh ve iş'âr ve bir gün evvel erişmesinin lüzûmu keyfiyeti etrâfıyla beyân ve tezkâr kılınmış olduğuna nazaran şimdiye kadar icrâ-yı irâde-i seniyyeme ikdâm ve müsâra'at lâzime-i hizmetiniz iken henüz bir re'si gönderilmeyüp el-hâletü hâzihî ordu-yı hümâyûnumda ise ağnâm olmayarak idâre-i ta'yînât maddesi kesb-i su'ûbet eylediği zâhir ve bekâyâ-yı mezkûrenin geri kalması mücerred memûrların iğmâz ve tesâmühlerinden neş'et ederek bu keyfiyet min-küllî'l-vücûh rızâ-yı feyz-irtizâ-yı mülûkâneme münâfî ve mugâyir olmakla bu emrim vardığı gibi imrâr-ı vakt

eylemeyüp kazâ-i mezbûrdan gayr-ez-afv ü irsâl kusûr matlûb olan sâbıku'z-zıkr bin beş yüz re's ağnâmı hemen tedârik birle şu günlerde ordu-yı hümâyûnuma erişdirmeğe kemâl-i ikdâm ve gayret eylemeniz fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve ( ) ile tisyâr olunmuşdur. İmdi şu ağnâmın derhâl tedârikiyle bir gün evvel ordu-yı hümâyûnuma gönderilmesi matlûb-ı pâdişâhânem idüğü ve bundan sonra dahi iğmâz ve rehâvet ve imrâr-ı vakr misillü vaz u hâlet vukû'a gelmek lâzım gelürse mütecâsir olanların icrâ-yı te'dîblerinde dakîka fevt olunmayacağı ma'lûmunuz oldukta ana göre amel ve harekete bi'l-ittifâk mezîd-i sa'y u gayret ve hilâfindan be-gâyet tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında; fî evâsıt-ı sene [1]246

-33-

-128-

Tirihne'den Ordu için lazım olan koyunların tedarik olunmasına dair

Bir sûreti Tirihne kazâsı nâibine ve hâcegândan kazâ-i mezbûr müdürü Ali Rıza zîde mecdühû ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb ağnâmdan gayr-ez-afv ü teslîm kusûr kalan iki bin beş yüz re's ağnâmın isti'câli zımnında

(Aslı gibi)

-129-

İştil'den Ordu için lazım olan koyunların tedarik olunmasına dair

Bir sûreti İştil kazâsı nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb ağnâmdan gayr-ez-afv ü teslîm kusûr kalan yedi yüz elli re's koyun için

(Kezâlik)

-130-

İstromçe'den Ordu için lazım olan koyunların tedarik olunmasına dair

Bir sûreti İstromçe a'yânı kapucubaşı Mir Ali dâme mecdühûya ve İstromçe kazâsı nâibine ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb ağnâmdan gayr-ez-afv ü teslîm kusûr kalan bin re's ağnâm için (Kezâlik)

-131-

Nasliç'ten Ordu için lazım olan koyunların tedarik olunmasına dair

Bir sûreti

Nasliç kazâsı nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb ağnâmdan gayr-ez-afv ü teslîm kusûr kalan beş yüz re's ganem için (Kezâlik)

-132-

Kırçova'dan Ordu için lazım olan koyunların tedarik olunmasına dair

Bir sûreti Kırçova kazâsı nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb ağnâmdan gayr-ez-afv ü teslîm gerü kalan beş yüz re's ağnâm için (Kezâlik)

-133-

Malkara'dan Ordu için lazım olan koyunların tedarik olunmasına dair

Bir sûreti Malkara a'yânı kapucubaşısı Mir Mustafa dâme mecdühûya ve Malkara kazâsı nâibine ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb ağnâmdan gayr-ez-afv ü teslîm kusûr kalan iki yüz doksan bir re's ağnâm için

(Kezâlik)

-134-

Berkofça'dan Ordu için lazım olan koyunların tedarik olunmasına dair

Bir sûreti Berkofça kazâsı nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb olan bin re's ağnâmın te'kîd ve isti'câli zımında

(Kezâlik)

-135-

Yanbolu kazası ahalsinin istila sırasında perişan olup muhtelif bölgelere dağıldığı ve eski mahallerine dönemeyenlere yardım edilmesi hususunda hüküm

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Sofya mütesellimi Mehmed Said dâme mecdühûya ve Sofya ve Filibe kâdîlerine ve Dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Filibe nâzırı İsmail ve Tatarpazarı voyvodası Mir Ahmed dâme mecdühümâya ve Tatarpazarı ve Zağra-i atîk ve Çırpan ve İslimye ve Karinâbâd ve Uzuncaâbâd Hasköy ve Cîsr-i Mustafa Paşa ve Çirmen ve Ahi Çelebi ve Sultanyeri kazâları nâiblerine ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki,

Hengâm-ı istilâda Yanbolu kazâsı ehl-i İslâm'ı etrâfa müteferrika ve perişân olup sonra ekseri yine kazâ-i mezkûre gelmişler ise de içlerinden birazı kudretleri olmayarak Sofya ve Filibe Tatarpazarı ve Zağra-i atîk ve Çırpan ve Kazanlık ve İslimye ve Karinâbâd ve Uzuncaâbâd ve Hasköy ve Cîsr-i Mustafa Paşa ve Çirmen ve Ahi Çelebi ve Sultanyeri kazâlarında kalmış oldukları bu def'a bi'l-ihbâr tahkîk kılınup emr-i şerîfimde zikrolunan Yanbolu kazâsı ehl-i İslâm'ından bâlâda mezkûr kazâlarda bulunup vatan-ı aslîlerine gitmeğe kudreti olmayanlara ahâlî ve fukarâya kat'â bâr olmamak üzere a'yânlar tarafından i'âne-i mümkünine icrâ birle güçleriyle vatan-ı aslîlerine iâde ve ircâ'ları husûsuna ihtimâm ve dikkat olunmak fermânım olmağın ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ( ) ile tisyâr olunmuşdur. İmdi kazâ-i mezbûr muhâcirlerinin güçleriyle ber-minvâl-i muharrer

me'vâ-yı kadîmlerine iâde ve ircâ'ları emrine bi'l-ittifâk mezîd-i ikdâm ve dikkat kılınmak lâzimededen idüğü ve bu bâbda mümkün olan i'âne a'yânlar taraflarından icrâ kılınup emânetullâh olan fukarâ ve zu'afâyâ husûs-ı mezkûrdan dolayı bir gûne bâr vukû'una rızâ-yı hümâyûnum olmadığı siz ki mîr-i mîrân ve Mevlânâ ve kapucubaşı ve nâibler mûmâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ana göre amel ve harekete mezîd-i sa'y u gayret ve hilâfindan tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında; fî evâsıt-ı sene [12]46

-34-

136

Manastır tarafına giden ordunun her hangi kazaya gelirse bir günlük yem, yiyecek vesairinin karşılanması emri

Ordû-yı hümâyûnumdan zikr-i âtî taburların buldukları mahalle varıncaya yol üzerinde vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve a'yân ve zâbitân ve iş erlerine hüküm ki

Mukaddemce Manastıra doğru i'zâm ile el-hâletü hâzihî esnâ-yı râhda olan asâkir-i mansûre taburlarına iltihâk eylemek üzere ordu-yı hümâyûn kâimakâmı bîrûn ağavâtından ziyde-kadruhû mühimmâtıdan ta'yînle bu def'a dahi ihrâc ve irsâl olunan iki tabur asâkir-i mansûrenin birer gecelik yem ve yiyecekleri kazâlar taraflarından i'tâ kılınmak lâzimededen olunmaktan nâşî siz ki kuzât ve nüvvâb vesâ'ir mûmâ ileyhimsiz asâkir-i merkûme me'mûr-ı mûmâ ileyh ile her hanginizin taht-ı hükûmet ve kazâsına dâhil olur ise mevcûduna göre beherine fakat birer gecelik olarak iki şer yüz dirhem nân-ı 'azîz ve seksen dirhem lahm ve bulunan hayvanlarına mikdâr-ı kifâye şa'îr ve saman ta'yînâtı i'tâ ve me'mûr-ı mûmâ ileyh yedinden memhûr ve makhûz senedi ahz olunarak olvechile birbirinize irsâl ve müreffehen savb-ı maksûda îsâlleri husûsuna ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh 'amel ü harekete dikkat ve hilâfindan tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fî evâ'il-i Rebî'u'l-âhir sene 46

-137-

Kızanlık kazasından Kapıcıbaşızade Abdullah ölüp terekesinin toplanıp alacak vereceklerinin hesaplanıp devlet adına el konulması emri.

Kızanlık kazâsı nâ'ibine ve Zağralar ve Karanlık ve Çırpan kazâları a'yânı el-Hâc Fâris ve zikr-i âtî husûsa mübâşir ta'yîn kılınan ziyde-mecdühûye hüküm ki Kızanlık kazâsı hânedânından kapucıbaşızâde Abdullâh Beğ bu esnâda bilâ-veled fevt olub ol tarafda olan hânesi ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle temhîr olunmuş olduğundan bahisle ol bâbda nevehile evâmîr-i aliyem sudûr ider ise iktizâsı icrâ kılınacağı siz ki nâ'ib ve a'yân-ı mûmâ ileyhimâsız tarafınızdan ordu-yı hümâyûnuma bâ-i'lâm tahrîrât ifâde ve inhâ olunub mîr-i mûmâ ileyhin bilâ-veled fevti cihetiyle evvel emirde muhallefâtı keyfiyeti anlaşılub sonra iktizâsının icrâsı lâzımeden olmakdan nâşî müteveffâ-yı mûmâ ileyhin terk eylediği kâffe-i nukûd ve zimemât ve eşyâ ve emlâk ve akârât ve çiftlikân ve çoban ve hayvânât vesâ'ir hissîs ve nefîs her nesi var ise bir hardeli giru kalmıyarak cümlesi ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle tahrîr olunarak evvel be-evvel nukûdıyla defterini ordu-yı hümâyûnuma takdîme mübâderet ve ba'dehû nevehile emr-i münîfim sudûr ider ise müceb ve muktezâsı üzere harekete dikkat eylemeniz fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ ileyh ile tisyâr olunmuşdur. İmdi müteveffâ-yı mûmâ ileyhin ism-i mal ıtlâk olunur her nesi var ise cümlesini ma'rifetiniz ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle tahrîr ve sebt-i defter idüb zuhûr-ı emr u irâde-i aliyem mücebince 'amel ü hareket olunmak üzere ibtidâ-yı emirde nukûd-ı mevcûdesiyle defterinin ordu-yı hümâyûnuma takdîmi husûsuna mübâderet eylemeniz irâde-i aliyem iktizâsından idüğü ve bu bâbda kusûr ve rehâvetle bir nesne ketm ü ihfâ olunur ise mütecâsir olanların icrâ-yı te'dîblerine ibtidâr olunacağı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ü harekete dikkat ve hılâfından tevakkî ve mübâ'adet ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhsin mazmûn-ı emr-i şerîfim senin dahi meczûmun olarak muktezâ-yı me'mûriyetin üzere kazâ-i mezkûra varub müteveffâ-yı mûmâ ileyhin bâlâda beyân olundığı vechile bi'l-cümle metrûkât ve emlâk ve akar ve çiftlikâtı ma'rifet-i şer'le tahrîr itdirüb nukûd-ı mevcûdesiyle defterini ordu-yı hümâyûnuma takdîm birle sen ol tarafda ikâmet ve sonra sudûr

idecek emr u irâde-i seniyyem vechile hareket ve muğâyir-i rızâ bir gûne vaz' u hâlet vukû'ını tecvîzden hazer u mucânebet eylemeniz bâbında. fî evâ'il-i Rebî'u'l-âhir sene 246

-138-

Kızanlık kazası ayanından Hacı yakup aynı kazadan Kaya Mehmed'i öldürmüş, mal ve hayvanlarını gasbetmiş, sonrada aranması üzerine Arnavutluğa firar etmiştir. Geriye döndüğü haber alındığından yakalanma emridir.

Lofca kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Hüseyin nâm kimesne ordu-yı hümâyûnuma arzuhâl idüb bunun babası Kızanlık kazâsı sükkânından Kaya Mehmed nâm kimesne kendü hâlinde ırz ve edebiyile mukayyed olub hılâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' u hareketi yoğiken kazâ'-i mezbûr sükkânından a'yânı esbak Hacı Ya'kûb iki yüz kırk senesinde merkûm Kaya Mehmedi Pazar yerinde alenen bi-gayr-i hakkın âlet-i cerh ile urub katleylediğinden mâ'adâ hânesini basub ber-mûceb-i defter ma'lûmu'l-mikdâr hayvân ve eşyâsını hılâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i rızâ gasben ahz u zabt eyledikten sonra kazâ'-i mezbûrdan savuşarak Lofca tarafına gidüb bu dahi merkûm ile mürâfa'a ve ihkâk-ı hak zımında kazâ'-i mezbûra arz eylemiş ise de oradan dahi Arnavudluğa firâr iderek da'vâ alâ-hâlihî kalmış ve şimdi yine Lofca kazâsına gelmiş olduğu beyâniyle şer'ile görülüb merkûmun gasben aldığı mârru'z-zikr hayvânât ve esliha ve nakid ve emvâl ve eşyâ kendüye alıverilüb katil maddesi dahi ber-muktezâ-yı şer'-i mutahhar ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunı istid'â ve niyâz ve keyfiyet minvâl-i muharrer üzere olduğunu mübeyyin Kızanlık tarafından virilen i'lâm-ı şer'î ibrâz itmekle husûs-ı mezbûr mahallinde şer' ve ordûyi kethudâsı hademesinden ta'yîn kılınan Hacı İbrahim ziyde-kadruhû mübâşeretiyle ber-vech-i hakkâniyet şer'ile ru'yet ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hak kılınub eğer mahallinde ihkâk-ı hak mümkün olmaz ise mübâşiri mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûmun li-ecli't-terâfu' ordu-yı hümâyûnuma ihzârı fermânım olmağın imdi sen ki nâ'ib-i mûmâ ileyhsin ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle merkûm Hacı Ya'kûbu mahallinde meclis-i şer'a celb ve bununla terâfu'-ı şer' ve mukaddemâ bir def'a şer'le görülüb

fasl ile amel idüb dahi ber-vech-i muharrer merkûmun gasben me'hûzı olan sâlifü'l-beyân hayvânât ve esliha ve nakd ve emvâl ve eşyâ her ne ise ba'de's-sübût aldırılıb mâtde-i katl dahi inde'ş-şer' sâbit ve tahakkuk eylediği halde ber-muktezâ-yı şer'-i enver icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakka dikkat ve eğer ol tarafda ihkâk-ı hak mümkün olmaz ise merkûmı mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle ordu-yı hümâyûma ihzâra mübâderet ve hılâf-ı şerî'at-i garrâ ve münâfi-i rızâ vaz'ı tecvîzden mücânebet ve ücret-i mübâşiriyye şurûtu nizâmını hâvî mu'ahharan sahîfe-pîrâ-yı sudûr olan emr-i münîfimin dahi tenfiz ü icrâsına sarf-ı reviyet olunmak bâbında. Fî evâhir-i Rebî'u'l-âhir sene 46.

-35-

-139-

Malkaradan affolunan koyun bedeli parası hata ile tekrar tahsil olunması emrolununca verilen emrin düzeltmesidir.

Ma'lkara kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Ordû-yı hümâyûnum için Ma'lkara kazâsından beher ra's üçer kuruş fey-i mîrî ile müretteb olan bin beş yüz ra's ağnâmın bin yüz elli iki ra'si kasabbaşı sâbık tarafına ve elli iki ra'si dahi hâlâ Ordû-yı hümâyûnum kasabbaşı hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Mîr Mehmed Sa'îd ziyde-mecdühû cânibine i'tâ ve teslim kılınub iki yüz doksan bir ra'si mukaddemâ emr-i şerîfimle afvolunmuş ise de zikrolunan iki yüz doksan bir ra's ağnâmın akdi kaydına mürâca'at olunmaksızın isti'câlini mutazammın sehve mebnî mu'ahharan sâdır olan emr-i şerîfimin vusûlünden bahisle olbâbda inâyet ve merhamet istid'â olunub fî'l-hakîka keyfiyet minvâl-i muharrer üzere olarak iki yüz doksan bir ra's ağnâmın rahmen li'l-fukarâ afvı zımnında mukaddemce fermân-ı celîlü'l-unvânım verilmiş ve ba'dehû sehven te'kîd ü isti'câl kılınmış idüğü dîvân-ı hümâyûnum kaleminden derkenâr ile mu'ahharan sehven virilmiş olan emr-i mezkûrun kaydı terkîn itdirilmiş olmağın i'lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki nâ'ib-i mûmâ ileyh sin keyfiyet ma'lûmun oldukda iktizâ idenlere ifâde ve tefhîm birle kaydı murakkan emre mebnî ağnâm tahsîlinden mücânebet olunmak bâbında fî evâhir-i Rebî'u'l-âhir sene 246

-140-

Ordu için Hezargırad ve Ruscuk taraflarından 100 genç toplanması emridir.

Hâlâ Silistre valisi ve Ruscuk muhâfızı vezîrim Seyyid Mehmed Paşa iclâlehûye ve Hezargırad kazâsı nâ'ibine ve a'yân ve vücûh-i memleket ve iş erlerine hüküm ki Ordû-yı hümâyûnum ma'iyetinde olan asâkir-i mansûre taburları noxsânlarının itmâm ve ikmâli zımnında bundan akdem Çirmen ve Selanik ve Niğbolu sancaklarından vesâ'ir Rumeli kazâlarından iktizâsı vechile mansûre fukarâtı tertîb kılınub Silistre sancağı dâhilinde kâ'in kazâlardan bir nefer mansûre istenilmemiş idüğünden ordu-yı hümâyûnum kâimakâmı ve Çirmen sancağı mutasarrıfı düstûr vezîrim Hüseyin Paşa iclâlehûnün bu def'a muktezâ-yı irâde-i seniyyem üzere ikinci taburı olmak üzere müceddeden küşâd ve tahrîr eyliyeceği bir tabur asâkir-i mansûre için Hezargırad kazâsından yüz nefer mansûre tertîb olunmuş olmağla siz ki vezîr-i müşâru ve nâ'ibler vesâ'ir mûmâ ileyhimsiz, vusûl-i emr-i şerîfimde kazâ-i mezbûrdan matlûb olan sâlifü'z-zikr yüz nefer mansûreyi yirmi yaşından yirmi beş yaşına kadar boylu ve güçlü ve kuvvetlü yiğitlerden olarak derhal tedârik ve tahrîr ve yanlarına adamlar katarak ve esnâ-yı râhda firârdan muhâfazaları esbâbını istihsâl birle serî'an ve tamâmen ordu-yı hümâyûnum kâimakâmı müşârun ileyh tarafına ba's ü tesyîre ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın ordu-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ile tisyâr olunmuşdur. İmdi zikrolunan yüz nefer mansûreyi yirmi yaşından yirmi beş yaşına kadar evsâf-ı mezkûre ile mevsûf yiğitlerden olarak hemen tedârik ve tahrîr idüb yanlarına adamlar ta'yîniyle serî'an ve tamâmen kâimakâm-ı müşârun ileyh tarafına sevk u irsâle mübâderet eylemeniz lâzımeden idüğü ve bu bâbda iğmâz ve tesâmüh misillü vaz' u hâlet vukû'ı câ'iz olmadığı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh 'amel ve hareketle icrâ-yı emr-i münîfime ikdâm ve dikkat ve hılâfindan tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fi evâhır-i Rebî'u'l-âhir sene 246

-36-

-141-

Matlûb olan üç yüz neferden iki yüz yirmi neferi bundan akdem irsâl olunub kûsûr kalanın yetmiş altı nefer dahi taraf-ı sadâret-penâhîden afv olunmuş ve kasr-ı yedinden dahi bu def'a bâ-defter altı neferi gönderilmiş olduğunu ve kûsûr kararıyla dahi ele getirildikde derhal irsâl kılınmak ....kadısı ve nâzırının vârid olan i'lâm ve tahrîrâtıyla mektûb-ı sâmi ve....şerh virildi fi 5 Ra. Sene 246

Orduya gönderilecek olan neferler gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair Filibe Mollası ve Filibe nazırı İsmail'e verilen emre dair

Filibe Mollasına ve dergâh-ı mu'allam kapucubaşlarından Filibe nâzırı İsmail dâme mecduhûya ve vucûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki

Ordu-yı hümâyûnum ma'iyetinde olan asâkir-i mansûre taburları noksanlarının ihtimâl ve ikmâli zımında bundan akdem sahîfe-pîrâ-yı sudûr olan emr-i şerîfim mûcibince Filibe kazasından matlûb olan üç yüz nefer mansûreden şimdiye kadar vürûd iden ma'lûmü'l-mikdar neferlerin kırk dört neferi bir takrîr...altmış ve kûsûrunu dahi henüz gönderilmemiş idüğü binbaşılar taraflarından ifâde ve tefhîm ve kararı merkûmların isim ve şöhretlerini mübeyyin pusulası dahi takdîm kılınmış olub neferât-ı merkûme mücerred îfâ-yı farîza-i cihâd ve gazâ ve i'lâ-yı kelîmetullahi'l-ulyâ tebyîn-i hayriyesiyle tertîb ve tahrîr olunmuş olan asâkir-i mansûre taburlarının ikmâliçün noksanlarının ikmâliçün matlûb olarak bir neferinin tevfiik ve te'hîri câiz olmadığından mâ'adâ gönderilen neferâtın dahi ol vechle karada ibtirazları memleketlerinde kendülerine başı (silik) ikâmet eylemelerinden (silik) üzere teecessüs ile ele getirilüb îade olunmadıklarından neşet ettiği zâhir ve bu keyfiyet min külli'l-vücûh rızâ-yı meyâmin dâr-ı iktizâ-yı mülûkâneme mutâf ve mugâyir olmağla siz ki Mevlâna ve kapucı başı ve sâir mûmâ-ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerîfimde aslâ imrâr-ı vakit olunmayub kazâ-i mezbûrdan müretteb neferâtdan gayr-ı ez-irsâl kûsur matlûb olan mansûreyi on sekiz yaşından yirmi beş yaşına kadar boylu ve güçlü ve kuvvetli yiğitlerden olmak üzere derhal tedârik birle serî'an ordu-yı hümâyûnuma ta'yîn ve gönderilen pusulada muharrer olan kırk dört firârîler dahi ol tarafda bi't-taharrî

buldurulub bulunmayanların yerlerine akrabâ ve ta'allukâtlarından ve gayrıdan olarak aharları tahrîr ve isbâli olunması husûsuna kemâl-i ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve te'kîden ordu-yı hümâyûnumdan işbu emri celîlü'l-kadrim isdâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi kazâ-i mezbûrdan müretteb neferâtтан gayr-ı ez-irsâl kûsûr kalan mansûreyi on sekizden yirmi beş yaşına kadar evsâf-ı mezkûre ile mevsûf yiğitlerden olmak üzere hemen tedârik ederek şu günlerde ordu-yı hümâyûnuma sevk ve irsâl ve firar-ı merkûmlar dahi ol tarafta bi't-taharrî ele getirilüb bulunmayanların yerlerine akrabâ ve ta'allukâtlarından ve gayrıdan olarak âharları tahrîr ve isbâl olunması kat'î matlûb-ı pâdişâhânem idüğü ve ba'de izin ağmaz ve rehâvet ve imrâr-ı vakit misillü vaz' ve hâlet vukû'a gelmek ihtimâli olur ise mütecâsir olanların icrâ-yı te'dîblerinde dakika fevt olunmayacağı ma'lûmunuz oldukda ona göre amel ve harekete bi'l-ittifâk mezîd-i ikdâm ve gayret ve hılâfindan bi-inâyetihî te'âlâ mübâ'adet eylemeniz bâbında

Fî evâhir sene 246

-142-

Selanik'ten orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Selanik sancağı mutasarrıfı Vezirim El-hac Ahmed Paşa iclâlehûya ve Selanik mollasına ve livâ-i mezbûrda sâir kazâların hükkâmına ve sâire livâ-i mezbûrda kâin kazâlardan müretteb olan altı yüz nefer mansûreden vürûd eden ma'lûmü'l-mikdarının üç neferi firar eylemiş idüğü beyânıyla gayr-ı ez irsâl kûsûr kalan nefefât ile firar-ı merkûmların irsâli zımında aslı gibi

-143-

Lefkorob'dan (?) orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Lefrekob (?) kazâsı nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb olan yüz elli nefer-i mansûreden vürûd eden ma'lûmü'l-mikdarı neferâtın on dört neferi firat etmiş idüğü beyânıyla gayr-ı ez-irsâl kûsûr kalan neferât ile firârî-i merkûmların irsâli için kezâlik

-144-

Praveşte'den orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Praveşte kazası nâibine ve Praveşte çorbacıları ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb olan yüz nefer-i mansûreden vürûd iden ma'lûmü'l-mikdar neferâtın iki neferi firâr eylemiş idüğü beyânıyla gayr-ı ez-irsâl kûsûr neferât ile firârî-i merkûmların irsâli zımında kezâlik

-145-

Yarazlık'tan orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Yarazlık kazası nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb olan seksen neferden vürûd eden ma'lûmü'l-mikdar fukarânın iki neferi firâr etmiş olduğu beyânıyla gayr-ı ez-irsâl kûsûr kalan neferât ile firâr-ı merkûmların irsâli için kezâlik

-146-

Petric'ten orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Petric kazâsı nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb olan yüz neferden vürûd iden ma'lûmü'l-mikdar neferâtın bir neferi firâr eylediği beyânıyla gayr-ı ez-irsâl kûsûr kalan neferât ile firâr-ı merkûmların irsâli zımında kezâlik

-37-

-147-

Terihne orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Terihne kazası nâibine ve Hurcek nâibine Terihne müdürü Ali Rıza zîde mecduhûya ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb olan yetmiş nefer-i mansûrenin derhal tedârik ve tahrîr ve tamâmen ve serî'an ordu-yı hümâyûnuma sevk ve tesyîr olunması bâbında emr-i şerîfe isdâr ve tesyâr kılınmış ise de neferât-ı merkûmenin birazı vürûd ile kûsûru henüz gönderilmemiş idüğü beyânıyla gayr-ı ez-irsâl kûsûrunun irsâliçün iktizâsına göre

-148-

Estromça'dan orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Estromca a'yânı kapucibaşısı Mir Ali dâme mecduhûya ve Estromca kazası nâibine ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb altmış nefer-i mansûreden gayr-ı ez-irsâl kûsûrunun irsâliçün Terihneye yazıldığı misillü

-149-

Siroz'dan orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Siroz mîrî kapucıbaşısı El-hac Yakub dâme mecduhûya ve Siroz kazası nâibine ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb olan iki yüz elli nefer-i mansûreden gayr-ı ez-irsâl kûsûrunun irsâliçün gönderildi

-150-

Tırnova'dan orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti hâlâ Vidin muhâfızı ve Niğbolu sancağı mutasarrıfı vezîrim İbrahim Paşa iclâlehûya ve Tırnovi kazâsından mâ'adâ Niğbolu sancağında vâki' kazâların hükkâmına ve sâire müretteb olan altı yüz neferden üç neferi firâr olunmuş idüğü beyânıyla gayr-ı ez-irsâl kûsûr neferât ile firârî-i merkûmların irsâliçün aslı gibi

-151-

Köprülü'den orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Dergâh-ı âlî kapucıbaşlarından Köprülü a'yânı Emin dâme mecduhûya ve Köprülü nâibine ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb yüz nefer-i mansûrenin te'kîd ve isti'câliçün iktizâsı vechle

-152-

Temurhisarı'ndan orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Temurhisarı kazâsı nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb yüz neferden gayr-ı ez-irsâl kûsûrunun irsâli zımında

-153-

Praveşne orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Praveşne kazâsı nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb olan altmış neferin te'kîd için geçenlerde dahi emr-i âlî isdâr olduğu beyânıyla Köprülü misillü

-154-

Tatarbazarı'ndan gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Firârî-i merkûm fevt olmuş olduğundan yerine gayr-ı ez-irsâl (silik) matlûb olan neferât ile beraber âharının irsâline ta'ahhüdü hizmeti vârid olan i'lâm mazmûnu şerh virildi fî 5 Ra. Sene 46

Bir sûreti Tatarbazarı voyvodası kapucibaşısı Mir Ahmed dâme mecduhûya ve Tatar Pazarı kazâsı nâibine ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb olan seksen nefer mansûreden bir neferi firâr eylediği beyânıyla gayr-ı ez-irsâl kûsûr kalan neferât ile firârî-i merkûmun irsâli zımında aslına tatbîkan

-38-

-155-

Eştib'den orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Eştib kazâsı nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan mürtteb yüz neferin te'kîd ve isti'câli zımnında Köprülü misillü

-156-

Üsküb'den orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Mirandan Üsküb nâzırı Hâfızî dâme ikbâluhûya Köstendil kazâsı nâibine ve sadr-ı a'zam Enderun ...zikri âfî husûsa me'mûren ol cânibde olan Mir Salim ve sâire kazâ-i mezbûdan müretteb olan yüz elli nefer-i mansûreden gayr-ı ez-irsâl kûsûrunun irsâliçün Temürhisarı'ya yazıldığı misillü

-157-

Köstendil'den orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti yüne Üsküb nâzırı mîrimîrân-ı mûmâ-ileyhe ve Köstendil'den mâ'adâ Üsküb nezâreti dâhilinde olan Üsküb ve Koçana ma'a Firetova ve Kamanova kazalarıyla mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin zîr-i uhdesinde bulunan Kircova kazâsı nâiblerine ve sadr-ı a'zam Enderun ağavatından me'mûren ol cânibde Ömer ve a'yâna ve sâire Üsküb kazasından yüz ve Kocana ma'a Karatava kazasından yetmiş ve Komanava kazasından elli ve Kircava kazasından otuz nefer-i mansûre nısfının tertîb kılınmış ise de henüz bir neferi vürûd eylemediği beyânıyla te'kîd ve isti'câliçün Eştib misillü

-158-

Perlepe orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Perlepe kazası nâibine ve voyvoda ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb yüz nefer-i mansûreden gayr-ı ez-irsâl kûsûrunun te'kîd ve isti'câli zımnında Köstendil misillü

-159-

Tekuş'tan orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Tekuş kazâsı nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb elli nefer-i mansûrenin nisfî tamâmen ve serî'an irsâl olunmak şartıyla nisf-1 diğèrinin afvı bâbında emr-i şerîfe isdâr ve tesyâr kılınmış ise de henüz bir neferi vürûd etmediği beyânıyla isti'câliçün Üsküb misillü

-160-

Drama'dan orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Drama kazâsı nâibine ve Drama nâzırî Kâşif Ahmed zîde mecduhûya ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb iki yüz elli nefer-i mansûreden gayr-ı ez-afv matlûb olan iki yüz neferin birazı vürûd eylediği beyânıyla gayr-ı ez-irsâl kûsûr kalan neferâtın irsâli zımnında Köstendil misillü

-161-

Esterva'dan orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Esterva kazâsı nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb olan on nefer-i mansûrenin geçenlerde dahi te'kîd ve isti'câliçün emr-i âlî isdâr olunduğu beyânıyla Radoşte'ye yazıldığı misillü

-162-

Menlek'ten orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Menlek kazâsı nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb olan yüz nefer-i mansûrenin isti'câliçün Üsküb misillü

-39-

-163-

Manastır'dan orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Manastır kâimamkâmı kapucıbaşı El-hac İbrahim dâme mecduhûya ve Manastır kazâsı nâibine ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb olan yüz elli nefer-i mansûreden gayr-ı ez-irsâl kûsûrunun te'kîd ve isti'câli zımında Perlepe misillü

-164-

Radomir'den orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Radomir kazası nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan
müretteb olan elli neferin te'kîd ve isti'câliçün Melnek misillü

Neferât-ı merkûme tedârik olundukca Perlepeli irsâl kılınacağına hâvî Samako nâibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu şerh virildi fi 5 Ra. Sene 246

-165-

Samako'dan orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Samako nâzırı kapucıbaşı Hüsrev Bey dâme mecduhû ve Samako ve Ehteman kazaları nâiblerine ve sâire Samako'dan seksen ve Ehteman'dan yirmi beş nefer müretteb mansûrenin te'kîd ve isti'câliçün gönderildi

-166-

Dobnice'den orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Dobnice voyvodası kapucıbaşı Bilal dâme mecduhûya ve Dobnice kazası nâibine ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb olan seksen nefer-i mansûrenin isti'câliçün

-167-

Eğridere'den orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Eğridere pelankası nâibine ve a'yân ve sâire müretteb olan on nefer-i mansûrenin isti'câli zımında kezâlik

-168-

Berkofça'dan orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Berkofca kazâsı nâibine ve a'yân-ı sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb olan otuz neferin te'kîd ve isti'câli zımında kezâlik

-169-

Perznik ve İzenbul'dan orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Perzinik ve İzenbul kazâları voyvodası ve a'yânı kapucıbaşı Mir Ali dâme mecduhûya ve Perzenik ve İzenbul kazaları nâiblerine ve sâire Perzenik'den on beş nefer ve İzenbul'dan on nefer müretteb olan mansûrenin isti'câliçün kezâlik

-170-

Taviran'dan orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Taviran kazâsı nâibine ve a'yân ve sâire kazâ-i mezbûrdan müretteb olan kırk neferin te'kîd ve isti'câli zımında kezâlik

-171-

Ayviran'dan orduya gönderilecek olan neferlerin gönderilmesi ve firar edenlerin buldurulmasına dair

Bir sûreti Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Elviraneli Hasan dâme ikbâluhûya ve Ayviran kazâsı nâibine ve sadr-ı a'zam Enderun ağavâtından zikri âtî husûsa me'mûren ol cânibde olan Mehmed ve sâire Elvirane kazâsından müretteb olan yüz nefer-i mansûrenin te'kîd ve isti'câliçün kezâlik

-40-

-172-

Ohri'de halka zulm olunmamasına dair

Ordu-yı hümâyûnda tahrîr olmakla buyruldu L. Sene 246....

Ohri sancağında vâki' kazâların nâibleri zîde ilmuhû ve mütesellim ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhûma hüküm ki

Cümleye ma'lûm olduğu üzere merâhim-i simât-ı mülûkâneme vedî'a-i adl olan bi'l-cümle mülk-ı mahrûsetü'l-misk-i şâhânem sekenesinin her halde mezâlim ve te'addiyâtından himâyet ve sıyânetleri matlûb-ı kat'î-i cihandârânem olduğu derkâr ve bu husûsa himmet ve ikdâm-ı mülûkâne dâimâ mesrûk idüğü zâhir ve âşikâr olarak hatta bundan mukaddem memâlik-i mahrûse-i şehriyârânem sekenesinin tevzi'inden dolayı vüzerâ ve mîr-i mîrân ve mütesellimîn ve hükkâm ve zâbitân-ı sâire taraflarından gûnâ gûn ve te'addîye dûçâr oldukları mesmû' ve ma'lûm-ı hümâyûn-ı mülûkânem olduğuna binâen (silik) cihandârânemde müstezil olan kâffe-i fukarâ ve zu'afâ ve aceze-i re'âyâ ve vîrânenin zulm ve te'addîden vikâyeleriyle sâye-i mürâhim-vâye-i şâhânemde nümûde-i ....umman istirahat olmak ve tevzi'ât ve tekâlifin fesâdları ciheti anlaşılmaq için her bir kazâ defterlerinin altı ayda bir kere Dersa'âdetime gönderilerek mesârifât-ı vâki'anın terfî'iyât ve tanzîmâtına ihâle nazar-ı hizmet olunması husûsuna irâde kıt'a-i mülûkânem ta'allukuyla ol bâbda emr-i aliyem neşr ve i'lân olunarak el-yevm icrâ kılınmakda ise de bir müddetden

berü vukû‘ bulan seferler takrîriyle bu husûs hizmet-i mahsûs lâyıkıyla kalmış ve memâlik-i mahrûse-i şâhânem sekenesi dahi gâile-i mezkûre cihetiyle mesârif lâyihasıyla ....olmuş olub ancak avn ü inâyet-i Bârî ile hemrâ-yı te‘âlâ el-hâletü hâzihî o makûle gâileler bertaraf olarak bi-tevfikihi te‘âlâ bundan böyle her bir tarafta âsayiş-i emvâl-i fukarâ kaziyesine kemâl-i i‘tinâ ve ihtimâm kılınmak husûsu murâd-ı hayriyet i‘tiyâd-ı mülûkânem iktizâsından olduğuna ve el-yevm tertîb olunan tevzi‘ât defterlerinde mesârifât-ı seferiyyeye dâir nesne muharrer olmayarak tevzi‘ât yalnız matlûbât-ı seniyye-i şâhânemle bi’l-iktizâ memleket mesârifâtından olacağına binâen Ohri sancağı kazâlarında vâki‘ bi’l-cümle fukarâ-yı ra‘iyyetin dahi istihsâl-i âsayiş ve rahatları ez-cihet matlûb-ı cihandârânem ve ahâli-i merkûmeye bilâ-mûcib akçe tarh ve tevzi‘i hılâf-ı rızâ-yı pâdişâhânem olmağla zikr olunan Ohri kazâları ahâlisinden ber-mu‘tâd tevzi‘ ve tahsîl olunacak matlûbât-ı seniyye-i şâhânem ile sâir memleket mesârifinin dahi fukarâyâ yârkerân olmayacak sûretde tanzîm ve tahsîli için el-hâletü hâzihî kazânızdan tertîb ve tahsîl olunacak mebâliğin keyfiyeti ve kemiyeti gereği gibi bilinmek için fimâ ba‘d kazâların mu‘arraz-ı şer‘ ve cümle vücûh-ı ahâlî ma‘rifetleriyle tanzîm olunan tevzi‘ defterleri (silik) sâire pâdişâhânem defterleri misillü Dersa‘âdetime ve yâhud sadr-ı a‘zam ve serdâr-ı Ekrem el-hâletü hâzihî Yanya cânibinde olduğundan müşârun-ileyh cânibine bi’l-irsâl hükm keşide olundukdan sonra tahsîli ve bir de tezkiresi şahsı ve derhal bir mahalden bir mahalle salıvirilmemesi nizâmının ale‘d-devâm icrâsı matlûb-ı kat‘î-i mülûkânem olduğu gibi virilen mürûr tezkirelerinden hükkâm ve zâbitân ve sâirin bir akçe ve bir habbe taleb ve ahz etmeleri dahi mugâyir-i rızâ-yı cihandârânem olmak hasebiyle bu maddeye dahi kemâl derece dikkat ve ihtimâm olunması husûsları fermânım olmağın tenbîhen ve ....işbu emr-i âlişânım isdâr ile tesyâr kılınmıştır imdi bâlâda tahrîr ve beyân olunan emr-i tenbîhât-ı şâhânemi cümle menkûş kûş-i basîret ve enzâr ve icrâsına sarf ve sa‘yi liyâkat-i ....olan fukarâ üzerlerinde âsâr-ı zulm ve i‘tikan hiçbir eser olmayarak her halde himâyet ve sıyânetleriyle zıll-ı zalîl-i şevket ve avâriz-ı mülûkânemde cümlesinin refah ve ezâmin-i bâlleri esbâbının istihsâline ihtimâm ve merhamet virilen mürûr tezkirelerinden dahi akçe alınmak gibi hılâf-ı rızâ-yı şâhânem olan hareketden mübâderet eylemeniz bâbında

-41-

-173-

Eski Bosna valisi vezir Ali Paşa'nın Beybazarı'na mütesellim olarak atanmasına dair

Ordu-yı hümayûnda tahrîr olunmuşdur buyruldu su fî evâsıt-ı şehr-i M. sene 47

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Beğbazarı mütesellimi olub dâme ikbâluhûya ve Beğbazarı nâibine ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhûma hüküm ki

Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin bu esnâda hasebü'l-hâl Beğbazarı mütesellimliğinden çiftliğe çekilüb gitmiş olduğun mesmû' olmuş ise de sen öteden berü sâdık ve Deribınar ve kemâl-i hamiyet ve istikâmetle şehr-nüşûr-ı mîr-i mîrân-ı kirâmdan olarak her halde hüsn-i sülûk ve gayretin ma'lûm ve bundan böyle dahi uğûr-ı dîn ve devletimde ibrâz-ı hizmet ve sadâkat edeceğinin me'mûl ve meczûm olmakdan nâşî zikr olunan Beğbazarı mütesellimliği kemâ fi's-sâbık uhdende olarak muhâfazasına dikkat ve me'mûriyetin husûsuna irâde-i aliyye-i mülûkânem müte'allik olmağla görevim seni muktezâ-yı gayret ve sadâkatin üzere umûr-ı mütesellimliği hüsn-i idâre ve ru'yet ve zabt ve rabt-ı memleket ve himâyet ve sıyânet-ı fukarâ ve zu'afâ emr-i ehemine ve her bir hâl ve hareketi ahkâm-ı şerîf-ı mutahharaya tevfiğ ve rızâ-yı meyâmin-i irtizâ-yı hümayûnruma tatbîk iderek ve Bosna vâlisi düstûr vezîr Ali Paşa iclâlehûnun dahi re'y ve irâde-i seniyye-i meziyet eyleyerek muhâfaza ve esbak vilâyet ve ıyâl esbâbını istihsâle ....vus' ve makderet eylemek fermânım olmağın i'lâm ve te'kîd me'mûriyetini ifhâ işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr ile tesyâr olunmuşdur imdi keyfiyet ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer amel ve harekete ve icrâsı lâzım hizmetdârı ve sadaka-i mezîd ikdâm ve dikkat ve hılâfından begâyet hazer ve mücânebet ve sen ki nâib ve sâir mûmâ-ileyhimsin siz dahi mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhi mütesellim ve muhâfiz bilüb her halde ru'yete mutâbık ve tenfîz-i emr ü irâde-i şâhâneme bi'l-ittifâk kemâliyle ihtimâm ve gayret ve mugâyir-i rızâ vaz' ve hareket vukû'uyla mes'ûl ve mu'âteb olmakdan gâyetü'l-gâye ittikâ ve müsâra'at eylemeniz bâbında

Fî evâsıt-ı Ca. sene 46

-174-

Üsküb civarındaki eşkiyanın hakkından gelinmesine dair

Bu dahi battalı S. sene 47 mühimmesindendir

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Peruzin sancağı mutasarrıfı Mahmud Paşa ve Üsküb mutasarrıfı ...Paşa ve Üsküb nâzırı Ali Hıfzı Paşa ve Peruzin ve Üsküb sancaklarının havî olduğu kazâlar ile Üsküb nezâreti dâhilinde olan kazâların kuzât ve nüvvâbı ve a'yân ve zâbitân ve husûsi ahâlî ve sâire hitâben hüküm ki

Cümleye ma'lûm olduğu üzere taraf-ı devlet-i aliyyeme izhâr-ı isyân iden İşkodralı Haşıl'in tahrîk ve fesâdıyla eyâlet-i Bosna'dan bir takım kendüyi bilmez haşarat makûlesi hareket ederek Beğbazara gelmiş ve bu def'a anın tarafına tesallut eylemiş olduklarından üzerlerine asâkir sevkiyle mutasarrıfla ve tenkîlleri îcâb idüb bu husûs sadr-ı a'zam sûtûde-şeym ve serdâr-ı Ekrem sadr-ı a'zam tarafından siz ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhimsiz sizin uhde-i kıyâfedinizde ihâle olunmuş olduğundan ve zîr-i idârenizde bulunan mahaller ile biraz asker yatağı ....olarak cümleliz bi'l-ittifâk asâkirinle hareket eylemeniz hakkında eşkiyâ-yı merkûmenin nâib urcağı vakit olamayacakları derkar idüğüne mebnî sizin bi'l-cümle kazalarınız askeriyle eşkiyâ-yı merkûme üzerlerine me'mûriyetiniz husûsuna irâde-i seniyye-i şâhânem müte'allik olmuş ve Üsküb cânibinde bulunan Selanik sancağı mutasarrıfı düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim El-hac Ahmed Paşa iclâlehû dahi üzerinize serasker nasb olunarak sûret-i me'mûriyetini kendüye bildirilmiş olduğu zîr-i idârenizde bulunan kazâlar ahâlisinin yedi yaşından yukarı kâffe-i erbâb-ı hesâb ve muzırrîn-i ihrâm ve müşârun-ileyh ma'ıyyetine tahaşşüd ederek sâbıkü'z-zıkr İyik tarafına tesallut ed'ıyyesinde olan Boşnak eşkiyasının ma'ıyyetinde olduğu kahr ve tenkîllere dikkat ve bu cihetle taraf-ı eşref-i saltanat-ı seniyyeme izhâr ve mü'essir sadâkat ve istikâmete bezl ve müs' ve makderet eylemeniz fermânım olmağın me'mûriyetinizi havî işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi sûreti irâde-i seniyyem ma'lûmunuz oldukda bir an avk ve te'hîri tecvîz etmeyerek kazânızın bi'l-cümle harb ve darb erbâbını hemen bir iki gün zarfında ihrâc ve müşârun-ileyh ma'rifetiyle cem' ile her bir emr ve re'yine ma'ıyyet ve eşkiyâ-yı merkûmenin kahr ve tenkîlleriyle cânib-i seniyyü'l-cevâb Devlet-i

aliyyeme ibrâz-ı hüsn-i hizmet eyleyesiz ve siz ki nüvvâb ve sâir mûmâ-ileyhimsiz
keyfiyet sizin dahi ma'lûmunuz oldukda kazâlarınızın yedi yaşından yukarı sinni
paşa-yı mûmâ-ileyhim ma'iyetlerine virüb tenkîl-i eşkiyâ husûsunda bi'l-ittifâk sa'y
ü gayret eylemeniz bâbında

Fî evâsıt-ı M. sene 247

-175-

Alacahisar civarındaki eşkiyanın ele geçirilmesine dair

Bir sûreti mîr-i mîrân-ı kirâmdan .... Hüseyin Paşa ve Alacahisarı mutasarrıfı İsmail
Paşa ve Alacahisar sancağının hâvî olduğu kazâlar ile ...kazâsında kuzât ve nüvvâbı
ve a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve sâire hitâben gönderildi

-42-

-176-

Balankoval'da vezir İbrahim Paşa'ya; bu civardaki eşkiyanın ele geçirilip hakkından gelinmesine dair

Hâlâ Balankoval (?) ....vezirim İbrahim Paşa iclâlehûya hüküm ki

Duşa ahâlisi mâ-tekaddümden berü Devlet-i aliyye rızâsıçün ve inhâ (silik) ve kemâl-
i inâyet ve hamiyet ile ma'hûd olarak saltanat-ı seniyyeme bi'd-defa'at sadâkat ve
hidmet ve dâimâ tahsîl-i rızâ-yı saltanat iktizâ-yı mâlikâneme sa'y ve gayretleri
cihetiyle cümlesi hüsn-i nazar-ı mekârim eser-i pâdişâhâneme mazhar olub
kendülerinden bir gûne uygunsuz hal ve hareket me'mûl olduğu misillü irâhat bazı
sebükmağzân taraflarından icâbı evzâ' olub zuhûr etse bile ehl-i ırz (silik) bayağı
da'vâcı olarak te'dîb ve terbiyelerini beynlerinde üleşdirüb zemîn-berâ ve (silik) iş
emvâl-ı fukarâ ve za'if emr-i ehemine dikkat ve rağbet olunmakta iken geçenlerde
dahi mücerred İşkodralı Nalibin .....yine kendüyi bilmeyen ve hayr ve şerri kasd
eden kürd her birine bir takım hürmet toplanub Beğbazarda inerek vârid olduğu ibin
üzerine doğru giderek güya hâin-i merkûme mu'âvenet ve iyice fâidesine düşmüş ve

bi'l-feys sadr-ı a'zâm (silik) Şeyh ve serdâr-ı Ekrem mansûr-ı kalem dahi müte'addid mahallerde asâkir-i vefîre ve cüyûş-ı kesîre ile mevcûd olan orduları müste'înen bi'l-lâhi te'âlâ taraf taraf kaldırub her cânibde işgâl-i mü'essire-i harb

SONUÇ

Ordu mühimme defterleri, ordu seferde iken sadrazamın sefer esnasında divanı toplayıp aldığı kararların kayıtlarını içeren defterlerdir. 247 Numaralı Mühimme Defteri Hicri 1245 (Rebiülevvel)- 1246 (Cemaziyelevvel) tarihlerini içeren bir ordu mühimme defteridir.

Bu defterin incelemesinde, öncelikle hükümlerin çevirileri yapılmış ve daha sonra bu hükümlerin konuları tespit edilmiştir.

247 Numaralı Ordu Mühimme defteri, ordu için zahire tedariki, koyun tedariki, odun tedariki, araba temin edilmesi, asker aylıklarının temin edilmesi, asker temin edilmesi ve firar eden askerlerin yakalanması, tereke taksimi, alacak borç davaları, kaymakam, muhafız ve ayan tayini, eşkıyanın yakalanması, idam, hayduttan muhafaza gibi konuları ihtiva etmektedir. Bunların içinde en çok bahsi geçen konu ordu için koyun ve zahire tedarik edilmesidir ki, bunların miktarlarının bir kısmının affedilerek diğer kısmının acil olarak gönderilmesine dairdir.

Ordu seferde iken acilen istenilen koyun, arpa, buğday, odun ve araba ihtiyaçları bu defterin çoğunluğunu teşkil etmektedir. Bu tedarik konulu hükümlerin çoğu, bir nüsha yazıldıktan sonra aynı hükmün kopyalarının çeşitli kazalara gönderildiğini belirterek, sadece oralardan istenilen miktarlarda farklılıkların olduğu hükümlerdir.

Kaymakam, muhafız ve ayan tayinleri, tayin olundukları yerlerdeki bir takım karışıklıkların giderilmesi ve buraların imar edilmesi için olduğu kayıtlardan anlaşılmaktadır.

Eşkîya'nın yakalanması hususu, hususu halkın canına ve malına zarar vermesinden dolayı, buraların ümerasına gönderilen emirlerdir.

Tereke ile ilgili olan hükümlerin muhteviyatı ise, bu konuda çıkan anlaşmazlıklar neticesindedir.

Bunların haricinde alacak borç davaları vardır. Bunların muhteviyatı da aralarında çıkan münazaanın giderilmesine yöneliktir.

Sonuç olarak 247 Numaralı Mühimme Defteri, ihtiva ettiği yıllar arasında ordu seferde iken vukua gelen siyasi, askeri, iktisadi, hukuki konularda bizi aydınlatmaktadır.

KAYNAKÇA

Ahıskalı, Recep "Divân-ı Hümâyûn Teşkilatı" *Osmanlı*, Teşkilat, C. VI, Ed. Güler Eren, Ankara 1999, s. 24-33.

Aykut, Nezihi İsmet Miroğlu ve Diğerleri, *90 Numaralı Mühimme Defteri*, İstanbul 1993, Giriş.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi Katalogları Rehberi, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın Nu: 26, Ankara 1995, s. 189-190.

Mumcu, Ahmet *Hukuksal ve Siyasal Bir Karar Organı Olarak Divân-ı Hümâyûn*, Ankara 1976.

Mumcu, Ahmet "Divân-ı Hümâyûn", *T.D.V.İ.A.*, C. IX, İstanbul 1994, s. 430-432.

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı *Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, Ankara 1988, s. 1-387.

Ünal, Mehmet Ali *Mühimme Defteri 44*, İzmir 1995, s. V.

5 Numaralı Mühimme Defteri (973/ 1565-1566) Özet ve İndeks, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın Nu: 21 , Ankara 1994, s. IX.

3 Numaralı Mühimme Defteri (966-968/1558-1560) Özet vs Transkripsiyon, Başbakanlık Devlet Arşivleri Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın Nu: 12, Ankara 1993, s. XXII.

EKLER

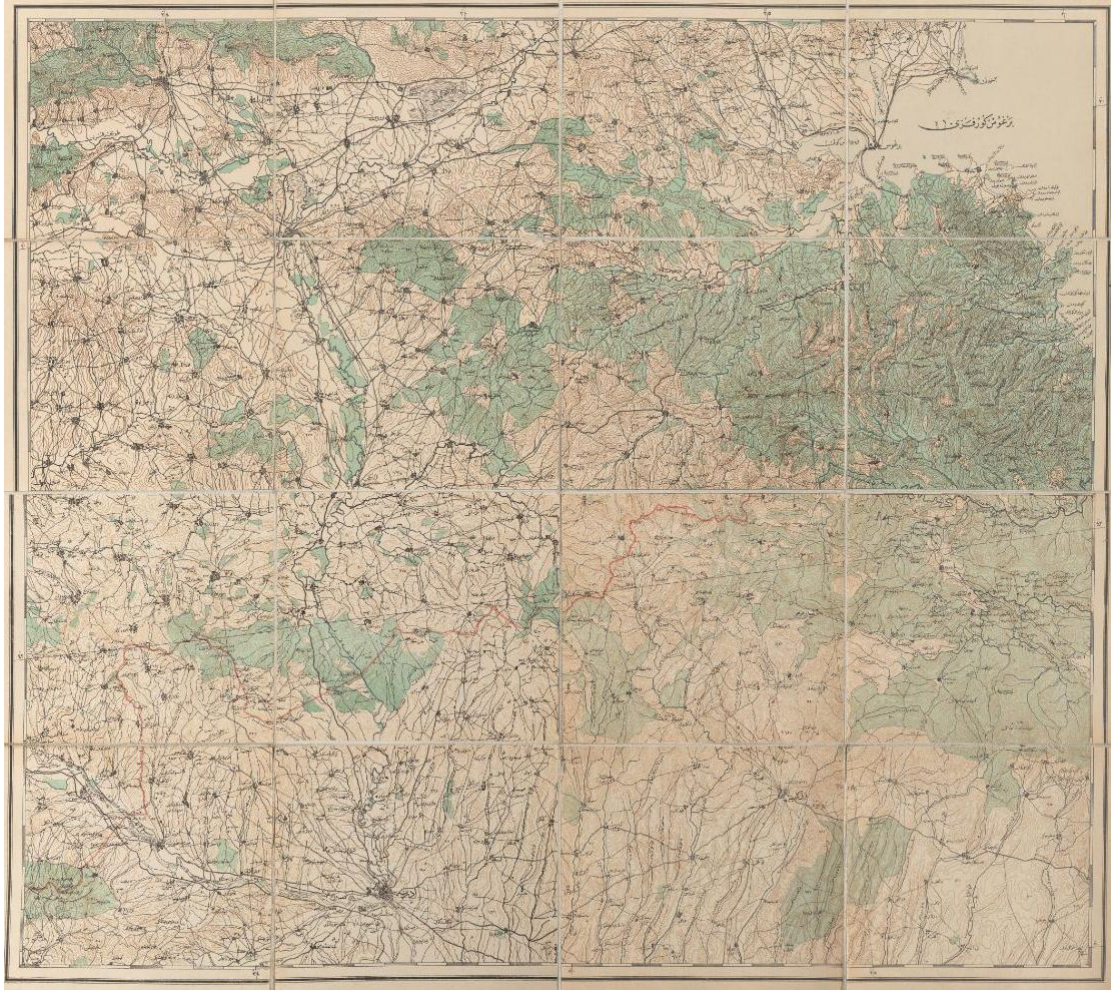
بسم الله الرحمن الرحيم
87

الروي هو يومه طوبى حقيقيه في يومه وزنوى ويوم اوله اوله وزنوى واوله اوله
 الحقه الكه شعبه وروي وزنوى ويوم اوله اوله وزنوى ويوم اوله اوله
 سبعة وس طوبى اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
 حقه حقها وحقه وحقه وحقه وحقه وحقه وحقه وحقه وحقه وحقه
 اوله وحقها باليوم هو مقبوله اوله وحقه وحقه وحقه وحقه وحقه
 حينه مقبوله في رتبة الله في رتبة الله في رتبة الله في رتبة الله في رتبة الله
 في رتبة الله في رتبة الله في رتبة الله في رتبة الله في رتبة الله في رتبة الله
 اوله الكه في رتبة الله في رتبة الله في رتبة الله في رتبة الله في رتبة الله

A.DVN.MHM.d 247 Sayfa 19, Hüküm 67

Harvard University - Fine Arts Library / Turkey. Erkanı harbiye-yi Umumiye. Rumeli-i sahane haritası. [Dersaadet] : Erkan-ı Harbiyye-i Umumiyye da'iresi beşinci fen şubesi matbaası, 1317 [1901/1902].

ŞAHIS ADLARI İNDEKSİ

A

Abdullâh Beğ.....	100
Abdülkadir Bey.....	33
Abdürrezzak Haleti	38
Ahmed Beg	80
Ali Rıza	58, 76, 96, 107
Aliş Paşa	32, 36, 42, 93, 94
Âmine	60
Arık	21
Arslanluca	87
Aşil Paşa	93

B

Bilal	113
Binbaşı Mirza Said.....	9

C

Cameşuyucu oğlu İbrâhîm.....	60
Câmeşûyucu oğlu İbrahim.....	40

Ç

Çelebi Süleyman	51
-----------------------	----

D

Dağdovirane-zâde(?).....	33
Drama nâzırı Ahmed.....	62

E

El-hac Ahmed Paşa	105, 118
El-hac Fâris.....	30
El-hac İbrahim.....	112
el-Hâc İbrahim	44
El-hac Mehmed.....	12
El-hac Yakub	108
El-Hâcc Ahmed Paşa	77
El-Hâcc İbrâhîm.....	62, 92
El-Hâcc Mehmed.....	81
Elviraneli Hasan	115
Emin.....	21, 108
Emîn Paşa	43
Emine.....	40
Emrullah	40
Es-Seyyid Mahmûd	59

H

Hacı Ali zâde Mustafa	17
Hacı İbrahim.....	101
Hacı Ya'kub	16
Hacı Ya'kûb	101
Hacı yakup	101
Hâfiz.....	61
Hâfızî.....	110
Hasan Beğ.....	40
Hüseyin	28, 32, 33, 34, 50, 83, 91, 101, 103, 119
Hüseyin Paşa.....	28, 32, 33, 34, 83, 103, 119
Hüsrev Bey	113

İ

İbrahim	17, 37, 55, 57, 60, 108, 119
İbrâhîm Paşa	63, 81
İlyas Beğ.....	43
İsmail Paşa	119
İşkodralı Haşil.....	118

K

Kapıcıbaşızade Abdullah	100
Kâşif Ahmed.....	92, 111
Kaya Mehmed.....	101
Kazândan Ali	28

M

Mahmud Hamdi Paşa.....	35, 46
Mahmûd Mehdî Paşa.....	87
Mahmud Paşa	118
Mehmed Arif.....	19, 25, 27, 30, 38, 49, 51
Mehmed Ârif.....	66, 89
Mehmed Emin	19, 20, 21, 26, 27, 30, 38
Mehmed Emîn	39, 43, 60, 66, 70, 78, 79, 89
Mehmed Emin Said.....	26
Mehmed Emin Seyyid	19, 20, 21, 27, 30
Mehmed Emîn Seyyid	39, 60, 66, 70, 78, 79, 89
Mehmed Reşid Paşa.....	43, 85
Mehmed Sa'îd.....	88
Mehmed Said.....	21, 98
Mehmed Selîm Paşa	43
Mehmed Seyyid Paşa	86
Mehmed Vecîhî.....	22
Mevlâna	104
Mir Ahmed.....	98, 109
Mir Ali	15, 97, 107, 114
Mîr Alî	73
Mir Hasan	93, 94
Mîr Mahmûd.....	74

Mîr Mehmed Sa'îd	102
Mir Mustafa	97
Mir Salim.....	20, 110
Mir Selim	49
Miraz Said	9
Molla Ali.....	56
Muhsin Bey	33
Mustafâ	80, 89
Mustafa Beğ.....	18, 52
Mustafa Bey.....	33
Mustafa Paşa	24, 39, 55, 98
Mustafâ Paşa	89

N

Nûreddîn.....	70
---------------	----

O

Osmân.....	66, 71
------------	--------

P

Pehlivan	17
Piriştineli Abdülfettah.....	55

S

Seyyid Hamza.....	64, 65
Süleyman Ahmed.....	43

Ş

Şeyh (silik) Süleyman	17
-----------------------------	----

Ü

Üsküb nâzırı Hıfzı	20
--------------------------	----

V

Vezir Hüseyin Paşa	28
Volkofçalı İsmail.....	39

Y

Yahyâ	64
Yusuf Vehbi Efendi.....	22
Yusuf Vehbi Paşa.....	22

Z

Zeynep	90, 91
--------------	--------

YER ADLARI İNDEKSİ

A

Abzavadi(?)	36
Ahi Çelebi	98
Ahiçelebi	90
Ahiçelebî	90
Ahîrân	64
Ahyoli(?).....	36
Akça	5
Akça Kazanlık	5
Akkaya	94
Alacahisar	119
Anadolu	35
Arnavud belgradı	43
Atmar	94
Avlonya	43, 85
Avret hisarı	10
Ayvıran.....	115

B

Baba-yı Atik.....	50
Bahr-i Siyah Burgazı	28
Balankoval	119
Balıkesir	8
Balıkesri	40, 60
Beğbazarı	117
Beğpazarı	117
Beraveşne	11
Berkofca.....	114
Berkofça.....	98, 114
Berkuki.....	12
Beşşâr	39
Beybazarı	117
Bıralya	44
Birecik	8
Bolonya.....	43
Bosna	117, 118
Bucak	44

C

Cısr-i Ergene.....	20, 49
Cısr-i Erkene.....	49
Cısr-i Mustafa Paşa	24, 98
Cum'â.....	12
Cuma.....	44

Ç

Çarpan	30, 31
Çarşanba	44
Çengel	94

Çerken.....	77
Çermik.....	74
Çırpan	29, 98, 100
Çirmen	7, 22, 23, 25, 28, 32, 33, 40, 42, 98, 103

D

Debnice.....	10
Delonya.....	85, 86
Demirhisarı	10
Derindat.....	85, 86
Dimetoka	6, 11, 50
Dobnice.....	10, 113
Dorice	94
Dovilince	22
Drama	62, 84, 92, 111
Dubiniçe.....	88

E

Edirne.....	4, 5, 28, 32, 33, 38, 48, 59, 77, 79, 80
Eğridere	55, 114
Ehteman	113
Elvirane	115
Erekli	76
Erikli	9, 76
Eski Karahisar-ı sahib	28
Esterde.....	69
Esterva	112
Estromca	14, 107
Estromça.....	107
Estrumca	73
Eşenber	72
Eşin	13
Eşnib	21, 22
Eştib	110

F

Fener.....	61
Ferecek	11
Ferelik	75
Filibe	33, 83, 98, 104
Filipe	79, 83, 90
Filorine	44
Firetova.....	110

G

Gelibolu	53
Girive(?)	36
Gümlülcine.....	53
Gümlülcine.....	11, 53, 54

H

Hasköy	98
Hâssam	20
Hayrabolu	48
Hayre	28
Hayrebolu	7, 27, 28
Hazergrad	12
Hezargırad	103
Horişte	44
Hurcek	107

İ

İbradi	37
İbsala	25, 26, 52
İlbasan	55
İnoz	3, 7
İnöz	7, 59, 74
İsal	4, 5
İskenderiye	39, 55
İslimye	98
İstanbul	1, 2, 35, 123
İstervid	44
İstromçe	97
İştıl	96
İzenbul	114
İzladi	17, 37

K

Kalbur	94
Kamanova	110
Karagöz	25, 26
Karahisar-ı Sahib	32, 34, 36, 93, 94
Karahisar-ı sâhib	28
Karanlık	30, 51, 100
Karasu	8, 53
Karatava	110
Karatlık	83
Karatoma'	21
Karesi	60
Karinâbâd	98
Kavala	77
Kazanlık	5, 98
Kazatlık	79
Kemerli	25, 26
Kerine	44
Keşan	50, 76
Keşân	76
Keyfe	10
Kırcava	110
Kırcave	74
Kırceve	74
Kırcova	97, 110
Kırçova	16, 97
Kızanlık	100, 101
Kirpe	44

Koca Ali	25, 26
Koçan	21
Komano	21
Köprülü	21, 108, 109, 110
Körice	44
Köstendil	10, 21, 110, 111
Köygür	64

L

Lefkorob	106
Lefrekob	106
Lofca	101
Lofça	9, 57

M

Ma'lkara	102
Malkara	8, 52, 75, 76, 97
Manastır	18, 35, 44, 62, 68, 87, 92, 99, 112
Mandra	28
Melek	11
Menlek	73, 112
Menteşe	28, 32, 34, 36, 93, 94
Mesori(?)	36
Metlik	10

N

Naslic	73
Naslıç	15, 97
Nehr-i Tuna	70
Nekuş	67
Nemçe	80
Nemçelu	63
Niğbolu	17, 37, 54, 66, 103, 108

O

Ohri	39, 55, 115, 116
Osman Bandari	12
Osman Batdari	12

P

Pelona	56
Perlepe	16, 111, 112
Peruzin	118
Perzenik	114
Perzinik	114
Perznik	114
Petric	10, 14, 107
Plevne	58, 66, 71
Praveşne	109
Praveşte	106
Prıştine	44

R

Radomir	22, 113
Radošte	68, 69, 112
Radumir	88
Radušte	10
Redomir	22
Rodomir	22
Rum ili	18
Rumeli	35, 43, 103
Rûmili	85, 86, 87
Ruscuk	12, 13, 54, 103
Ruşçuk	70, 80
Rusya	18

S

Samako	113
Samakocak	22, 23
Sarkıca	44
Selanik	77, 103, 105, 118
Selvi	58
Semendire	57
Seyyid Mehmed Paşa	103
Silistre	77, 103
Silivri	56
Siroz	16, 71, 72, 95, 108
Sofya	21, 22, 88, 98
Sultanyeri	98

Ş

Şarköy	52
Şarköyü	3, 36
Şehirköyü	10
Şemti	71
Şumni	3, 88
Şumnu	3, 32, 36, 37, 40, 42, 54, 93, 94

T

Tasilic	44
Tatar Pazarı	109
Tatarbazarı	17, 109
Tatarpazarı	38, 39, 80, 82, 83, 98
Taviran	114
Tekfurdağı	51
Tekuş	111
Temurhisarı	109
Terihne	107

Tertene	15
Teştevi	12
Tırhala	35, 44, 45, 46, 87
Tırnova	12, 42, 54, 81, 108
Tırnovi	108
Timurhisarı	17
Tirihne	96
Togol(?)	94
Toksa	10
Toprak	10
Trihne	96

U

Ulak	39
Uzuncaâbâd	98

Ü

Üsküb	20, 21, 110, 111, 112, 118
Üsküda	21

V

Vidin	10, 17, 37, 63, 70, 80, 81, 108
-------------	---------------------------------

Y

Yanbolı	91
Yanbolu	98
Yanya	43, 45, 85, 86, 116
Yarazlık	106
Yenice-i Vardar	56
Yenişehir	35, 46, 61
Yenişehir-i Fener	46
Yeteric	73

Z

Zağra-i atik	18, 36, 98
Zağralar	88, 100
Zağray-ı Atik	79
Zağre-i atik	19, 31
Zağre-i cedîd	30, 31
Zehine	55
Zeştovi	12
Zihte	58, 64, 65, 76
Ziştov	70
Ziştovi	54, 55, 57, 58, 63, 66, 70, 80, 81
Ziştovı	63